

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a sosit ieri dimineață în județul Iași pentru un nou dialog de lucru cu oamenii muncii din această parte a țării

0 relateare a primelor momente ale vizitei în pagina a 2-a

SPIRIT REVOLUȚIONAR COMUNIST, INALTĂ CONȘTIINȚĂ POLITICĂ, GRIJĂ PENTRU OM

Dind expresie voinței lor de a răspunde prin fapte comandamentelor formulate de secretarul general al partidului la consfătuirea de lucru consacrată propagandei, în paginile 10-11 ale revistei noastre își împărtășesc gândurile primul secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R., Nagy Ferdinand, oțelarul Ștefan Trișă, Erou al Muncii Socialiste, compozitorul și dirijorul Marin Constantin, artist emerit, secretarul cu propaganda al Comitetului județean Timiș al P.C.R., Radu Bălan, scriitorul Dinu Săraru, directorul Teatrului Mic.

Un nou an la școala muncii

Ca o succesiune ciclică, toamna, anotimpul culesului roadelor din natură, de pe ogoarele mănoase ale Patriei, corespunde începutului de an școlar, prin urmare momentului în care începe cultivarea viitoarelor roade ce vor fi culese în vara viitoare, în egală măsură ale discipolilor și dascălilor, precum și ale părinților și întregii obști. Grijă pe care partidul și statul o acordă învățămîntului de toate gradele, grija care începe cu dotarea materială și continuă cu asigurarea unor programe temeinice și adecvate momentului pe care-l străbatem, cu reșezarea pe o nouă bază a tuturor treptelor școlare, conform reglementărilor elaborate de Ministerul Educației și Învățămîntului, în urma hotărîrilor adoptate de partid și mai ales cu permanenta preocupare ca fiecare absolvent al diverselor trepte școlare să fie util societății, în raport cu profilul pentru care a fost pregătit și cu aptitudinile sale, toate acestea creează la fiecare început de an școlar un climat de încredere și siguranță, de stabilitate și seriozitate, proprii învățămîntului nostru actual. Căci niciodată n-a existat o asemenea preocupare pentru racordarea, cît mai deplină a înclinațiilor și aspirațiilor individuale cu nevoile societății, singurele capabile să valorifice disponibilitățile și talentul, să le afirme și să le dea amploarea cuvenită. Consecvența și rigoarea cu care statul nostru, mai ales după Congresul al XI-lea al P.C.R., urmărește problema finalizării sociale a rezultatelor școlii de toate nivelurile, prin îmbinarea armonioasă a înclinațiilor și pregătirii individului cu nevoile societății reprezintă singura alternativă posibilă și necesară. Căci, să fie limpede, pînă și cel mai dotat, mai talentat individ, depinde de obștea în care trăiește, în afara căreia totul poate deveni sterilitate. De aceea problema opțiunii tineretului pentru profesiunea pe care o va îmbrățișa trebuie considerată fundamentală și decisivă. După care urmează, desigur, conștiința că destinul propriu depinde, considerabil, de efortul propriu, de voința afirmării și dorința de a-ți sluji, cu devotament, Patria. Iată de ce credem că prima zi de școală trebuie să însemneze efectiv și prima zi de muncă pentru elevi și profesori. Altfel spus e-

POMPILIU MARCEA ■

(Continuare în pagina 9)

8 REPORTERI ÎNTR-UN SCHIMB DE 8 ORE PE PLATFORMA MILITARI

Citiți reportajele în pag. 4—5—6.

Constantin Lucacl — Spațiu și lumină

DOI COPII

ÎȘI REGĂSESC MAMA

Multe din ideile mari care traversează lumea și-ar putea-o face mai bună par inaccesibile și imposibil de tradus în viață pentru că în locurile în care ar urma să aibă loc încercarea, zborul de probă, înția lor transformare în realitate, oamenii nu sînt suficient pregătiți pentru asta, sînt comози, oboșiți sau pur și simplu n-au forța morală de a deveni purtători de idei. Formidabile binefaceri ale omenirii întîrzie să existe nu pentru că minți strălucite, transformatoare și generoase nu ar fi înțuit calea de urmat pentru a se ajunge la acele binefaceri, ci pentru că în concretizarea acelor idei au fost piedici, de multe ori firești, cîteodată supraomenești, piedici ale naturii umane însăși, dar uneori și piedici ale diverselor interese pe care rezolvarea problemelor într-o anumită direcție le-ar fi atins, le-ar fi jenat sau, în anumite cazuri, le-ar fi lovit de-a dreptul. Cu mult mai fericită ar fi fost omenirea dacă măcar o parte din marile gândiri ale revoluționarilor ei autentici ar fi putut deveni armă a mulțimii. Dar pentru asta trebuia să existe acel mijloc de transport curat dinspre ideea genială înspre oamenii care aveau nevoie de înfrunghirea ei.

Este evident — cît de evidentă poate fi o idee — că, nu totdeauna din lipsă de vocație în a primi noul, sînt oameni care îl resping, ci din vechi și păcătoase interese economice, din nevoi personale, din pasiuni pecuniare, din dorința unei vieți mai ușoare pentru ei, indiferent cum e viața pentru restul lumii. Dar ceea ce e zguduitor, ceea ce nu se poate să nu pună semne de întrebare majorității cinstite — căci totdeauna a existat o majoritate săracă și cinstită —, ceea ce intrigă și doare e

ADRIAN PĂUNESCU ■

(Continuare în pagina 7)

Cîntec de Toamnă Luminată

Colilie, colilie,
Toamnă Luminată
O Melancolie
Ține firea toată.

Dar Păstorul-Cel-Pirit,
Ce-avea oi mai multe ;
Uite-aici l-au doborît
Mașinațiuni oculte.

Peste El e-un munte,
Peste munte, sînt cetăți —
Șade să se-nfrunte
Cu noi toți.

Luminoasă e țaria
Zodia-n prosperitate.
Iată Harmonia
În Cetate

Soarele de-a dura
Cît o mai străbate,
Să ne dea căldura
În Luciditate.

Nu contorsiunile
Celor sterpi, ratați —
Eu invoc Dimensiunile
Omului de la Carpați.

Cine se încruntă
Să ne-ndrepte —
Aivă loc la Nuntă,
Trepte, de vrea trepte.

Nu senini și proști !
Gravi și concentrați !
Viața are două oști.
Nu trăim neinrolați.

Dar și prost și rău
E fără măsură —
O, El, nu îndură
În Unicul Său !

Slavă Marilor Contrarii,
Slavă dreptelor dispute ;
Dar nicum în sanctuarii,
Cu stindardele vindute.

Nu Derută !
Claritate —
O, neprefăcută
Mumă Kalitate !

Cei ce pescuiesc
În ape tulburate —
Jur c-am să-i strivesc
Prin Libertate.

ION GHEORGHE ■

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Iași

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a început, miercuri, 14 septembrie, o vizită de lucru în județul Iași.

Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu se află tovarășii Elena Ceaușescu, tovarășii Manea Mănescu, Emil Bobu, Cornel Burtică, Iosif Uglar, Teodor Coman.

Noua întâlnire a secretarului general al partidului cu oamenii muncii ieșeni are drept scop examinarea și stabilirea celor mai eficiente măsuri și acțiuni în vederea ridicării, pe un plan calitativ superior, a activității în toate domeniile, corespunzător cerințelor și exigențelor actualei etape de dezvoltare a județului, a întregii țări, potrivit prevederilor cincinalului revoluției tehnico-științifice, hotărârilor Congresului al XI-lea al P.C.R.

La acest rodnic dialog de lucru participă miniștri, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, muncitori și specialiști.

Iașul, străveche vatră românească, devenit astăzi unul din marile centre economice și culturale ale României socialiste, onorează noua vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu prin fapte de muncă exprimate în realizarea sarcinilor de plan pe opt luni ale anului, în industrie și agricultură, prin înfăptuiri de seamă în învățământ, știință, cultură și artă, în alte sectoare ale vieții sociale.

Cu bucurie în inimi, cu sentimentul firesc al mândriei patriotice pentru trecutul glorios al urbei lor, pentru izbînzile socialiste de astăzi, locuitorii Iașului au întâmpinat pe secretarul general

al partidului cu nețărmurită dragoste și recunoștință, adresându-i urări de sănătate și viață lungă spre binele țării și fericirea poporului. Sînt sentimente exprimate încă din primele clipe ale sosirii la Iași, ele ilustrînd, încă o dată, cu putere, unitatea poporului în jurul partidului, al secretarului său general, legătura indisolubilă între țelurile fundamentale promovate de forța conducătoare a societății noastre și elanul creator cu care întreaga națiune muncitorească neabătut pentru a transpune în fapt Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism.

„Ora 9.15. Avionul prezidențial aterizează pe aeroportul din Iași.

În întâmpinare a venit tovarășul Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R., președintele Consiliului popular județean, care urează tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarășii din conducerea partidului și statului un călduros bun venit.

O gardă alcătuită din ostași ai forțelor noastre armate, membri ai gărzilor patriotice și ai detașamentelor de pregătire militară a tineretului prezintă onorul. Se intonează Imnul de stat al Republicii Socialiste România.

Bătrînul Dumitru Macovei, fost muncitor la întreprinderea „Nicolina“, împreună cu tineri și tinere în pitorești costume populare, roagă, apoi, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu să guste din piinea și ploștile cu vin, roade ale pămîntului ieșean și ale hărniciei oamenilor de pe

aceste străvechi meleaguri. Grupuri de copii oferă frumoase buchete de flori.

La scurt timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, în aclamațiile mulțimii, care ovaționează îndelung pentru partid și secretarul său general, se urcă la bordul unui elicopter special, îndreptîndu-se spre Pașcani.

Pașcaniul, vechi centru muncitoresc al Moldovei, cu remarcabile tradiții revoluționare, care trăiește acum din plin binefacerile prezentului socialist, fi întâmpină pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu, pe ceilalți tovarășii din conducerea partidului și statului, cu cele mai alese sentimente de stimă și dragoste.

La coborîrea din elicopter, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu sînt întâmpinați cu calde cuvinte de bun venit de către Eugen Nichifor, prim-secretar al Comitetului de partid orășenesc. Din mii de piepturi au izbucnit urale și ovații. S-a scandat „Ceaușescu — P.C.R.“, „Ceaușescu și poporul“.

Pe arterele orașului, străbătute apoi de coloana oficială, locuitorii Pașcaniului au făcut aceeași manifestare de dragoste și stimă. Din mașina deschisă, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au răspuns cu simpatie și căldură aplauzelor și uralelor mulțimii.

În memoria pășcănenilor stăruie cu putere vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o aici în anul 1973, moment cu adînci repercusiuni asupra viitorului așezării și a oamenilor săi. Atunci au fost puse, la indicația secretarului general al partidului, temeliele

dezvoltării unui puternic centru industrial care să continue și să ridice pe noi trepte vechile tradiții muncitorești ale Pașcanilor.

În anii care au urmat, prin alocarea de către stat a unor importante fonduri de investiții, au fost racordate la circuitul productiv întreprinderea de tricotaje și perdele, noi capacități la întreprinderea mecanică de material rulant, aflîndu-se totodată, în fază avansată de construcție, o fabrică de zahăr, una de produse lactate, o unitate industrială pentru producerea de fire tip in, precum și întreprinderea de tractoare, reguletoare și alte elemente de automatizare. Noile capacități industriale au condus la o creștere a producției industriale a Pașcanilor de la 600 milioane lei în 1973, la 1,5 miliarde lei în 1977, urmînd ca aceasta să depășească 4 miliarde lei la finele cincinalului.

Concomitent cu această creștere economică, orașul de pe Valea Siretului a înregistrat și o spectaculoasă dezvoltare urbanistică, vechea așezare schimbîndu-și profund înfățișarea. Zestrea edilitară a Pașcanilor s-a îmbogățit cu aproape 3 300 de apartamente, iar pînă la finele actualului cincinal este prevăzută construirea altor 5 000 apartamente. Grija pentru îmbunătățirea continuă a nivelului de trai material și spiritual al locuitorilor orașului se oglindește și în noile construcții social-culturale, între care se află numeroase creșe, școli, un spital cu policlinică, un hotel, o casă de cultură.

La ora închiderii ediției, vizita secretarului general al partidului în orașul Pașcani din județul Iași continuă. (Agerpres).

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C. C. AL P. C. R.

Măsuri și orientări corespunzătoare cerințelor etapei actuale de dezvoltare a societății

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., desfășurată marți, 13 septembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a dezbătut, la punctul numărul unu al ordinii de zi, probleme legate de stabilirea atribuțiilor unitare ale tuturor compartimentelor de muncă din ministere, centrale industriale și întreprinderi. Probleme legate direct de dinamica dezvoltării economiei noastre și impuse de traducerea în practică activității curente a hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., privind perfecționarea continuă a conducerii și organizării muncii, simplificarea și desfășurarea ei pe baze unitare. În acest sens, s-au adoptat o serie de măsuri care delimitează precis sarcinile și responsabilitățile fiecărui sector de activitate ce își desfășoară munca sub conducerea organelor colective și în concordanță cu prevederile legilor țării, Ministerelor, centralele și întreprinderile urmează ca în interval de trei luni de zile de la aceste dezbateri fructuoase să elaboreze, în spiritul măsurilor adoptate, regulamente proprii de organizare și funcționare care urmează să fie supuse atenției consiliilor de conducere colectivă și adunărilor generale ale oamenilor muncii, pentru a fi definitivitate și aprobate. Acest ansamblu de măsuri legate de evoluția dinamică a economiei noastre, de succesele oamenilor muncii în opera de construire a socialismului, contribuie la creșterea răspunderii în activitatea economică și socială, la lichidarea unor paralelisme și la sporirea eficienței muncii de organizare și conducere științifică, obiectiv de seamă al politicii partidului nostru.

În aceeași sferă de probleme dezbătute în cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv s-a discutat și aprobat proiectul de Lege privind Consiliul Organizații Economico-Sociale, precum și componența acestuia, proiect de lege fundamental, deoarece Consiliul Organizații Economico-Sociale are sarcina înfăptu-

rii politicii partidului și statului de promovare consecventă a formelor și metodelor științifice de organizare și conducere în toate domeniile de activitate, în funcție de schimbările cantitative și calitative ce intervin în viața societății, de experiența dobîndită și de sarcinile ce urmează să fie îndeplinite în viitorul apropiat și în perspectivă.

Ca o dovadă a grijii permanente pentru om și pentru existența lui de fiecare zi, pentru ca rezultatele dezvoltării economiei naționale să se reflecte și pe viitor cu pregnanță în ridicarea bunăstării întregului nostru popor, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri ca prețurile să evolueze în continuare în limitele planificate. Faptul că în primul semestru al anului în curs prețurile cu amănuntul și ale produselor agricole au evoluat în țara noastră în limitele indicilor planificați sau chiar sub această limită exprimă cât de profund realist și înțeleptă este politica partidului și statului nostru, cînd, este bine știut, una din obsesiile lumii contemporane o constituie tocmai creșterea accelerată a prețurilor și a costului vieții.

La toate acestea, în Ședința Comitetului Politic Executiv de marți 13 septembrie, s-a adăugat indicația expresă privind luarea unor măsuri imediate pentru asigurarea aprovizionării cu legume și fructe a unor centre muncitorești din zonele de munte care nu au o bază proprie de producție.

În aceeași ordine de preocupări pentru om, s-a dezbătut și raportul asupra protecției mediului înconjurător în Republica Socialistă România pe perioada 1975—1976 și principalele sarcini ce revin acestui sector în cincinalul revoluției tehnico-științifice. S-a apreciat că în afara implicațiilor ecologice și social-sanitare, problema protecției mediului înconjurător reprezintă și o problemă economică de prim plan. Cu această ocazie s-a cerut accelerarea lucrărilor de montare a instalațiilor, utilajelor și dispozitivelor de protecție

atît la obiectivele noi, cît și la cele aflate în funcțiune, nedotate încă cu sisteme de împiedicare a poluării, avîndu-se în vedere în special întreprinderile mari producătoare de noxe.

Examinînd raportul asupra concluziilor controlului efectuat în domeniul activității industriei petroliere din țara noastră, Comitetul Politic Executiv a stabilit, de asemenea, măsuri pentru accelerarea dotării tehnice la nivel corespunzător a cercetării și producției, pentru perfecționarea învățămîntului de toate gradele ce pregătește cadre necesare geologiei și sectorului petrolier, intensificarea prospecțiunilor, forajului și producției, pentru îmbunătățirea radicală a întregii activități petroliere.

Analizînd un raport privind starea de sănătate a populației, Comitetul Politic Executiv a cerut Ministerului Sănătății și ministerelor cu rețea sanitară proprie, comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, să-și intensifice eforturile pentru îmbunătățirea ocrotirii mamei, copilului și tineretului și în general pentru apărarea sănătății oamenilor muncii. În acest scop s-au indicat măsuri pentru intensificarea activității medicale preventive, întărirea igienei publice și educației sanitare a maselor, legarea mai strînsă a cercetării și școlii medicale de practică, dezvoltarea pregătirii și ridicarea conștiinței profesionale a personalului medico-sanitar, respectarea strictă a normelor eticii socialiste în acest domeniu.

Tot în cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv a fost trecut în revistă desfășurarea primei ediții a Festivalului „Cîntarea României“, apreciîndu-se faptul că această manifestare a confirmat în mod strălucit valoarea politică și educativă a inițiativei secretarului general al partidului. S-a exprimat cu această ocazie certitudinea că a doua ediție a Festivalului dedicată celei de a 35-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist se va desfășura la un

nivel superior, va antrena mase tot mai largi la crearea de noi valori spirituale cu un profund conținut revoluționar și patriotic, contribuind la dezvoltarea patrimoniului cultural-artistic al României socialiste, la ridicarea nivelului de civilizație și cultură al întregului popor.

În cadrul ședinței s-a dat o înaltă apreciere rezultatelor noului dialog româno-bulgar, în urma vizitei întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în Bulgaria, la invitația tovarășului Todor Jivkov, prim-secretar al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria.

Întregul bilanț al vizitei confirmă aprecierea deosebită a acestui nou dialog la nivel înalt româno-bulgar făcută de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. S-au subliniat cu acest prilej înțelegerile și hotărîrile comune convenite în timpul convorbirilor privind amplificarea conlucrării și lărgirea contactelor pe linie de partid și de stat, exprimîndu-se profunda satisfacție pentru conținutul Declarației semnate de tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov și aprobînd în unanimitate documentele semnate, pentru concluziile convorbirilor dintre cei doi conducători de partid și de stat, stabilînd totodată măsuri pentru aplicarea lor în viață. Vizita a marcat astfel un moment remarcabil în dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre țările, partidele și popoarele noastre, în folosul propășirii ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului, progresului social și păcii.

Ședința, care s-a încheiat cu rezolvarea unor probleme curente ale activității de partid și de stat, a constituit și de această dată cadrul unor analize și măsuri de profundă importanță pentru desfășurarea activității economice, politice, sociale și culturale, în strînsă corelare cu cerințele etapei actuale de dezvoltare a societății noastre.

A. DOHOTARU ■

Noi perspective pentru prietenia frățească și colaborarea multilaterală româno-bulgară

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov semnează „Declarația privind continua întărire a prieteniei frățești și aprofundarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria”.

Intregul popor român a urmărit cu viu interes și îndreptățită mândrie, în toate etapele ei, recenta vizită oficială de prietenie făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Bulgaria, la invitația tovarășului Todor Jivkov, așa cum consemnăm și în precedentul nostru număr, a luat cu sinceră bucurie și deplină a-deziune cunoștință de rezultatele ei rodnice, în care descoperă noi și semnificative argumente pentru prietenia și frăția ce-și nutresc reciproc de veacuri popoarele român și bulgar.

Un fapt ce ni se pare cu totul demn de remarcat este acela că și această vizită, ca de altfel toate întâlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov — factor determinant al dezvoltării continue a raporturilor multilaterale româno-bulgare — primirea atât de călduroasă rezervată pretutindeni oaspeților români, au dovedit o dată în plus, în mod impresionant, că cele două popoare pot fi mândre că au dat relațiilor dintre ele trăinicia și permanența Carpaților și Balcanilor, iar partidele comuniste din cele două țări, conducătorii lor, le-au călăuzit pe făgașul dorit, le-au imprimat sensuri noi, profunde, și dinamismul rînduiri noastre socialiste, le-au îmbogățit, diversificat și multiplicat. Acest fapt a fost evidențiat de cei

doi conducători de partid și de stat în cuvântările rostite la marele miting al prieteniei româno-bulgare, din Sofia: „Aș dori să relev încă o dată, și cu acest prilej — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — însemnătatea deosebită pe care au avut-o pentru progresul susținut al relațiilor româno-bulgare întâlnirile și convorbirile — devenite tradiționale — dintre noi, stimate tovarășe Jivkov, traducerea în viață a hotărârilor și acțiunilor pe care le-am convenit. Fiecare întâlnire a noastră a deschis noi orizonturi și a dat noi impulsuri marii și rodniciei prietenii și colaborării româno-bulgare”. La rîndul său, tovarășul Todor Jivkov arăta: „Noi ne bucurăm sincer că și cu prilejul acestei vizite a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Bulgaria au fost obținute noi rezultate creatoare, că aceasta constituie o contribuție la extinderea, aprofundarea și îmbogățirea colaborării multilaterale dintre cele două țări socialiste frățești și vecine. Tratatul dintre cele două delegații, convorbirile noastre cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și o serie de noi acorduri pe care le vom semna reprezintă expresia dorinței noastre comune, dorinței reciproce crescînde pentru dezvoltarea continuă a colaborării bulgaro-române”.

Dînd expresie acestei dorințe unanime, conducătorul partidului și statu-

lui nostru a dus în Bulgaria vecină mesajul cald, sincer de prietenie și colaborare al poporului nostru; iar poporul vecin, cu care Dunărea ne unește, a întâmpinat înalta solie română cu manifestări pline de dragoste, făcînd la Sofia, la Stara Zagora și pe tot parcursul vizitei dovada faptului că este animat de aceleași sentimente de prietenie față de români, de înaltă stimă și considerație față de conducerea de partid și de stat a României socialiste.

Rodnicia convorbirilor dintre cele două delegații de partid și de stat, în fruntea cărora s-au aflat cei mai înalți conducători, s-a materializat în documentele semnate, în primul rînd „Declarația privind continua întărire a prieteniei frățești și aprofundarea colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria”, act politic și diplomatic ce consfințește voința comună de a lărgi și adînci raporturile de colaborare multilaterală, pe baza deplinei egalități în drepturi, încrederii, întrajutorării tovarășești și respectului reciproc. Totodată, Declarația dă expresie hotărârii României și Bulgariei de a acționa pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate cu celelalte țări socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, de a extinde colaborarea cu toate

statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, de a depune eforturi pentru soluționarea marilor probleme internaționale conform intereselor tuturor popoarelor. Prin spiritul și litera ei, Declarația se impune ca o Cartă a ansamblului raporturilor de prietenie și colaborare româno-bulgare și ca un document a cărui importanță depășește evident cadrul relațiilor bilaterale.

Convorbirile la nivel înalt de la Sofia au scos pregnant în evidență faptul dătător de satisfacție că relațiile româno-bulgare se dezvoltă continuu. În cadrul discuțiilor s-a acordat o deosebită atenție extinderii și diversificării formelor superioare, moderne de colaborare economică, de natură să sprijine această dezvoltare, cum este cooperarea în producție. Există deja premisele concrete: întreprinderea comună pentru producerea de mașini și utilaje grele de la Giurgiu-Ruse. În cursul convorbirilor au fost, de asemenea, examinate probleme privind folosirea potențialului energetic al Dunării, construirea în comun a altor obiective economice, măsurile menite să contribuie la dezvoltarea relațiilor bilaterale în domeniile științei, învățămîntului, culturii, sănătății, turismului, al schimburilor în zona de frontieră.

În cursul convorbirilor de la Sofia s-a procedat la un schimb de păreri în probleme ale vieții internaționale și ale mișcării comuniste și muncitorești. România și Bulgaria și-au reafirmat hotărîrea de a contribui intens la succesul reuniunii general-europene de la Belgrad; au evidențiat dorința și preocuparea lor de a contribui la instaurarea și consolidarea unui climat de bună vecinătate în Balcani, la transformarea regiunii într-o zonă a păcii trainice și înțelegerii, fără arme nucleare și baze militare străine; cele două părți și-au afirmat pozițiile privind necesitatea intensificării luptei pentru înlăturarea dezarmării generale și totale, și în primul rînd a dezarmării nucleare, s-au pronunțat pentru abolirea definitivă a forței și amenințării cu forța în relațiile internaționale, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale etc.

În ce privește problemele mișcării comuniste și muncitorești, este de o deosebită importanță faptul că Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar își reafirmă hotărîrea de a acționa pentru dezvoltarea colaborării dintre partidele comuniste și muncitorești conform principiilor inserate în documentul Conferinței de la Berlin a partidelor comuniste și muncitorești din Europa.

Desfășurată sub semnul prieteniei, frăției și colaborării, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Bulgaria, convorbirile purtate la Sofia și rezultatele rodnice obținute fac ca raporturile româno-bulgare, în cele mai diverse domenii, să înregistreze o accelerare, un ritm susținut, în consens cu dorința comună a popoarelor român și bulgar, conduse de partidele lor comuniste, de a spori tot mai mult și mai repede roadele prieteniei, bune vecinătăți și colaborării, în folosul lor, al cauzei socialismului, progresului și păcii în Europa și în întreaga lume.

CONSTANTIN I. IONESCU ■

PRIMIRI LA PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU

Delegația parlamentară

belgiană

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, vineri după-amiază, delegația parlamentară belgiană, condusă de Edmond Leburton, președintele Camerei Reprezentanților, și Robert Vanderkerckhove, președintele Senatului, care efectuează o vizită în țara noastră, la invitația M.A.N.

Oaspeții au exprimat întreaga grațitudine șefului statului român pentru onoarea de a fi primiți, pentru ospitalitatea și cordialitatea cu care au fost întâmpinați în țara noastră, subliniind, totodată, caracterul rodnic al discuțiilor purtate, impresiile deosebite produse asupra lor de realizările României contemporane.

Mulțumind pentru aceste aprecieri, șeful statului român și-a manifestat, la rîndul său, satisfacția pentru vizita în țara noastră a delegației parlamentare belgiene și a relevat importanța pe care o reprezintă amplificarea contactelor și a schimburilor de păreri între parlamentele celor două țări, între organizațiile politice, care sînt de natură să contribuie la adîncirea prieteniei tradiționale româno-belgiene, la intensificarea conlucrării bilaterale, la mai

buna cunoaștere și apropiere dintre popoarele român și belgian, la promovarea idealurilor de pace și bună colaborare între națiuni.

Au fost abordate, de asemenea, unele probleme ale situației internaționale actuale. A fost reliefată necesitatea intensificării eforturilor guvernului, parlamentelor, ale forțelor progresiste pentru rezolvarea marilor probleme care confruntă astăzi omenirea. În acest context a fost scoasă în evidență importanța statornicirii pe continentul european a unui sistem real de securitate și cooperare prin transpunerea în viață a prevederilor Actului final al Conferinței de la Helsinki. S-a exprimat speranța că apropiata reuniune de la Belgrad va impulsiona activitatea de înlăturare a securității europene, va deschide largi perspective pentru dezvoltarea nestingherită a colaborării economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii de interes umanitar, va favoriza trecerea la dezangajarea militară a Europei, fără de care nu pot fi concepute pacea și securitatea pe continentul european și în lume. De asemenea, a fost reliefată necesitatea statornicirii unor relații de egalitate și echitate între state, instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale care să asigure progresul și bunăstarea fiecărei națiuni. În acest cadru a fost im-

părtășită convingerea că România și Belgia, parlamentele celor două țări vor putea contribui, printr-o strînsă colaborare, la înlăturarea aspirațiilor de libertate, pace și progres ale popoarelor.

Întrevederea s-a desfășurat într-o ambianță cordială, prietenească.

Vicepreședintele guvernului statului Kuwait

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit, sîmbătă dimineață, pe șeful Jaber Al-Ali Al-Salem Al-Sabah, vicepreședinte al guvernului statului Kuwait, ministrul informațiilor, care face o vizită în țara noastră.

Oaspetele a transmis președintelui Nicolae Ceaușescu, din partea emirului statului Kuwait, șef Sabah Al-Salem Al-Sabah, și a prințului moștenitor și prim-ministru al guvernului, șef Jaber Al-Ahmed Al-Jaber Al-Sabah, un cald salut și urări prietenești. Totodată, el a adresat cuvînte de mulțumire președintelui României pentru întreprinderea acordată, pentru prilejul oferit de a vizita țara noastră și a cunoaște realizările obținute de poporul român pe calea progresului economic și social.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit și a rugat să se transmită emiru-

lui statului Kuwait și prințului moștenitor și prim-ministru al guvernului salutul său prietenesc și cele mai bune urări.

În cursul întrevederii s-a procedat la un schimb de vederi privind stadiul și perspectivele relațiilor româno-kuweitiene, apreciindu-se cu satisfacție evoluția pozitivă a raporturilor de colaborare și cooperare dintre cele două țări, pe multiple planuri. În acest cadru a fost exprimată dorința de a se amplifica cooperarea dintre România și Kuwait, în spiritul înțelegerii convenite cu ocazia dialogului la nivel înalt ce a avut loc anul trecut în timpul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Kuwait.

Au fost abordate, totodată, probleme actuale ale vieții internaționale, în special cele referitoare la situația din Orientul Mijlociu. În acest context, s-a subliniat necesitatea soluționării cât mai grabnice, pe cale politică, a conflictului din Orientul Mijlociu și a instaurării unei păci juste și durabile în zonă.

Vicepreședintele kuweitian a dat o înaltă apreciere eforturilor și inițiativelor României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu în vederea soluționării pașnice a conflictului din Orientul Mijlociu și a realizării unei păci drepte și trainice în zonă.

Întrevederea a decurs într-o atmosferă cordială, prietenească.

8 REPORTERI ÎNTR-UN
SCHIMB DE 8 ORE
PE PLATFORMA MILITARI

Comunitatea de muncă și de viață a 100 000 de oameni

Obişnuiți cu itinerarele de rutină prin spațiul comun al existenței, ni se întâmplă uneori să credem că știm totul despre noi înșine și despre peisajul în care trăim. Și într-o zi descoperim că imaginile noastre standard despre străzile prin care trecem, despre intersecțiile la care oprim preocupăți, așteptând să se schimbe culorile semaforului, nu mai coincid cu ceea ce numim realitate cotidiană. Și trebuie să trecem la o corecție de fond.

De pildă, ce înseamnă pentru majoritatea oamenilor cartierul Militari? După un rapid sondaj de opinie, ar însemna unul din spațiile destinate confortului nostru intim, blocuri moderne cu o arhitectură variată și funcțională și o paletă cromatică inedită, spații verzi și aer curat, chiar dacă uneori se mai stârnește și praful. Puțini oameni reușesc să pătrundă însă dincolo de aceste sechele, de aceste reprezentări unilaterale și monocorde.

În fapt, cartierul Militari, cu platforma sa industrială, e un „oraș” cu 100 000 locuitori!

Cine vrea să se convingă singur ce înseamnă astăzi platforma Militari, n-are decât să o străbată cu autobuzul sau cu tramvaiul și să cronometreze pe ce distanță se întind noile construcții. 30 de minute de drum efectiv, cu pauzele de rigoare în stații, numai pe artera principală care începe la Palatul Pionierilor și se termină la stația de benzină nr. 39, adică la poarta de vest a orașului, pe șoseaua care duce spre Pitești.

În fapt, este evident, platforma Militari nu înseamnă astăzi numai civilizație, confort, consum și agrement, ci flux tehnologic, bandă rulantă, automatizări, metalurgie, construcții de mașini, produse de industrie grea și de industrie ușoară. Sînt foarte puțini cei care cunosc adevărata identitate economică a cartierului Militari. Aici există 70 de întreprinderi în care lucrează câteva zeci de mii de oameni. Zeci de mii de proprietari și de producători de mobilă, energie electrică și termică, confecții și tricotațe, radiatoare, obiecte sanitare, prefabricate din beton, cărămizi speciale, țimplărie metalică, plăci de faianță, produse de ceramică, motoare fine, motoare termice, mașini electrice, produse lactate, răcoitoare, ciocolată etc. se îndreaptă în fiecare dimineață spre I.R.E.M.O.A.S.

Cu cei peste 100 000 de locuitori ai săi, cartierul Militari reprezintă un adevărat „oraș” în oraș, cu oameni harnici și destoinici, cu construcții mindre și solide.

ELECTROTEHNICA, CESAROM, F.C.T.B., I.T.I.A., I.M.E.B. etc. Într-o ordine a priorităților și obsesiilor secolului 20, platforma industrială Militari, întinzându-se pe aproape 1 000 de hectare, se distinge prin faptul că este nepoluantă, adică nu înfrunghie nici măcar un grad de nocivitate!

Practic, din Militari, și anume de la Termocentrala București Vest care se află în marginea platformei industriale, se varsă în sistemul energetic național 270 megawați energie. Faptul acesta merită reținut în ansamblul unui oraș cum este Bucureștiul, unde la sfîrșitul războiului nu se aprindeau becuri pe străzi decât în proporție de 30 și ceva la sută. Existența acestei termocentrale a determinat creșterea de domenii științifico-fantasticului a legumiculturii și horticulturii din sere alimentate cu apă caldă. Zeci de hectare acoperite cu planșee de sticlă unde se menține o temperatură constantă, de laborator, produc în două cicluri de vegetație sute de tone de roșii, salată, vinete, mărar, pătrunjel, ardei gras, ardei iute, castraveți, pepeni galbeni

pentru piețele Capitalei și pentru piețele lumii, încercînd să sfideze granițele dintre antîmpuri. Și tot aici, în zona platformei Militari, se află culturile principale de garoafe, gladiole, frezii și lalele pentru parfumul interioarelor noastre de familie, pentru policromia spațiilor verzi din București.

În vecinătatea marilor hale industriale, s-au construit și se extind marile depozite agroalimentare ale Bucureștiului, camera de bucate a celor 2 milioane de locuitori, rezerva tampon pentru evenimente neprevăzute, marja de siguranță pentru o aprovizionare pe flux continuu. Aici sînt conectate la rețeaua electrică cele mai moderne frigifere ale orașului, capabile să păstreze proaspete, la temperaturi polare, alimentele perisabile ale orașului pe câteva zile. Și tot de aici sînt distribuite, cu ajutorul mașinilor de transport ale TRANSCOM, principalele produse de bun consum spre magazinele și piețele de desfacere care le solicită.

Platforma Militari este un „oraș”, într-adevăr, de 100 000 de locuitori, un „oraș” dominat de beton și

sticlă, de blocuri de locuințe care degajă un aer de forță, stabilitate și prosperitate. Viața străzilor e animată. Magazinele sînt ticsite. Trotuarele cunosc un permanent flux și reflux de schele și cofraje glisante, dovadă că „orașul” Militari se înalță în continuare și se dilată. Sînt străzi care parcă se despart de ultimele imagini de război adică de ultimele ruine în urma buldozerelor și demolărilor cu sapa și tîrnăcopul. De aceea, în unele zone ale Militarilor plutește încă în aer un nor de praf prin care soarele înoată anevoios. Dar gîndind un asemenea oraș pentru bucuria oamenilor, edilii se orientează permanent după exigențele și solicitările populației în continuă creștere. Se construiesc mereu noi spații comerciale și pretutindeni apar noi centre de pîine, de lapte, de carne, magazine alimentare, magazine cu auto-servire, magazine de mezeluri, brînzeturi, preparate din carne, magazine specializate de cafea și dulciuri, pentru preparate din pește, centre de desfacerea legumelor și fructelor, centre de umplere a sifoanelor, de ape minerale, tutungerii, cofetării, patiserii, gogoșerii, braserii, restaurante, lacto-baruri, librării, florării, farmacii, galanterii, frizerii, saloane de coafură, centre de reparații pentru radio și televizoare, pentru aparate de uz casnic, ceasuri, ochelari, stilouri etc. Un inventar extraordinar de complicat de spații comerciale înzestrate cu toate elementele și utilajele pentru o bună funcționare și dotate cu personal de specialitate. Astfel, suprafața comercială a „orașului” Militari atinge 13 789 metri pătrați și, conform planurilor, se va dubla pînă în 1930.

Pretutindeni, printre blocuri, s-au construit școli generale și licee, grădinițe, creșe, cămine pentru nefamiliști (3 000 de locuri cu perspectiva de a se dubla), baze sportive, un stadion cu tribună și instalații moderne, un dispensar, un cinematograful, un club muncitoresc de proporțiile unei case de cultură. Nu întîmplător, în școlile din acest perimetru industrial se pregătesc lăcătuși, bobinatori, electrotehniciști, tînicigii, conducători și mecanici auto, chimiști, constructori, maiștri constructori, vopsitori, specialiști cu diverse profile, muncitori cu diferite calificări legați direct de fluxurile tehnologice ale întreprinderilor din cartier.

Autoconducerea, adică producția devenită cauză de fiecare zi a tuturor

„Și totuși, înainte și după cele opt ore de producție efectivă, reporterul a trebuit să adauge la schimbul său în întreprinderea sus-numită și două ședințe; prima, la care fuseseră convocați fulger secretarii comitetului de partid și șefii de secții, fiind dintre acelea nenominalizate, prin planurile de muncă, trecute sub indexul „și cînd se simte nevoie”; cea de a doua, strict reglementară, fiindcă era chiar întrunirea obișnuită, lunară, a consiliului oamenilor muncii. Reporterul trebuie să declare de la bun început că, cel puțin pentru edificarea sub anumite aspecte care-l interesau, i s-au părut nu numai necesare, ci chiar eficiente, fiindcă au fost productive, în sensul că au pus, au rezolvat ori au găsit o cale de a fi rezolvate probleme la ordinea zilei.

Cuvîntul „probleme” face parte, după cum am observat, din fondul principal al vocabularului cotidian al mai tuturor oamenilor cu care am discutat, numai că fiecare are stilul său de a le sublinia. Muncitorul Alexandru Chircă, de la secția băi și radiatoare (ori, cum i se mai spune, în mod justificat, fabrica) are un fel gospodăresc de a le prezenta, ca al unui cap de familie ascultat pentru înțelepciunea îndelungatei sale experiențe și cumpănitei sale judecăți. Secretarul de partid, ing. Florea Dună, om cu un stagiul bunișor de „foc continuu” la Combinatul siderurgic din Galați, de unde a venit în urmă cu cîțiva ani, nu uită să adauge la formularea unei probleme, preciza-

rea, devenită leitmotiv aproape, că, în cazul nerezolvării, „pierde nația” Directorul general al întreprinderii (și director general adjunct al Centralei), ing. Virgil Popa, în același timp și unul din cei mai vechi oameni de aici la cei 46 de ani ai săi, pur și simplu enumeră problemele, uneori specificîndu-le telegrafic numai, conținutul, îndeosebi atunci cînd e vorba să informeze consiliul oamenilor muncii asupra rezolvării lor. Căci ordinea lor numerică s-a încetățenit prin dezbateri democratice, precise, în ședința anterioară, cînd, în funcție de importanța lor, au și fost încredințate spre studiu și propunere de soluționare comisiilor de lucru create de C.O.M.

Schimbul meu reportericesc, propriu-zis, dincolo de cele două ședințe, a debutat cu două probleme, ca să preciez și eu expresia locului. Prima dintre ele și-a găsit rezolvarea în chiar amintita întîlnire-fulger din acea dimineață. Trebuia ca vreo 10-15 muncitori, sudori și lăcătuși, să plece de urgență la marea siloz Chiajna din sector, unde s-au făcut unele extinderi și reamenajări pentru aprovizionările de iarnă ale orașului, implicit deci ale muncitorilor de la I.R.E.M.O.A.S. O mașină și pornea cu ei imediat la locul în chestiune.

A doua problemă figurase cu mai multă vreme în urmă chiar pe agenda consiliului oamenilor muncii, din comisia de lucru însărcinată să prezinte documentația pentru soluționarea ei fiind chiar omul de la care pornise

propunerea, inginerul Ion Mirea, de la atelierul de proiectare. Este vorba de crearea unui agregat pentru zencuirea pieselor ștanțate, adică țesitura unor găuri ale acestora în vederea fixării lor la locurile de întrebuintare. În mod normal această operație se făcea una câte una. Acum, prin crearea acestui agregat, ele se fac șase sau opt deodată. Deși practic această creație este egală cu o invenție, autorul ei, inginerul Ion Mirea, nu s-a grăbit s-o breveteze. Încercarea de a-l lua un interviu și cu atît mai mult de a-i face o fotografie a eșuat chiar la insistențele secretarului de partid. Întîmplător însă, mergînd să văd această mașină, am dat de tovarășul Mirea, venit s-o mai probeze în vederea unor noi perfecționări. Întrebîndu-l cum i-a venit această idee, mi-a spus laconic: „Gîndindu-mă la oameni, care în cazul respectiv sînt, în plus, și femei. Cum operația amintită, în cadrul fluxului tehnologic continuu, este deosebit de solicitată, dat fiind numărul mare de piese necesar, producția impunea ca unele angajate să lucreze inclusiv într-un schimb de noapte. Agregatul respectiv face munca a 11-12 muncitoare, permițîndu-ne ca de acum înainte să renunțăm la schimbul de noapte”.

Agregatul, la prima vedere, e într-adevăr simplu, „Oul lui Columb”, cum a căutat să ne convingă inginerul Mirea și tot simplu ni s-a părut și un alt dispozitiv de nituire nou creat, aflat în probe la un banc de lucru vecin. De la secțiile de echipament și ar-

mături (instalații sanitare) am trecut la secția unde se fac alicele întrebuintate în șlefuirea pieselor turnate (alice de sabla) unde l-am avut ca ghid tehnic pe inginerul Șerbănescu (metalurg de meserie, dar care n-a învățat în facultate această tehnologie, ci a deprins-o aici), împreună cu care am asistat la elaborarea unei șarje de alică care, ca spec-tacol și emoție, dacă-mi este permis un joc de cuvinte, a fost „mortală”, poate mult mai feerică decît o șarjă de oțel sau fontă la Hunedoara. Mult mai spectaculos e însă randamentul acestei secții, la început numai un atelier necesar finisării căzilor de băi după turnare, acum devenită unica fabrică de alică din țară, furnizoare a tuturor întreprinderilor care toarnă piese. Cu toate că un timp au și exportat (Suedia, Franța, Anglia) — și solicitări au și în prezent pe toate meridianele: aprovizionarea internă primează. Deși Băile și Radiatoarele, secții de asemenea calde, erau mai tentante ca anvergură și dificultate a muncii, pentru a-mi continua confruntarea cu „problemele” la fața locului, am preferat o fabrică nelipsită de unele dificultăți în desfacerea produselor sale, cea de țimplărie metalică, preluată cu cîteva luni în urmă de la industria locală (de unde și explicația de a nu ține pasul deocamdată cu performanțele generale ale întreprinderii). Trebuie spus însă că țimplăria din tablă, cadrele pentru vitrine comerciale și alte instalații de acest gen, atît din punct de vedere al durabilității și aspectului estetic, costul prezintă indiscutabile avantaje pentru unitățile interesate.

Înainte de a conchide cu cea de-a

De la doi stilpi de beton, la policalificare

Pentru noi toți, ca și pentru partenerii comerciali din peste douăzeci și cinci de țări ale lumii, către care exportă multe din cele vreo două sute de repere executate aici, pe bulevardul Preciziei, CESAROM înseamnă prescurtarea de la ceramica sanitară românească, nume de marcă înregistrată și, firește, nume de întreprindere. Pentru comunistul Traian Cucurean, maestru și șef de secție la obiecte sanitare, CESAROM reprezintă o parte însemnată a biografiei, raportul dintre viața sa și cea a întreprinderii putând fi exprimat după obișnuita formulă „a văzut unitatea crescând sub ochii săi”, „În urmă cu cincisprezece ani, când s-a întemeiat CESAROM-ul, mai puțin de sine stătătoare și mai mult ca o anexă a IREMOAS-ului, eram cu toții vreo șaptezeci, își aduce aminte maestrul Cucurean, iar rebuturile depășeau treizeci de procente. Astăzi, continuă, să tot fim de douăzeci de ori mai mulți, iar rebuturile au scăzut sub opt la sută. Am început cu un tip de lăcăș, un tip de toaletă și un tip de etajeră, ca să ajungem să producem în prezent cam zece tipuri din fiecare, nu doar albe, ci în toate culorile”.

Îl rog să-mi explice cauzele acestei deveniri spectaculoase. Stă câteva clipe pe gânduri, apoi pronunță două cuvinte. Munca, zice, munca și învățătura. Excepțindu-i pe cei care au deschis ușa fabricii ca s-o închidă a doua zi pe dinafară — că au fost și de-ăia, că doar nu toți mieii ajung berbeci — ceilalți s-au pus de la bun început cu burta pe treabă și pe carte, înțelegând că încrederea acordată, aceea de a urni un obiectiv industrial pretențios, trebuie să i se răspundă prin seriozitate și perseverență, drept pentru care foștii muncitori Ion Chioresan, Gheorghe Furdui, Gheorghe Mitrea, Maria Radu sau

David Diaconu lucrează astăzi ca maștrii, ultimii doi chiar ca șefi de atelier, la preparare și, respectiv, turnare-moldaj, având în subordine până și ingineri. La CESAROM dealtfel rolul maștrilor în organizarea și dirijarea producției nu mai e de mult o vorbă, el devenind o realitate dintre cele mai îmbucurătoare. Când scriem asta, ne gândim la faptul că, pe primele opt luni ale anului în curs întreprinderea și-a depășit toate angajamentele, cu 6,7 la sută la v.p.g., cu 4,6 la productivitate, cu 6,8 la v.p.m. și așa mai departe, procentele de mai sus neputând, bineînțeles, spune prea multe luate așa, ca simple cifre, dar purtând ample semnificații dacă ținem cont de faptul că întreaga producție a CESAROM-ului se și vinde, ba chiar, după spusele unui director plin de idei și de energie, pe numele său Marin Ionescu, într-un ritm mai rapid decât se poate produce.

În ce-l privește pe maestrul Cucurean, prima bătălie în secția pe care o conduce a fost și rămâne cea pentru creșterea productivității muncii, capitol la care s-au făcut pași importanți înainte, dar la care „mai e mult până departe”. Intransigent cu el însuși, Traian Cucurean s-a arătat mereu intransigent cu ceilalți, cerind — și obținând — o organizare superioară a locurilor de muncă și o respectare până la chestii de chițușerie a tehnologiei de fabricație.

Ar mai fi policalificarea, mi se răspunde, precum și folosirea, în spiritul documentelor de partid recente, a unui singur lucrător pentru deservirea mai multor mașini. Concret, asta vrea să însemne că Ilie Paraschiv controlează două mașini de rabotat, Petre Neacșu două freze, Anton Iacob tot atâtea instalații de găurit, Manea Stroe două mașini de rectificat, și așa mai departe, experimentul demonstrând că acțiunea a pornit cu dreptul, având de câștigat și fabrica, și oamenii. Prima raportind, pe primele șapte luni, o reducere cu 12,21 lei a cheltuielilor la o mie de lei producție-marfă, de la 792,89 lei cât s-a planificat la 780,68 cât s-a realizat, în vreme ce muncitorii cuprinși în sistemul acordului global ridică lunar în jur de 2700 de lei. În ceea ce privește policalificarea, merită subliniat faptul că lăcătușii Nicolae Tite și Gheorghe Niculescu lucrează efectiv și cu sudorii, după cum Nicolae N. Ion rezolvă în mod curent probleme de mecanică, electricitate și sudură, ceea ce se întâmplă și cu Petre Vișan, cu toții contribuind cu cunoștințele lor din ce în ce mai vaste la împlinirea și depășirea planului, capitol la care, cum aminteam, CESAROM-ul face eforturi de a trece de la bine la foarte bine. Cunoscând seriozitatea și perseverența colectivului de muncă de la CESAROM, sintem convinși că aici, ca peste tot pe platforma industrială a Militarilor, vorbele se rostesc spre a deveni fapte.

Un milion de kilometri pe șoselele lumii

Șoferul Darie Nicolae a parcurs până acum la volanul mașinii sale Henschel cu numărul 32—B—5 063, peste un milion de kilometri pe șoselele lumii. E unul din șoferii emeriți care pot fi puși pe emblema întreprinderii aflate în legătură directă cu un șert din mapamond, cunoscută sub numele de întreprinderea de transporturi internaționale auto, cu sediul în cartierul Militari din București.

Ce înseamnă, de fapt, să fii șofer de trafic internațional, astăzi, când șoselele s-au aglomerat și când restricțiile de circulație s-au diversificat? „Înseamnă, după părerea șoferului Darie Nicolae, un om cu nervii tari, cu prezență de spirit, cu sînge rece adeseori, un om în stare să reziste la volanul mașinii până la 800 de kilometri pe zi, la temperaturi oscilând între minus 40 sau 50 și plus 60 de grade, înseamnă să dormi azi într-o pădure, mâine în cîmp deschis și abia peste câteva zile într-un pat de hotel, înseamnă atenție concentrată, neslăbită pentru întreținerea mașinii și agregatului frigorific, cunoștințe mecanice solide pentru remedierea avariilor pe parcurs și spirit de sacrificiu, de intrajutorare cînd colegii de drum cer sprijin efectiv”. Care sînt, de fapt, itinerariile pe care le străbate în mod curent șoferul Darie Nicolae? „Anglia, până în Scoția, Finlanda, Suedia, Norvegia, R. F. Germania și R. D. Germană, Olanda, Belgia, Franța, Italia, Elveția, Austria, U.R.S.S., R.S. Cehoslovacă, R.S.F. Iugoslavia, Grecia, Turcia, Liban, Iran, Irak, Kuweit etc. Se întâmplă ca o cursă, uneori, să dureze pînă la 30 de zile și itinerariile să se modifice pe parcurs în funcție de necesități transmise telefonic din țară sau în funcție de oscilațiile mercurialelor”. De fapt, ce transportă mașinile mamut ale întreprinderii de transporturi internaționale auto? „Produce agroalimentare, deci în general produse perisabile, fragile care trebuie îndreptate cu grijă spre destinațiile beneficiarilor noștri. În acest sens, șoferul de pe mașinile de trafic internațional trebuie să urmărească atent menținerea unei temperaturi constante în frigifer, să oprească din oră în oră pentru a decongelă, prin procedee automatizate, încălzirea și a remedia eventualele defecțiuni la aceste aparate complicate și gingașe”. Ce face un șofer ca Darie Nicolae cînd se întrecește cu o defecțiune de motor sau de frigider pe o autostradă străină, la 10 000 de kilometri de casă? „De obicei, mă străduiesc să-mi repar singur defecțiunile și de aceea sintem înzestrați cu o trusă completă de instrumente și scule dar, întotdeauna, înainte de plecare în cursă, verific cu mare atenție fiecare ansamblu și subansamblu al

mașinii și frigiferului. Ceea ce mă scutește de unele defecțiuni mai grave. Dar, e adevărat, se ivesc defecțiuni care nu pot fi prevăzute și care ne imobilizează, și atunci primul nostru gând, al șoferilor de trafic internațional, este să valorificăm imediat încărcătura transportată, avînd în vedere tocmai sensibilitatea mării și interesele comerțului nostru. Se întâmplă să fim opriți însă de colegii de pe alte mașini ca să le dăm o mîna de ajutor pentru reparații urgente și nu avem voie să trecem indiferenți mai departe. Cînd ești la mii de kilometri de casă, refuzul de a-i acorda asistență unui coleg aflat în pană înseamnă dezertare! Personal nu am trecut niciodată ridicînd din umeri în asemenea situații și sint solicitat de fiecare dată pentru că în câteva rînduri am oferit soluții bune, salvatoare”.

„Străbateți sute de kilometri prin deșert sau prin podișuri și cîmpii fără să întîlniți așezări omenești, cum vă hrăniți?” „Am în mașină aragaz și îmi gătesc mîncare singur”. „Aveți șofer de rezervă?” „De o vreme călătoresc singur, noi, șoferii de la I.T.I.A. fiind extrem de solicitați. Dar m-am obișnuit”. „Nu vă plictisiți atît timp la volan?” „Să mă plictisesc? Dușmanul nostru este oboseala, nu plictiseala. Am învățat să privesc ce se întîmplă în jurul meu. De cînd lucrez la I.T.I.A. pot să spun că mi-am făcut universitatea pe roți, am umblat prin orașe, prin muzee și am văzut frumuseți unice, dar pot să vă spun că frumuseți ca la noi nu există nicăieri”.

doua ședință de după schimbul meu reportericesc, ținută în cabinetul de propagandă al elegantei și spațioasei case de cultură I.R.E.M.O.A.S., principalul lăcăș de acest gen de pe platformă, un scurt memento tehnic cu inginerul șef Aurel Străulea, ardelean de origine. Iată, pe puncte, caracteristicile acestei întreprinderi. Mai întîi că e integrată în proporție de 98%, adică producția fizică, inclusiv valoarea ei, depinde în întregime de colectivul său de mai multe mii de angajați. Sint practic neînsemnate piesele pe care le obțin de la alți furnizori. Secțiile, la rîndul lor, sint integrate tot într-o proporție ridicată, dînd deci produse aproape finite. Vine la rînd complexitatea proceselor tehnologice, reperele fiind mici și extrem de numeroase, din moment ce numai produsele noi sint peste 100. Din punct de vedere valoric producția marfă trebuie să se realizeze din costuri mici, la una din secții acestea înscriindu-se între 20—30 lei și 300—330. Apoi, e o întreprindere de bunuri de larg consum, produsele sale fiind destinate desfacerii imediate (respectiv băi, radiatoare, instalații sanitare, echipament metallic pentru uși, ferestre etc., timplărie metalică, ceea ce antrenează după sine un dialog permanent și prompt cu clientul, în mod firesc pretențios, acesta fiind inclusiv angajatul întreprinderii).

De ce am ținut să evidențiez aceste trăsături? Pentru că ele în mod obiectiv, dar și printr-un climat de muncă sănătos, comunist, au dus și la o integrare nu numai profesională, ci și morală, creînd astfel premise pentru o veritabilă autoconducere (aici dealtfel acordul global se aplică în procent de circa 75%).

Puterea de a crea și omnia unui colectiv muncitoresc

Întreprinderea ELECTROTEHNICA. „Cred că nu greșesc dacă vă spun că produsele noastre sint folosite în toate ramurile economiei naționale”, precizează, de la început, directorul Dumitru Ionescu. Inginerul Mihai Vintilă, secretarul comitetului de partid, stăruie să notez că în ampla acțiune de reducere a consumurilor de metal, de creștere a competitivității produselor și a productivității muncii, un rol primordial îl are, aici, ceea ce numim în mod obișnuit inteligența tehnică proprie, sau ceea ce el numește permanent dialog muncitor-proiectant. Game întregi de redresoare și convertizoare au fost re-proiectate, obținîndu-se o reducere a consumului de metal pînă la 20 la sută. Notez cîteva nume de ingineri, de activitatea cărora sint legate aceste succese: Radu Vișas, Octavian Hrubaru, Radu Guță, Doru Creangă, Ștefan Popian. Dar aflui că cel mai important lucru este participarea nemijlocită a muncitorilor din ateliere la conceperea, nu numai la realizarea acestor lucruri cu care se mîndresc pe drept cuvînt. Unul din cele mai harnice colective este cel condus de maestrul Emanoil Chiriță, șeful atelierului Röntgen. Oamenii de aici nu sint prea vorbăreți, dar fac cu măiestrie întotdeauna ce spun. Majoritatea sint tineri — media de vîrstă, dealtfel, pe întreaga întreprindere este sub 23 de ani — toți sint niște executanți excepționali. Încă și mai important e faptul că toți se străduiesc să îmbunătățească soluțiile constructive ale repere-

lor pe care le fac. Așa s-a întîmplat de pildă — ca în numeroase alte cazuri — cu generatorul de frecvență pentru mașinile de prelucrat prin electroeroziune.

— Documentația trimisă de Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice ne-a pus capul la contribuție și ne-a stimulat mîndria de buni meseriași, spune maestrul Chiriță. Nu ne satisfăceau nici prezentarea generală, nici tehnologiile de execuție a generatorului. I-am schimbat, cum se spune, complet fața. Nu l-au mai recunoscut nici proiectanții, nici beneficiarul, „Electrotimis”. Marea noastră bucurie a fost însă că toți au recunoscut altceva: calitatea îmbunătățirilor pe care le adusesem. „În general, ni se spune: Faceți și o să vedem cum arată. Așa că, nu în ultimul rînd, ne îngrijim de aspectul și volumul reperelor, adaugă maestrul. Sint multe cazurile în care realizăm astfel de lansări și cînd alte unități preiau produse de la noi. Ultima noutate mai însemnată am produs-o în decembrie trecut. Sint niște convertizoare de mare putere. Dar dincolo de această mare putere a mașinilor pe care le facem, mi-ar fi drag să găsiți loc în rîndurile pe care o să le scrieți și pentru o altă mare putere, care stă, cred, la rădăcina tuturor succesorilor noastre: marea putere a legăturii dintre oameni. Industria, marea industrie, dacă vreți, nu se face numai cu metal, cu proiecte, cu transpirație și cu diplome; se face și cu sufletul.

Adevărata înaltă conștiință muncitorească aș zice că se află tocmai în această putere. V-aș putea spune multe în acest sens, dar mă opresc la un singur lucru, ca să înțelegi ce înseamnă legătura de care vorbeam și care face din noi toți o singură sfință intruchipare a muncii, dar și a simțirii noastre muncitorești. Cu mai puțin de doi ani în urmă, un tovarăș al nostru, maestrul Octavian Rădulescu, a murit, împreună cu soția într-un accident de automobil. Au rămas doi copii orfani, într-un apartament proprietate personală, pentru achitarea căruia mai trebuiau plătiți vreo 40 000 de lei. Colectivul de tovarăși și de prieteni ai celui dispărut am hotărît să facem ceva pentru acești copii. Am achitat apartamentul și, cum nu după mult timp urma serbarea pomului de iarnă, i-am adus aici cu acel prilej și fiecare a primit în dar cîte un carnet C.E.C. de 20 000 lei. Bineînțeles, un colectiv de tutelă s-a îngrijit de ei pînă s-a însănătoșit bunica lor care îi crește și care fusese și ea accidentată.

Am notat gîndurile acestui maestru cu ale cărui performanțe tehnice se mîndrește azi o mare întreprindere de pe platforma Militari, tocmai pentru că ele trec dincolo de aceste performanțe, spre zona nevăzută dar fundamentală a caracterului, a conștiinței muncitorești din care vine — cum zicea el — marea putere a legăturii dintre oameni.

**8 REPORTERI ÎNTR-UN
SCHIMB DE 8 ORE
PE PLATFORMA MILITARI**

In întreprinderile industriale de pe bulevardul Preciziei, se muncește cu simț de răspundere, cu abnegație și, firește, cu precizie

Răsăritul în poarta de vest a orașului

Ora 5 și 45 la autogara „Militari”. În htroul impiegaților de mișcare greu poți să pătrunzi. Zeci de șoferi își așteaptă rindul să plece în cursă sau să li se confirme sosirea. Cum de asemenea e greu să stai de vorbă cu cei doi impiegați de serviciu. „E ca la C.F.R.; nu trebuie să avem întârzieri” — îmi spune după câteva minute Victor Rășanu. Acum nu pot nici să răsflu. Lumea așteaptă să plece. Ați venit prea devreme. Celălalt impieगत, Dan Lozan, terminând mai repede cu completarea foilor de parcurs, îmi spune că prima cursă cu muncitorii a sosit din comuna Bolintinul din Vale la ora 5 și 10. Aflu în continuare că pentru evitarea aglomerării din autogară și pentru transportul muncitorilor cât mai aproape de punctele de lucru, unele curse, ca acelea din Cartojani sau Mirșa, duc muncitorii tocmai în Vitan-Bîrzești. Până la ora 5 și 30 au sosit fără întârziere și cursele din Găneasa, Crivina, Crevedia și Malul Spart. Mi se spune în continuare că în cazul cind o mașină ar rămâne în pană, imediat se trimite o mașină de rezervă care asigură operativ transportul muncitorilor. Florea Lincă, șofer, lucrează de cîțiva ani aici. A sosit de cîteva minute din cursă. În ciuda faptului că este „mare cit ușa” e doborât de oboseală. Îmi spune că ieri a plecat la ora 15,30 la Mirșa, distanță de peste 60 de kilometri și s-a reîntors

la București pe la ora 22,30. A plecat din nou la orele 23,30 și a ajuns în comună pe la 1,30 noaptea. A rămas peste noapte acolo, iar la ora 5 a plecat spre București, unde a ajuns la 6 și 10. Acum se grăbește să ajungă acasă, în Berceni, să facă o baie bună și să se odihnească deoarece la orele 15,30 are de făcut o cursă dus și întors la Negreni, distanță de 90 de kilometri. Lui Florea Lincă, ca și multor colegi de-ai lui, îi place meseria cu toate greutățile pe care le ridică ea.

Pînă la întreprinderea de construcții și prefabricate din beton ne însoțește Stan Lincan, instalator la această întreprindere, care îmi arată drumul și poarta de la intrare. Pe drum îmi spune că este din comuna Roata. Singura nemulțumire a lui, ca și a celorlalți 200 de muncitori care lucrează aici și sînt din comuna Roata este că nu au mașină cu care să ajungă la oră fixă la program. S-au făcut cereri și pînă la urmă una s-a aprobat. Cîteva zile a circulat o cursă iar apoi gata, s-a anulat. Acum cel din comună stau pînă vin cursele din comunele Sirbeni, Cartojani. Dacă sînt pline, nu mai opresc; dacă sînt grăbite, la fel. La întoarcere stau și pînă la ora 18 ca să prindă o mașină. Au fost în audiență la cei de la autogară de multe ori și tot de atîtea ori cei de acolo au ridicat indiferent din umeri.

La casa de nașteri... a caselor

Sosind la ora 6 și 45 la întreprinderea de construcții prefabricate din beton, aflu că directorul Victor Soare a intrat la ora 6 pe poarta întreprinderii. Nu a urcat pînă sus la secretariat, ci s-a dus direct în fabrică. Dar la ora 6 și 55 își face apariția în cabinet. Discuția începe rapid, directorul spunîndu-mi că în cîteva minute va pleca la un bloc din Militari unde au apărut probleme deosebite la montare.

— Cu toate greutățile care au fost anul acesta, mi se spune, întreprinderea de prefabricate a reușit să producă și să transporte blocuri integral prefabricate pentru un număr de 6500 de apartamente, iar pînă la sfîrșitul anului cifra se va ridica la 7400. Activitatea se desfășoară în 11 unități de producție. Una din problemele care ne frămîntă la ora aceasta este de a moderniza fabrica și fluxul tehnologic după ultimele noutăți ale tehnicii. Sîntem în faza de finalizare a unor proiecte de case care sînt în seamă de ultimele indicații din punct de vedere al confortului și rentabilității. În cei 10 ani care au trecut de la înființarea întreprinderii s-au fabricat și s-au montat peste 50000 de apartamente la blocuri de P+4 etaje. Acum s-a trecut la executarea, conform noilor proiecte, și la blocuri de P+3 etaje. Una din realizările care mi se par de luat în considerare este și aceea că aici se află cea mai modernă fabrică de producere a betonului celular autoclavizat. Investiția s-a realizat cu cîteva ani în urmă și numai în cîteva luni s-a ajuns la capacitatea maximă. De asemenea, a început fabricarea și producerea elementelor armate din beton ușor pentru acoperișuri

și pentru compartimentări. S-au și experimentat la Otopeni prin construcția unor vile de P+1 de 6 apartamente și P+2 de 18 apartamente.

Vizitele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au fost în acest sens foarte rodnice pentru noi. Astfel, s-a indicat cu această ocazie ca pe viitor acest material să fie folosit pe scară și mai mare și într-o mai largă varietate de întrebunțări. Tot atunci s-au discutat posibilitățile de extindere a întreprinderii și industrializarea lucrărilor de montaj. Ca o noutate, spunem că în jurul datei de 15 septembrie în Militari se va da în folosință un bloc în care elementele decorative românești vor fi executate din beton armat.

Una din problemele care ne frămîntă este aceea ca pe viitor panourile să aibă un grad mare de finisare aici, ușurînd munca pe șantier. De asemenea, căutăm să realizăm niște băi spațiale, introducînd elemente ușoare la mascările de conducte și de ventilație.

În total, în București avem 70 de obiective unde ne desfășurăm activitatea și putem aminti aici 5 unități de învățămînt, 3 de sănătate, 2 de artă, 3 hoteluri iar restul reprezintă clădiri civile. Toate acestea prezintă probleme deosebite pe care trebuie să le rezolvăm și aici în întreprindere, dar și la fața locului, adică pe șantier. La anul se vor fabrica și se vor monta un număr de 8000 de apartamente, ajungîndu-se pînă la sfîrșitul cincinalului la un număr de peste 20000 de apartamente așual.

Dis-de-diminează, pe calea laptelui

Cu toate că, din multe puncte de vedere, m-ar fi tentat să scriu mai întii despre alte produse lactate, mult mai îmbietoare, nu uit că dintre ele cel mai important este laptelul însuși la fabrica din Militari specializată în acest domeniu.

„Livrările noastre încep, avea să-mi spună Corneliu Zamfirescu, la ora 14,30, cînd laptele pleacă spre unitățile dotate cu frigider, apoi, cam prin jurul orei 21,00 începe etapa a doua de livrare a laptelui spre celelalte unități, pentru ca pe la ora 4,30—5 să trimitem brînză, iaurtul și înghețata, iar la ora 7 toată operațiunea este definitiv încheiată. Vă pot spune că avem șoferi buni și destoinici, oa-

meni, care, fie ploaie, fie ger, fie arșiță, vor căra mereu, de-a lungul tuturor celor 365 de zile ale anului, laptele către consumatori. În momentele critice din viața Bucureștiului s-a scris despre lăbîști, despre brutari, despre centralele de apă, dar despre noi, lăptarii, n-a pomenit nimeni nici un cuvînt, deși și noi am fost mereu la datorie.

M-am reîntors cam prin jurul orei 14,00 și dintr-un scurt dialog cu inginerul Grigore Ștefan și economistul Mircea Belu, directorul tehnic și, respectiv, directorul comercial al fabricii din Militari, aveam să notez, ca pe o surpriză, faptul că deși numai bucureștenii din sectoarele 6, 7 și 8 primesc zilnic 700000 de litri de lapte, sînt

depășiiți, în ceea ce privește consumul de lapte, de către locuitorii orașelor Timișoara, Brașov și Cluj-Napoca. La întrebarea mea, de ce uneori pot fi găsite în sticla de lapte sau în borcanul de iaurt niște mici bucățele de sîrmă, am primit un răspuns care, drept să spun, m-a uimit: de vină sînt numai alumiiniștii de la Slatina, unde se produce banda pentru confecționarea capsulelor. Din pricină că această bandă nu e totdeauna de calitate, uneori, bucăți foarte mici de șpan de aluminiu pătrund în sticle sau borcane. Cît privește alte observații critice, mi s-a mai spus că oamenii laptelui își asu-

mă oricare altă acuză, numai una nu; categoric nu, aceea că laptele nu ar fi curat. „Sîntem una din întreprinderile care între orele 5—8 își spală absolut toate instalațiile în vederea începerii unui nou ciclu de industrializare. Pentru ca laptele să fie curat ca lacrima, consumăm pentru fiecare litru de lapte o cantitate de aproape 12 litri de apă. Să adăugăm la acest elocvent aspect și faptul că fiecare șarjă de lapte, brînză, unt, înghețată (la care noi nu folosim nici un singur ou) și iaurt este verificată și superverificată de trei organisme de control medico-sanitar”.

Focul continuu al apei

Stația de tratare a apei potabile de la Roșu, aflată la marginea perimetrului pe care îl numim în mod obișnuit platforma Militari — una din cele două care alimentează căminele și industria Bucureștiului cu apă curentă — se sustrage zgomotului și trepidației marelui oraș nu numai prin așezare dar și printr-o stare de spirit a unei mari responsabilități față de oameni. La ora descinderii noastre îi găsim în schimb pe inginerii Marin Negrilă — șef secție — și Mihai Florea, ca și pe maistrul Ion Samson. Îmi arată instalațiile moderne care pulsează Capitalei jumătate din necesarul de apă. Aflu că sînt în cea mai modernă stație din țară, că oamenii de aici au reușit aproape să dubleze capacitatea proiectată a debitului de apă tratată, prin îmbunătățirea parametrilor de funcționare a utilajelor. Tot inteligenței lor tehnice și gradului ridicat de profesionalitate li se datorează și alt amănunt: în ultimii cinci ani, reparațiile periodice și curente ale instalațiilor — de import — se execută cu piese realizate în atelierul propriu.

Aproape douăzeci din angajații unității locuiesc într-un bloc din incintă

Mulți nuntași, puțini abonați

La ora la care muncitorii de pe platforma industrială Militari, mai precis cei de la I.R.E.M.O.A.S., CESAROM, S.U.T., C.E.T.-vest și Fabrica de prefabricate, iau obișnuita pauză de masă, am intrat în cantina-restaurant I.R.E.M.O.A.S., și înarmat cu răbdare am reușit după aproape 20 de minute de așteptare la coada flotațiilor să mă servesc după pofta inimii și din mîncărurile existente, care s-au dovedit a fi și gustoase, dar folosind tăvi și tacimuri murdare, adică acelea avute la dispoziție. Mare, cu litere de-o șchioapă, domina sala un anunț: „Condică de sugestii și sesizări se află la șeful de unitate”. Am purces într-acolo și după ce am trecut printr-un labirint de panouri despărțitoare și prin bucătărie, dau de șef, care se afla în preajma unor comenzi și a două cești de cafea gata băute și răsturnate pentru un eventual ghicit. Se numește Nicolae Crișan, are numai 27 de ani și tot viitorul în față, de doi ani și jumătate fiind unul din cei doi șefi care conduc alternativ cantina. Deși despre cantină spune că „este atît de mare încît poți întoarce tramvaiul în ea”, îmi mărturisese că au doar 100 de abonați la meniul de șase lei și 60 la cel de nouă lei, adică foarte puțini. La flotații, aceeași situație: au în jur de 500 pe zi, cu toate că personalul actual și capacitatea cantinei ar putea face față la peste 1500 de solicitanți. Întrebat despre condică recunoaște că „normal ar fi să stea mai în față, ce să mai ocolim adevărul, la casierie, dar ne-am obișnuit așa”. În condică găsim numai două sesizări; o sesizare coincide cu constatarea noastră și sună cam așa: „În ziua de... dealtfel ca în toate zilele, tacimurile sînt foarte murdare, cu grăsimea pe ele, cu verdeață, cu resturi de la mîncarea care a fost servită anterior. Meniul de nouă lei este slab, nu acoperă cei 9 lei pe care îi plătim”. Semnează Gheorghe Teodosia, muncitor la I.R.E.M.O.A.S., marca 3655. Cealaltă sesizare este plină de miere și remarcă: „meniurile foarte bine asortate, diver-

și sînt, astfel, gata oricînd să intervină prompt la orice alarmă. Pentru că momentele de maximă încordare nu sînt date numai de inundații mari sau de seisme. Creșterea turbidității apei nu este un fenomen rar, iar în anotimpurile cu temperaturi scăzute numărul factorilor de alarmă sporește simțitor. Cele trei laboratoare — chimic, biologic și bacteriologic — veghează în permanență calitatea apei, la toate treptele procesului tehnologic. Un alt laborator, aflat la 16 kilometri pe traseul debitului captat, furnizează continuu date asupra compoziției apei, cu șase ore înainte ca ea să ajungă la stație. „Cel mai important lucru în meseria și în viața noastră de aici — îmi spune inginerul Mihai Florea — este că, orice împrejurare s-ar ivi, noi nu putem opri funcționarea stației. Cu orice eforturi, trebuie să asigurăm, în timp util, măsurile necesare pentru ca oamenii și industria Capitalei să aibă totuși apă, o apă bună, sănătoasă, care să nu pună viațile în primejdie.

Dar pentru aceasta cîteva zeci de oameni minunați asigură astfel aici „focul continuu” al apei noastre indispensabile vieții, fără să se sperie și fără să se plîngă că viața și meseria lor le interzic dreptul la erori.

sificarea mîncărurilor, gustul plăcut, numărul mare de calorii și faptul că mîncarea corespunde la gramaj”. Această sesizare pare mai puțin verificabilă întrucît semnatarul ei, Toma Ștefan, nu-și dă vreo adresă și nici nu bănuim cum a numărat kaloriile și gramele.

Sculerul matrișer Gh. Georgescu, membru al comitetului de cantină, comitet compus din trei membri care se văd rar, ne roagă să-i publicăm numai inițialele. În discuția avută cu dumealului insista asupra rentabilității cantinei-restaurant, rentabilitate deloc neglijabilă, beneficiile pe primele 7 luni ale anului ridicîndu-se la 202000 lei, majoritatea proveniți de la nunți și mese festive. Nu avem nimic împotriva organizării de nunți și mese festive, simbăta și duminica, în localul cantinei, ba chiar sîntem pentru folosirea la maximum a spațiului și capacităților existente. Marin Mocanu, șeful bucătar, este de acord că lipsa de activitate nu a adus niciodată beneficii, dar, își aduce aminte, nu trebuie să neglijăm muncitorii, ne părăsesc altfel, acum șapte ani erau 2000 de flotații și mult mai mulți abonați decît astăzi. Conducerea — continuă șeful bucătar — nu știe niciodată cîte foi intră în sarmale și poate nici că — așa cum spunea și tovarășul Georgescu — muncitorii din secțiile noi au nevoie de o jumătate de oră pentru drumul pînă la cantină, plus servitul mesei, iar pauza de masă ține 15 minute și nu au cum lua masa la cantină. Ar fi de aceea bine să se înființeze niște microcantine. Dacă muncitorilor li s-ar da posibilitatea să servească masa în incinta fabricii, am avea mai mulți abonați.

Schimbul redacțional care a realizat reportajul „8 ore pe platforma Militari” (pag. 4—5—6) a fost format din (în ordine alfabetică): A. DOHOTARU, D. GHERGHINESCU, O. IOANIȚOIU, V. MĂNECAN, V. NIȚĂ, S. POSTOLACHE, L. PREDOȘANU, N. STOIAN.

Doi copii își regăsesc mama

(Urmare din pag. 1)

că unor oameni le poate părea, la un moment dat, că ideile mari nu pot deveni niciodată realitate. Că e aparținător de structura lor să nu poată fi intruchipate. Că prin însăși natura lui omul e străin de ideea mare și e rudă cu ideea mică și cu compromisul degradant. Este forța retrogradă a societăților oboșite și reacția subterană, aproape insesizabilă, a oamenilor vechi din noile societăți să minimalizeze și să încerce să facă de ris orice idee mare.

Dar este rolul emoționant, funcția de-o viață a oamenilor cinstiți, purtători ai noului, a acelor care cred că ideile mari sînt perfect compatibile cu natura umană și că lumea poate fi mai bună și trebuie să fie mai bună, este vocația însăși a lumii noi pe care vrem s-o construim, aceea de a impune, fără nici o obligație formală, prin chiar exercitarea omeniei de fiecare zi, ideile mari, ideile care trag timpul înainte.

În ceea ce mă privește, ader, cu orice sacrificii, cu orice riscuri, cu orice greutate, la marile idei ale vremii mele. La marile idei ale partidului meu. Idei pe care le văd intruchipându-se: Cred că libertatea e perfect compatibilă cu natura umană. Cred că, în loc de a înmulți numărul temnicerilor, noi trebuie să înmulțim numărul muncitorilor. Cred că, în loc de a înmulți numărul închisorilor, noi trebuie să înmulțim numărul caselor pentru oameni. Cred că, în loc de a înmulți numărul cenzorilor, noi trebuie să înmulțim numărul dovezilor de dragoste ale creației noastre față de oameni și față de adevăr. Cred că, în loc de a transforma creșele în tribunale și copiii în martori mincinoși, trebuie să impunem dreptatea ca lege a fiecăruia și spiritul de solidaritate ca spirit tutelar al timpului nostru. Cred că rareori în istorie apar oameni — omenesți în toate ale lor, fără îndoială — dar care prin fulgerătoare inițiative ale conștiinței lor, prin acțiuni de o vitejie morală incomparabilă, prin încăpăținarea de-a face bine celorlalți, uneori chiar împotriva momentanei voințe a acestora, prin dăruire și devotament față de cauza pe care o slujesc, prin spirit revoluționar teafăr, dar și printr-un îndrăzneală de a se depăși pe ei înșiși, reușesc să-și depășească epoca și să se înhame la carul ei de luptă, trăgându-l înainte. Firește, oamenii, ocupați fiind cu treburile de fiecare zi, disting greu momentul în care apare o idee mare. Ne aducem bine aminte ziua când a murit un om mare, nimeni nu ține minte ziua când s-a născut un om mare. La fel de greu ne aducem aminte și ziua când s-a născut o idee mare. Parcă nici n-o sesizăm, parcă nici n-o înțelegem. Și asta deși în cele mai multe situații o doream, o imploram, îi făceam imposibilul portret ideal. Când președintele Ceaușescu a avut istorica inițiativă de a da întreaga libertate oamenilor de creație și de gândire, desființînd cenzura (împotriva căreia, în vreme, atîția dintre noi vociferaseră, bociseră, făcuseră rumoare, o consideraseră răul capital, fără de care așa și pe dincolo... probabil tocmai din convingerea că nu va fi niciodată desființată cenzura) și când același mare om al omeniei noastre a zis că pușcăriia trebuie desființată ca formă a vieții sociale și că alte legi trebuie să călăuzească noua noastră lume, cine a realizat pînă la capăt consecințele pe care le-ar putea avea intruchiparea adevărată a acestor idei? Că președintele nostru a ajutat pe mulți dintre noi în înfăptuirea a ceea ce rîvneau să înfăptuiască sau că a făcut o grațiere, sau că a răspuns cu omedie la necazurile necăjiților, acestea toate pot fi considerate semnele omului bun, ale bunăvoinței și a umanismului său. Dar ideea transformării libertății într-o instituție inviolabilă, în toate planurile vieții sociale, este o idee pe care abia generațiile viitoare o vor înțelege pînă-n ultima ei rigoare.

Am auzit în toată această perioadă tot felul de văicări.

«Dragă, ce-o să ne facem noi cu-atîta libertate a presei? Ce-o să facă știrea cu ea? Sînt prea multe spargerii, miliția, să-raca, nu mai are ce să facă. Zău, ce să facă și ea, să-raca? N-are ce să facă! Nu sîntem noi pregătiți pentru libertate. E-hei!»

Nu mi-am făcut iluzia și cred că nimeni nu și-a făcut-o că o idee atît de radicală, o idee profund revoluționară nu va fi înțelesă comoditățile, mirări, văicări, adversități. Ba chiar mi se pare

că în anumite privințe problema e spinosă, lupta va fi grea și rezultatele nu vor apărea, toate imediat. Dar oricît ar costa împlinirea acestei idei, absolut oricît ar costa, ea merită totul. Să clădești o nouă societate, fără a te sprijini pe temniceri și cenzori, ci pe resursele afirmative ale omului este un fapt extraordinar, pe care nu avem nici o șansă, nici una, zic, să-l uităm vreodată. Cartea de istorie se scrie indiferentă la văicările și, uneori, indiferența și la plînsul real. Cînd aveam prea mulți cenzori, puneam mîna la gură și șopteam într-o parte: «Prea multă cenzură! Totul ar fi cum ar fi, dar e prea multă cenzură!» Acum, cînd nu mai e, nu ne mai trezim din uimire. Pînă mai deunăzi bolboroseam: «Un stat fericit n-are nevoie de atîta miliție... Să ceri mereu ajutorul miliției... nu e bine, nu s-o înțelege oare?!» Acum cînd autoritatea cea mai înaltă a statului român cere tuturor cetățenilor

Constantin Platon — Măriuca

statului să se constituie în instanța de judecare și de corectare a vieților indivizilor care au nevoie de asta, unora ni se pare prea mult, prea frumos.

Dar eu zic: Glorie acestui mare moment de inspirație și de revoluție, în care libertatea responsabilă a fost pusă mai presus ca orice!

Și tocmai cînd zic vorbele acestea, mă poartă pașii la o întreprindere din București și acolo aflu, cu o nemărginită bucurie, că nu trebuie să fie prea veseli scepticii de profesie bănuind că marile idei ale vremii noastre nu se pot împlini. Ei vorbesc cu neîncredere despre colectivitate: «Ce să facă, dragă, colectivitatea, numai justiția poate să facă, pentru că ea e autorizată! Unde o să ajungem dac-o să dăm colectivităților drepturi juridice?! Doamne ferește! Colectivitățile nu se bagă, nu se-amestecă. Ce este aia colectivitate? Vorbe! Justiția e totul!»

Să vedem dacă nu cumva colectivitatea există, dacă nu cumva forța ei reală e mai mare decît a oricăruia tribunal de pe pămînt. Să vedem dacă nu cumva omul simte mai adînc judecata colectivității decît orice verdict formal. Rolul justiției rămîne unul important și precis, nu e cazul să opunem colectivitățile — tribunalelor. Dar justiția va trebui să intervină acolo unde e misiunea ei mare, sporită azi.

LA ÎNCEPUT A FOST URMĂTOAREA SCRISOARE A UNUI ÎNVĂȚĂTOR (minunată este, dar mai ales trebuie să fie misiunea acestui luminător de conștiințe care e învățătorul și care poate deveni, mai mult decît pînă azi, o instanță prin care în colectivități să se exprime autoritatea adevărului!):

Tov. șef, Vă rog dacă aveți bunăvoința să mă lămuriți cu cîteva date în ce privește o persoană care și-a părăsit copiii și după cite am fost informat lucrează la dv. Eu vă scriu cîteva rînduri din partea școlii. Mai precis, sînt învățătorul unui băiat de-al tov. Iosif F. Maria. Am trimis o recomandată pe adresa ei de la dv. unde

lucrează și mi-a venit retur motivînd că tov. nu mai este la dv. și este undeva la „PLAFAR”. De aceea v-aș ruga foarte mult să ne trimiteți și nouă adresa actuală pentru a vedea ce are de gînd să facă cu situația celor doi copii minori care au nevoie în prezent de o educație și îngrijire părintească. Aștept răspunsul dv. Vă mulțumesc anticipat..

APOI A FOST DISCUȚIA DINTRE DIRECTORUL ÎNTRERINDERII ȘI FEMEIA ÎN CAUZĂ. Directorul a rugat-o să nu uite că are doi copii acasă, dar ea n-a vrut s-audă, a zis că nu se întoarce, nici nu se gîndește să se întoarcă pentru că are un bărbat care-o bate, un bărbat cu care nu se-nțelege, că n-are ea ce să caute acasă. Și că n-are nimeni ce să se amestece în viața ei, că ea-și face datoria de muncitoare și-n rest cine ce să se amestece?

APOI A FOST O SCRISOARE A UNEI FEMEII din orașul Roman, o vecină a celor doi copii, care între timp se mutaseră, împreună cu tatăl lor, la bloc. O scrisoare de groază prin simplitatea și lacrima ei; o scrisoare în care pînă și dezacordurile și aproximativa stăpînire a gramaticii fac aerul tragic de fatalitate și pedeapsă:

Stimată doamnă, Avînd puțin timp liber astăzi mam decise să vă scriu cunoscînd unele probleme din discuțiile purtate cu soțul dvs. și copil. Vă cer scuze pentru că nu vă cunosc decît din fotografiile pe care mi le-arătată Liviu și Fănel. Întîlnindu-mă cu mama dv. cu Liviu și Fănel și am discutat unele probleme care nu mă face să cred că aveți o inimă atît de crudă să puteți lăsa doi copii minori. Sînt la noi în gazdă toți trei (și tatăl). Cînd nu ieste domn Francisc acasă, Fănel plînge după dumneata și este foarte slab. Nu știu ce vor face acești doi copii la iarnă pentru că acum ei se joacă afară, eu sînt la serviciu împreună cu soțul, Liviu va începe școala la nr. 1/ în Piața Republicii, aproape de blocul meu, dar pe Fănel nu vrea bunica să-l mai ție.

Lam întreat pe domnul Francisc dacă îl mai vine soția și mi-a spus că o să stea așa pînă îl va veni dor de copii, poate atunci va ve-ți întoarce la ei.

Năși vrea să afle soțul dvs. că vam scris. Am discutat cu mama dvs. și mi-a spus că tare ar fi bucuroasă să vă vadă lingă copii. Vă cer scuze încă odată că vam deranjat, dar cel mic a slăbit, cel cu ochi albaștri. Domnul Francisc ține foarte mult la copii. După cum văd eu, dumneavoastră nu țineți la ei, nu va-ți gîndit că pe parcurs copiii să măresc și o să vă urască. Liviu spune că va uită, atît ce vă vede în poze. Cînd intru la el în cameră îl prind cu poza în mînă și plînge. Îl chem la masă și nu vrea să vină. Ia poza dvs. în buzunar și să joacă cu la. Păreră mea este să vă întoarceți la cei doi copii. Cu el aveți ce aveți, dar să știți că nu este un om rău.

Toată ziua vă compătimește. Liviu pleacă în tabără, ia cumpărat bilet. Stimată doamnă să știți că Liviu este plecat la Znogov, lingă Pasărea cu elevii din județul Neamț, pînă la data de 29 o să dați de el la Znogov, numărul de vilă nu-l cunosc, a trecut clasa cu 8,60, acum a intrat Liviu în cameră și-l îndemn să vă scrie. Cu respect, Amariei Elena.

Apoi, în același plic, expediat de această femeie cu dreaptă conștiință — de această femeie care parcă e de serviciu de două mii de ani la copiii săraci, și nu-i e greu niciodată, și nu-i e rușine niciodată să muncească și să-i ajute să crească — în același plic trista și stîngacea scrisoare a lui Iosif Liviu, copil în căutarea mamei. O scrisoare pe care mai bine să n-o citești, pe care e mai bine să ții-o povestească un om care a citit-o, pentru că accentul ei de adevăr te va urmări multă vreme:

Draga noastră mămică, să știți că am fost duminică acasă cu Fănel, și a dat tătucul afară din casă tot pe sîrmă, coverturile covorului de pe perete și ce-l de pe jos la strîns și lina este în pod. Pomii, copacii sînt încărcăți cu prune și zăzăre. Mămică te rog cu Fănel să vii la noi să ne îngrijești și tu că sîntem mițitei, Fănică plînge după tine. Tu mi-ai spus că vii acasă la noi să mă cauți, cînd imi dai mie vacanță. Acum mi-a dat vacanță cînd vii? că Fănel și cu mine te așteaptă.

Dragă mămică mi-e tare dor de tine, să știți că am primit un plic de la tine de vre-o lună, eu nam avut timp să-și răspund, cu școala, și astăzi ma pus tanti Lenuța să-și scriu și ma învățat ea pe mămică mea să nu o uit nici odată. Dacă tu ve-i veni la noi să ne cauți iar dacă la concediu nu rămii la noi te vom uita. Tătucul este la fabrică schimbul I. Eu am venit acum din oraș cu tanti Lenuța, de la plimbare și am fost și la bunica, și la dat lui Fănică o felie de piine cu dulceață și trei prune lui și trei mie și carne de iepure și bunica a spus că ai să vii acasă și la întreat bunica pe Fănel dacă este dor de tine și tel a spus că îl este dor de tine. Să știți că ne-am mutat la bloc etajul 4, avem apă caldă, cadă, arădaz, unde stăm acum sînt foarte curat nu ca atunci

cînd am veni la școală. Eu te rog cu tanti Lenuța să ne răspunzi eu plec 15 zile în tabără, dragă mămică te pupăm cu Fănel care te așteaptă cu nerăbdare.

Te pupăm cu drag mămică noastră. Dragă mămică să știi că eu sînt în tabără lingă tine mi-a schimbat tătucul biletul nu mai sînt la mare, dacă imi răspunzi îți voi spune adresa mea.

Ce importanță are fiecare cuvînt al acestor scrisori! În toată stîngăcia gramaticală a rîndurilor înghesuite, în tot amestecul de pix și creion chimic răzbate știința desăvirșită a cuvîntului în stare să emoționeze. Cînd Amariei Elena nu mai poate să aibă încredere în ceea ce scrie și simte nevoia să convingă pe mama depărtată să se întoarcă la copiii ei, ea-i spune acesteia de la distanță să revină, își cere scuze pentru asta, zice despre copilul cel mic că a slăbit după mamă-sa, adică de dorul ei și dintr-o dată fixează pe hirtie acele trei-patru cuvinte care trebuie s-o fi lovit în inimă pe înstrăinata mamă: „cel cu ochi albaștri”. Așa zice, „cel cu ochi albaștri”, aducîndu-i întreaga realitate de-acasă mamei ce se angajase la „PLAFAR” cu necazurile ei, cu singurătatea ei, cu dorul ei secret și cu vinovăția ei.

Apoi mai e de spus ceva despre scrisoarea lui Liviu, care e, nu-i așa, bărbat în toată firea și cînd e vorba de plîns, de dor, de celelalte, aruncă întotdeauna vina pe frățiorul lui mai mic, Fănel. Și aici, în scrisoarea lui Liviu, accentul de concretețe este cel care zguduie. El spune c-a fost la bunica și bunica i-a dat lui Fănică o felie de piine și cu dulceață, și 3 (trei) prune lui, și 3 (trei) prune mie, și carne de iepure... Asta găsește Liviu să-i scrie mamei sale, pe care n-o văzuse de atîta timp. Că a mîncat carne de iepure!

APOI A FOST IDEEA OMULUI CARE OCUPĂ FUNCȚIA DE DIRECTOR LA „PLAFAR”, GAVRIL GROZEA. El a mai încercat s-o convingă pe femeie, a folosit toate tonurile posibile și dintr-o dată a introdus acel recurs extraordinar la plenu eticii și echității care e colectivitatea. A convocat, pe neașteptate, o plenară a tuturor femeilor din „PLAFAR”, excluzînd toți bărbații, în afară de sine, le-a spus să stea jos și le-a întreat ce părere au despre faptele cuprinse în aceste scrisori.

— Cînd am ajuns pe la mijlocul scrisorii lui Liviu către maică-sa, sala era toată un hohot de plîns. N-am putut să termin scrisoarea, c-a trebuit să mă transform în apărător moral și chiar și fizic al Mariei Iosif. Toată revolta și toate necazurile acelor femei se revărsau spre ea. Își pierduseră calmul și îl se părea că IMEDIAT trebuie să găsească o soluție, că IMEDIAT trebuie să intervină. Pînă în acea sală se auzea plînsul lui Fănel, care mîncase carne de iepure și trei prune.

Ce va fi trezînd în conștiințele acelor femei muncitoare inspiratul director? Poate că în unele din ele trezise re-mușcări, poate că unele își aduceau aminte de părinții uitați, poate că unele aveau tainice probleme asemănătoare problemelor Mariei. Aceasta n-a putut ieși din fabrică: o așteptau femeile. După cîteva ore, omul cu inspirația extraordinară de-a convoca la o hotărîre comună femeile vorbise la Roman și-l dăduse transferul într-o întreprindere similară. Și așa, fără siguranța aceluia loc, Maria Iosif se trezise. Voia să se întoarcă la copiii ei, fie ce-o fi! Căci iată în rezumat hotărîrea acelei colectivități de femei: „În ziua de 27 iunie a fost pusă în discuția salariaților, care au propus să i se dea un concediu fără salariu de 10 zile, pentru a rezolva situația copiilor. Dacă nu o rezolvă pînă la 9 august, să i se desfacă contractul de muncă”.

Iată deci că, totuși, în ciuda tuturor scepticilor, colectivitatea există. Și nu există ca o anexă oarecare, ci ca o instanță cu drept de a hotărî. Nu-mi fac nici acum iluzii că, repede, toate colectivitățile vor deveni pleneri ale eticii și echității. Dar simt din acest exemplu că marile idei pot deveni realitate prin contribuția oamenilor, iar acel director nu s-a purtat ca un trimis al lui Dumnezeu pe pămînt, ci ca un om între oameni. În fond, el avea nevoie de forță de muncă și putea să pună mai presus interesul mărunt (de această dată, într-adevăr mărunt pentru că era doar economic) al fabricii pe care o conduce, și să lase să plîngă departe, fără speranță și fără lumină, doi copii dintre care unul cu ochi albaștri.

Ce argument mai puternic ca acesta că SE POATE, că TREBUIE trăit în colectiv, că încet-încet, la oraș, la marile fabrici, se formează colective cu legi morale puternice, asemănătoare vechilor și curatelor noastre comunități rurale? Dacă nimeni nu v-a mulțumit pînă acum, vă mulțumim noi, tovarășe director!

AU NEVOIE DE DOCTORUL IUBU!

La Turda a fost un doctor O.R.L.-ist de mare valoare. Spun că a fost, deoarece pentru a doua oară a fost îndepărtat din clinică și scos la pensie. Eu am fost surd complet, motiv pentru care am stat internat luni de zile la Cluj-Napoca, Sibiu, Brașov, Hunedoara, Orăștie și în Clinica specializată O.R.L. de la București, dar tot surd am venit acasă. M-am dus la Turda, la doctorul Mihai Iubu, care mi-a făcut două serii de tratament și am început să aud, să pot vorbi chiar și la telefon. Mai aveam de făcut și a treia serie, dar iată că el a fost din nou pensionat. De ce nu este lăsat un asemenea specialist să lucreze în continuare? Oamenii ca el se găsesc rar și trebuie înconjurați, cred, cu căldură, cu dragoste și respect. De altfel, respectul pentru un medic nu este respectul pentru pacienții lui? (Vasile Călinescu, Orăștie, Hunedoara)

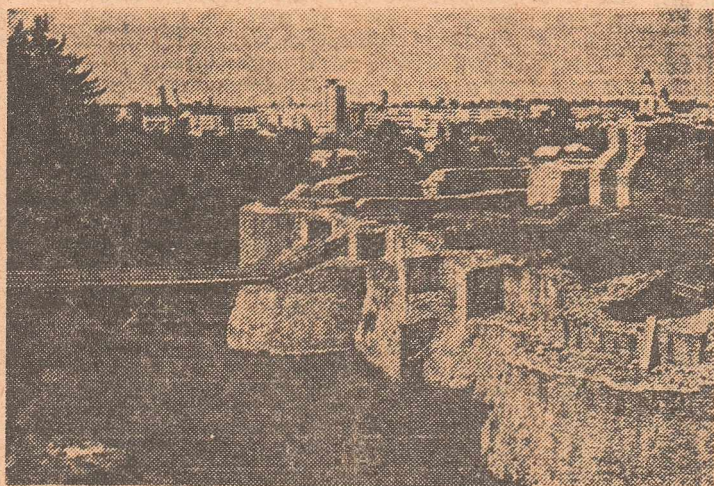
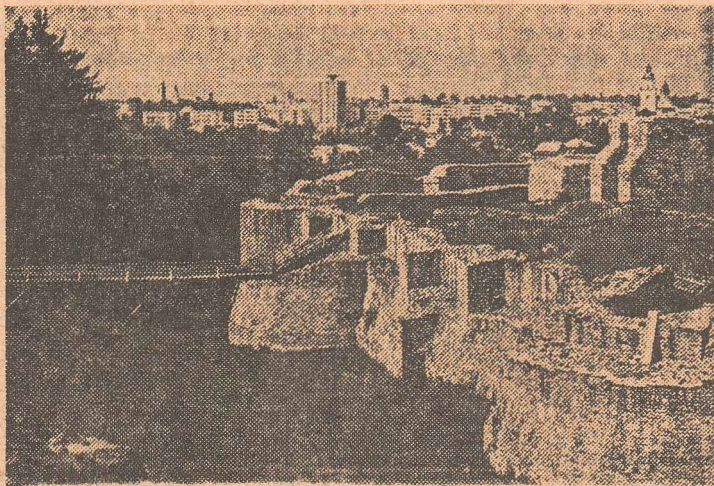
În urmă cu ceva timp am auzit că doctorul Iubu din Turda a fost pensionat, deși era om în plină putere de muncă și făcea atât de mult bine la atipia suferinzi. Hotărârea aceasta m-a uimit, pur și simplu, fiind unul dintre pacienții planificați pentru operație în luna august (care deja a trecut). Am fost pe data de 17 septembrie 1976 la consultație și avea peste 1000 de persoane planificate. M-am bucurat, chiar dacă operația avea să se facă după un an, deoarece boala pe care o am mă chină de mai mulți ani de zile, pe parcursul cărora tratamentele făcute au fost inutile. Nu-mi pot închipui cum a fost posibilă atita neînțelegere în cazul doctorului Iubu, care nu este singular și nici particular — care să-l intereseze numai pe dînsul, adică — ci pe toți oamenii suferinzi ce ar fi putut apela la priceperea acestui mare medic. (Marilena Ionescu, Pitești)

Am citit și am auzit despre doctorul Iubu de la Turda, care a reușit să vindece rinita alergică. Eu sufăr de această boală de zece ani, de cînd am rămas cu o sensibilitate atât de pronunțată la mirosuri încît toată vara strănut, îmi curge nasul și ochii mă dor, iar capacitatea mea de muncă este redusă. Sint fotografă și am devenit sensibilă și la substanțele chimice pe care le folosesc. La Ploiești am mers la mulți medici, am fost și la Institutul de alergologie, dar fără rezultat. Cu nerăbdare am așteptat ca în concediu să merg la Turda. Dar — mirare și nechez! Doctorul Iubu fusese pensionat... (Dumitru Viorela, Ploiești)

Frig contra cost. Locuiesc în blocul H 6 de pe strada Silozului din Craiova. Subsolul acestui bloc cuprinde o lucrare specială, care la data recepției provizorii, din 30 septembrie 1976, nu era executată, deși cheltuielile au fost suportate de cei 20 de locatari. În decurs de vreo zece luni constructorul nu a executat decât un șanț lung de 7-8 metri, adînc de 2-3 și lat de aproape un metru. Ce s-a întimplat în larna trecută, e greu de descris, acest șanț canalizînd frigul sub apartamentul subsemnatului. Cu toate că unii locatari s-au adresat atît constructorului cit și I.C.V.L.-ului, rezultatul n-a constat decît în niște promisiuni. Care vor rămîne simple promisiuni, după cum se vede și din fotografia de mai jos, fiindcă termenul recepției definitive e la 30 septembrie. (Aurel Tomescu)

Copiii, pe seama lor înșiși. Vă scriu despre frumoasa inițiativă

Suceava sau Lugoj? Cine privește aceste două imagini crede că redacția vrea să propună un test de discernămint cititorilor, invitîndu-i să descopere elementul, greu descifrabil la prima vedere, care le deosebește. Nu trebuie făcut nici un efort de acest gen, fiindcă ele sînt una și aceeași, respectiv Suceava văzută de pe ruinele vechii cetăți cu același nume. Trebuie să întorci însă cartea postală, așa cum a făcut cititorul **Ostap Șandru**

a comitetului asociației de locatari din blocul B, bd. Dinicu Golescu 23-25, de a înființa un minicolectiv cu copiii din acest bloc. Fac parte din el copii care sînt elevi frunțași la învățătură. Minicomitetul și-a propus ca program de activitate: întreținerea curățeniei pe terenul de joacă al copiilor, pe spațiile verzi din fața și spatele blocului și pe scările acestuia, precum și — de ce nu? — păstrarea liniștii celor peste o mie de locatari. Impreună cu alți copii ei au prezentat în sala de ședințe a asociației, în fața unui public format din locatari binevoitori și receptivi, un reușit program artistic cu poezii, coruri, gimnastică la sol, ghicitori etc. Ei se bucură, desigur, de apreciere, sprijin și încurajare din partea noastră. (Ion Rădoi, București)

I.T.T.A. București: Abaterrea de la traseu a fost sancționată. „In revista Flacăra din 4 august a.c. se sesizează faptul că la data de 30 iulie 1977 angajații I.T.T.A. București, Mandache Ion și Mandache Pompiliu, cărora le-a fost incredințat un autoturism pentru a-i efectua rodajul, s-au abătut de la traseul stabilit și au fost depistați de către organele de miliție ale județului Brașov pe ruta București-Brașov cu mașina încărcată la capacitatea maximă. În urma celor cercetate, constatîndu-se abaterile săvîrșite, s-au luat măsuri de sancționare după cum urmează: 1) Imputarea cursei București-Brașov și retur, echivalent cu 380 km x 2,50 lei = 700 lei, ambilor angajați; 2) diminuarea cu 10 la sută pe timp de trei luni a retribuției lui Mandache Pompiliu; 3) retragerea unei gradății pe timp de trei luni și schimbarea locului de muncă al lui Mandache Ion. Totodată s-a făcut verificare de fond privind modul de efectuare al rodajului autoturismelor achiziționate de către I.T.T.A. În anul 1977, luîndu-se măsuri pentru asigurarea în continuare a unui rodaj corespunzător.”

Carburanți — lipsă, gunoi — berechet. Ne întrebăm de ce G.I.G.C.L.J., secția mixtă, Cluj-

care ni le-a expediat de la Rădăuți, atrăgîndu-ne atenția că potrivit legendei tipărite una prezintă Suceava, iar cealaltă... Lugojul. Corespondentul nostru se întreabă pe drept cuvînt cum e posibil ca deopotrivă Editura „Meridiane” și Intreprinderea poligrafică din Sibiu, ambele instituții recunoscute pentru prestigiul lor, să scape o asemenea eroare într-un număr de exemplare pesemne destul de mare.

Napoca, percepe taxe pentru munci neefectuate?! În ultima lună gunoierul menajer din cartierul Mănăștur nu a fost ridicat decît de două ori, cînd obligația este de a-l lua din două în două zile. Am menționat acest fapt deoarece în convorbirea telefonică avută la data de 22 august a.c. un tovarăș, Plebea, mi-a comunicat foarte senin că nu au carburanți și că atunci cînd îl vor avea vor ridica gunoierul. Ce s-ar întimpla dacă pompierii sau Salvarea ar răspunde solicitărilor că nu pot să se deplaseze deoarece nu au carburanți? (Ioan Munthiu, Cluj-Napoca)

În așteptarea lifturilor. Au trecut nouă luni de la darea în folosință a blocului nostru, blocul AV 2 din bd. Aurel Vlaicu, Aleea Carpați nr. 4, Constanța, dar pentru instalarea liftului încă nu s-a luat nici o măsură. Sau, chiar dacă s-a luat vreuna, nu se vede încă nici un rezultat. Și e destul de greu așa, pentru că blocul nostru are 10 etaje. Ceea ce ne miră este că în orașul nostru s-au mai dat în folosință de la începutul anului și alte blocuri, cărora li s-au instalat lifturi, numai blocurile din zona industrială Constanța continuă să rămînă în situația pe care v-am descris-o. (Semnează un grup de 11 persoane)

Cămin cultural sau sală de cinematograf? Avem un cămin cultural destul de mare, cu sală de spectacole, bibliotecă și un fost club dotat cu televizor, aparat de radio, magnetofon, diferite jocuri, club care la ora actuală a fost transformat în sală de ședințe și, numai cu numele, punct de documentare politico-ideologică. Toată activitatea de la cămin se rezumă la două filme săptămînal care rulează, amîndouă, duminică seara. În cursul săptămîinii căminul stă cu ușile încuiate și nici bibliotecă nu este deschisă. La dorința tinerilor de a organiza seri de dans în zilele de duminică, se pune la dispoziție numai scena sălii de spectacole, dar nici aceasta nu poate fi folosită de-

cît după terminarea filmelor, adică după ora 23. (Petre Poenaru, Polovragi, Gorj)

Sunetul clopoțelului într-o școală nouă. O nouă școală generală s-a dat în folosință, de curînd, la Pitești. E vorba de școala care va purta numărul 15 și se află în cartierul Găvana 2. Are 24 de săli de clasă spațioase, laboratoare, ateliere. Acestea sînt dotate cu mobilier școlar și aparatură dintre cele mai frumoase și moderne. Acum, la deschiderea anului școlar, aici, la Școala generală nr. 15 unde mai stăruie încă mirosul de vopsea proaspătă și var, se fac ultimele pregătiri pentru primirea elevilor. A celor peste o mie de copii ai muncitorilor din cartierul Găvana 2. (Ion Vasilescu)

Nu vă luați după prospect! Consultînd programul excursiilor oferite de O.N.T. am optat pentru o călătorie de 5 zile în Delta Dunării, cu plecarea din București în ziua de 12 august. În cadrul acestei excursii, conform programului aflat, urma să vizităm în ziua a treia și canalul Heracle, canalul Lopatna și lacul Matia. Această zonă este caracterizată de „Ghidul turistic al județului Tulcea”, la pagina 94, drept „cea mai frumoasă din Delta Dunării”. Spre surprinderea noastră, în acea zi nu am mai vizitat zona amintită, vasele cu care mergeam acostînd în jurul orei 15 la Mila 23. Cerînd explicații ghizilor, ni s-a răspuns că prospectul excursiei e greșit. Aceeași afirmație a făcut-o și personalul de serviciu de la bordul vaselor. Așadar, turiștii, creduli în prospectele O.N.T. au fost frustrați de cea mai frumoasă parte a excursiei. (Neculai Șfirloș, București)

I.T.B. ne comunică referitor la sesizarea cetățeanului **Cristodor Popescu**: Stația nu se justifică. „Autobuzele liniei 122 R circulă în sistem de linie rapidă și asigură angajaților din platforma ICME o legătură directă de transport cu cartierul Pantelimon și centrul orașului. Opririle suplimentare, cu timpii respectivi de frinare, demarare, așteptare pentru schimbul de călători, diminuează caracterul rapid al liniei. La o scrisoare similară a corespondentului (la care a mai primit un răspuns de la noi), am efectuat un sondaj pe baza cărui s-a stabilit că înființarea unei opriri în stația „Dărăbani” nu se justifică. Stația aceasta e deservită de vehiculele liniilor 28, 46 barat și 65, care pot asigura relații cu autobuzele liniei 122 R în stațiile comune”

Aqua... color, dar nu de băut? „Locuiesc într-un cartier de blocuri din Buziaș, unde apa potabilă se distribuie după un program destul de hazardat, la bunul plac, probabil, al celor care răspund de acest lucru. Îmi pare rău că nu pot să execut o fotografie color pentru a putea dovedi ce culoare are apa în momentul cînd, totuși, după ore întregi de așteptare, începe să curgă. Parcă ar fi amestecată cu vopsea maro închis. Chiar și-n condițiile în care ai impresia că în sfîrșit apa a devenit bună de băut, dacă lași un pahar sau o sticlă deoparte pentru a avea o „rezervă”, e lesne de constatat că pe fundul lor s-a depus o materie de aceeași culoare închisă. Cred, de aceea, că e necesar ca apa aceasta să fie supusă mai des analizelor de laborator. (Constantin Oproiu)

Ministerul Comerțului Interior ne comunică: Sancționarea justificată, imputarea excesivă. „Tovarășul Ioan Lîmbășan, pensionar gradul III de invaliditate cu drept de muncă patru ore, este angajatul sucursalei din Mediaș a Intreprinderii cu ridicata pentru mărfuri alimentare Sibiu și a fost sancționat de șeful sucursalei prin reducerea cu 5 la sută din retribuție pe luna octombrie 1976 pentru nerealizarea sarcinilor proprii de muncă. În urma contestației angajatului și a verificărilor efectuate de către I.C.R.A. Sibiu, s-a constatat că sancționarea era întemeiată și în consecință, la discutarea acestei contestații de către consiliul oamenilor muncii, ea a fost menținută. Intrucît cu ocazia verificărilor efectuate a reieșit că reținerea s-a aplicat greșit la retribuția lunară integrală și nu la 50 la sută, cit era retribuit angaja-

tul, s-a luat măsura de restituire a sumei încasate în plus”.

Stația, facultativă — așteptarea, obligatorie. Fotografia de mai jos reprezintă stația de autobuz de la intersecția drumurilor județene 572 Ciudanovița — Jitin cu 581, Oravița — Reșița. Cuvîntul „facultativ” înscris pe indicatorul stației nu asigură pe călătorii care așteaptă autobuzul că acesta va opri și că ei vor ajunge la timp la treburile lor. În situația că nu va opri, trebuie oare să aștepte cîteva ore pînă vine altul tot cu oprire facultativă? (Costică Gîngu, Ciudanovița)

Poșta redacției

Aureliu Marin — București. Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a municipiului București a înaintat comanda în vederea executării unui cărucior pentru dumneavoastră la Intreprinderea de produse ortopedice și protezare.

Iuliana Munteanu — Timișoara. Conform prevederilor legale, persoanele care au locuință proprietate personală în orașele declarate orașe mari și care ulterior dobîndirii proprietății s-au mutat cu domiciliul în alte localități, ca urmare a schimbării locului de muncă, au dreptul să revină în orașul respectiv după încetarea raporturilor de muncă, dacă au asigurată cazarea în locuința proprie.

Zoica Marinescu — București. Am fost informați de către Procuratura locală Caracal că s-au luat măsuri pentru intrarea în legalitate, adică să se rețină fostului dumneavoastră soț, suma ce v-o datorează. De asemenea s-a cerut sancționarea angajatului vinovat de încălcarea dispozițiilor legale.

Stelian Scăunaș — comuna Troianu, Teleorman. Vă așteptăm să treceti pe la redacție.

Anaștia Obcadă — satul Valea Cricovului, Prahova. Începînd cu data de 1 august 1977, prin Decretul nr. 197/6.07.1977, s-a instituit un nou sistem de ajutorare pentru mamele cu mai mulți copii. Dumneavoastră, avînd în îngrijire cinci copii în vîrstă de pînă la 18 ani, veți primi pe lîngă alocația de stat pentru copii un ajutor bănesc de 200 lei lunar.

Grup locuitori — sat Gheorghe Doja, Bacău. În situația pe care ne-ați relatat-o, este bine să vă adresați forului competent, adică procuraturii județene.

MARGA NEDELEA

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Un nou an la școala muncii

(Urmare din pag.1)

xamenul să înceapă din prima zi iar în momentul în care este planificat, profesorul să fie edificat aproape pe deplin asupra nivelului de pregătire al fiecărui elev, al fiecărui student. Numai astfel se poate interveni în mod eficient pe parcurs și numai astfel se vor evita situațiile dificile ale unor elevi și studenți. Hotărârile, planurile de învățământ și programele, oricât de bune vor fi, oricâtă competență va fi prezidat elaborarea lor, nu rezolvă, de la sine, lucrurile, totul depinde de modul în care vor fi realizate, de eforturile și capacitatea de a le aplica, de permanenta tendință de depășire, de reprimarea tentației de automulțumire. Să reținem ceea ce a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei, formulind observații valabile pentru orice sferă de activitate, inclusiv pentru învățământ. „Am obținut rezultate bune; se pare că unii, satisfăcuți de ceea ce am realizat, au început să se automulțumească. În general trebuie să spun că există o anumită stare de automulțumire, și-a făcut loc o anumită gândire că putem face orice și nu mai e nevoie să studiem prea temeinic lucrurile pentru că și așa avem hotărâri bune — și aceasta este suficient. Or, nu trebuie să uităm nici un moment că asemenea stări de automulțumire constituie un pericol foarte mare pentru orice partid revoluționar, pentru orice revoluționar, deci și pentru partidul nostru. Noi trebuie să luăm o atitudine fermă, hotărâtă, împotriva autoliniștirii și automulțumirii, a concepției greșite că dacă avem hotărâri bune putem face orice, că este suficient să explicăm și, în rest, să stăm liniștiți”.

Vârsta școlară este vârsta plămădirii personalității. Felul în care un tânăr se comportă în școală ori în facultate îi decide destinul într-o măsură aproape determinantă. Vârsta școlară este, în același timp, vârsta deschiderii către lume, a multiplelor solicitări ale mediului, a inerentelor tentații, între care nu puține pot fi sterile, ori de-a dreptul păgubitoare. Depinde de fiecare discipol și de educatorii săi ca roadele învățării să fie cât mai bogate și mai utile, ca perioada școlii să creeze acel mărunchi de virtuți și de deprinderi din care se va dezvolta personalitatea de mai târziu, ori să rateze această finalitate majoră. Uneori inclinația, firească, spre afirmare, spre originalitate a unor tineri se consumă în preocupări minore: manifestări excentrice, ținută stridentă, uneori de-a dreptul neglijență, limbaj periferic, non-conformism de duzină, astfel că energia proprie tineretului este consumată în zadar. Să ne amintim, totdeauna, de marile exemple ale istoriei noastre, de Bălcescu, de Eminescu, de Nicolae Iorga, de Enescu, de Brâncuși, de Coandă, Traian Vuia ori Aurel Vlaicu, care la vârsta când tinerii abia învață, începuseră deja să elaboreze temeliile edificiului nepieritor pe care vor înălța știința și cultura, spre lauda lor și a Patriei lor. Tineretului epocii noastre, educat în spiritul socialismului, cea mai dreaptă și mai umană dintre orînduirile sociale, condus și îndrumat permanent de gloriosul Partid Comunist Român, va duce mai departe, pe noi culmi, făcînd nestinsă a geniului creator al poporului nostru, spre lauda și cinstirea României contemporane. Dar la acest nou început de an școlar să avem mereu în minte roadele ce vom culege spre a putea intona, cu toții, un puternic și din inimă: GAUDEAMUS !!!

Ora școlii cu un ceas mai devreme

— NOUȚĂȚI ÎN NOUL AN ȘCOLAR —

Ne-am obișnuit ca la fiecare început de an școlar și universitar să luăm cunoștință de realizarea și punerea în folosință a noi obiective destinate învățămîntului. Și cum data apariției acestui număr al revistei este 15 septembrie, deschiderea noului an școlar, cu un ceas mai devreme. ne-am adresat Ministerului Educației și Învățămîntului, unde prof. dr. ing. Constantin Peștișanu, secretar de stat, ne confirmă de la bun început: „Da, nici acest an nu face excepție din acest punct de vedere”, adăugînd însă: „seismul din 4 martie a afectat serios baza materială a învățămîntului pentru a cărei refacere s-au depus eforturi nebanuite din partea elevilor, studenților, a cadrelor didactice și, desigur, a constructorilor. Era de așteptat să se răspundă prompt și exemplar la îndemnul secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

Și împreună urmărim mai întii situația lucrărilor de reparații capitale la aceste clădiri. După 4 martie se prevăzuse readucerea în stare de folosire

Peste 80 la sută din cele aproximativ 29 de milioane de manuale școlare editate anual și puse grătuit la îndemna elevilor României socialiste vād lumina tiparului la Combinatul poligrafic „Casa Științei”

a nu mai puțin de 3 066 imobile sau, exprimat altfel, a 1 943 646 mp de suprafață totală desfășurată. În București, de pildă, trebuiau redat beneficiarilor 120 grădinițe, 84 școli generale, 11 case de copii, 41 licee, un atelier, 6 internate, 60 clădiri destinate învățămîntului superior, 23 cămine și 7 cantine studențești. În 20 de județe afectate era necesară repararea și pregătirea a încă 656 grădinițe, 1 635 școli generale, 20 case de copii, 141 licee, 35 ateliere, 97 internate, 69 clădiri destinate învățămîntului superior, 37 cămine și 11 cantine studențești.

Zilele de vacanță s-au măsurat în suprafețe de zidărie înălțată, în metri cubi de moloz îndepărtat. Mii și mii de perechi de brațe harnice și minți agere au învățat în câteva zile cele mai simple dar și cele mai complicate meserii pentru ca laolaltă cu muncitorii, inginerii și tehnicienii să răspundă prezent comandamentelor majore ale patriei. Pînă la 3 septembrie, pe baza documentațiilor întocmite de cadrele didactice și studenții de la Institutul de construcții din București și de la facultățile de construcții din Timișoara, Cluj-Napoca, Iași precum și de institutele de proiectare județene, fuseseră reparate și pregătite 2 429 clădiri, adică 79,2 la sută din totalul lor. Peste o săptămînă, indicele ajunsese la 90 la sută. Au rămas, după cum se vede, puține locuri unde mai există spații la care lucrul nu a început. Este cazul citorva grădinițe (3 la Buzău, și cîte una la Iași și județul Ilfov), a 12 școli generale (cîte una în Argeș și Brăila, cîte 3 în Iași și Ilfov și 4 la Buzău), a 5 licee (unul în Argeș, altul la Brașov, altul la Brăila și 2 în Vâlcea), a 12 clădiri destinate învățămîntului superior (dintre care Iașul deține cea mai mare pondere — 23), a 10 cămine studențești în Iași și a 5 cantine studențești (cîte 2 în București și Iași și una la Craiova). Dar și în aceste locuri sînt luate deja măsuri în vederea începerii lucrărilor de reparații. Sînt mobilizate toate forțele pentru grăbirea ritmului

de execuție iar practica și munca patriotică a elevilor și studenților a fost și ea reorganizată. La sfîrșitul lui noiembrie a.c. întregul fond de clădiri avariate va fi readus în stare de folosință.

Iată acum, pe scurt, noutățile survenite în domeniul învățămîntului nostru de toate gradele. În acest an școlar copiii și elevii vor beneficia în plus față de anul trecut de 22 000 locuri în grădinițe, de încă 2 500 săli de clasă, de 32 000 locuri în internate, de încă 11 000 locuri în atelierele-școală și de 100 săli de gimnastică. Practic, nu există județ care să nu beneficieze de noi spații pentru învățămîntul de cultură generală. Un tablou al multiplelor șantiere destinate învățămîntului superior cuprinde peste 20 mari lucrări care s-au executat sau sînt în curs de execuție în mai multe centre universitare. Pînă la 15 septembrie a.c. erau gata: în Cluj-Napoca, 2 cămine (unul al Universității, cu 300 locuri, pentru studenții familii și unul al Politehnicii, cu 960 locuri) și 8 800 mp de spațiu pentru Facultatea de mecanică; în Craiova, un cămin cu 1 000 locuri; în Iași, un cămin (264 locuri pentru stu-

Un eveniment cu tulburătoare semnificații: prima zi de școală

denții familii), 5 040 mp la Agronomie pentru ateliere-școală și solarii legumicole și un amfiteatru cu 330 locuri la Medicină; la Reșița, la Institutul de subingineri, o cantină pentru 1 000 de studenți. Urmează să fie încheiate lucrările și deci să fie date în folosință, peste puțină vreme, un cămin cu 476 locuri la Universitatea București, alte două cămine și o cantină la Institutul de construcții, o sală de producție de 1 150 mp la Conservatorul din Cluj-Napoca, un cămin (1 184 locuri) la Politehnica din Iași, un alt cămin, cu 432 locuri la Institutul de petrol și gaze din Ploiești, 1 300 mp spațiu de învățămînt la Facultatea de mecanică de la Politehnica timișoreană, încă două cămine destinate studenților — facultăților de agronomie și medicină din Timișoara.

Manualele școlare ale anului de învățămînt 1977—1978 vor fi tipărite într-un tiraj record de peste 33 milioane exemplare. Numărul titlurilor apărute sau în curs de apariție ajunge la 850. Din acestea 149 sînt manuale noi, iar 183 manuale îmbunătățite. Printre manualele noi pentru școlile în limbile naționalităților conlocuitoare amintim: Istoria României pentru clasele a VII-a și a IX-a, Constituția pentru clasa a VII-a, Limba română pentru clasa a VIII-a (Din păcate însă unele — și nu din vina tipografulor — nu au ieșit încă de sub teac.) Multe din noile manuale se bucură de o concepție grafică superioară, fapt ce contribuie în mod firesc la perfecționarea procesului de învățămînt.

Iată, așadar, un cadru optim pentru îmbunătățirea și perfecționarea continuă a procesului didactic din învățămîntul nostru. După cum s-a văzut, și în acest an, creșterea bazei materiale a figurat la loc de cinste. Spațiile noi create, îmbunătățirile aduse în scurt timp vechilor clădiri vin să illustreze grija pe care partidul și statul nostru o acordă formării generațiilor tinere.

I. NOVAC

Pedagogul, omul ce insuflă iubirea de frumos și de adevăr

Loc de frunte în viața unui popor îi revine din vechime pedagogului, celui care se ocupă de formația morală și spirituală a omului.

Astăzi încep școlile, de la grădiniță la universitate, zeci de mii de pedagogi se așază în scaun față în față cu pruncii și tinerii pămîntului și cerului românesc de mîine, și încep să le vorbească, să-i inițieze în adevărul științei și al frumosului, să-i formeze întru cinste și caracter, întru morală și dreptate.

Pedagogul este cel de-al doilea părinte în viața unui om și anii săi cei mai buni în creștere sînt legați de prezența nemijlocită a acestuia în lucrarea sa de toate zilele.

Eminescu spune că omul nu se poate forma ca ființă morală decît avînd un model de moralitate în fața sa. Nu conceptele abstracte îl fac pe om mai bun, ci văzînd cu ochii săi un om care face binele, iar acesta este pedagogul în viața copilului la această vîrstă a formației sale morale și spirituale. Știința se poate dobîndi și din cărți de-a dreptul, însă pentru îndreptarea inimii și a spiritului pe calea dreptății și adevărului este nevoie de exemplul viu al celui dăruit pentru propășirea celorlalți. Patriot adevărat, militant revoluționar, profund și pasionat, trebuie să fie acest pedagog, pătruns de valorile ființei noastre naționale, de spiritul de jertfă al înaintașilor, de credința și dragostea lor față de cele nepieritoare, față de idealurile de care este insuflit poporul nostru în această epocă.

Și matematica, știm de la Platon, este roada iubirii morale, nici cele mai abstracte formule algebrice nu pot fi închegate fără geniul iubirii care străbate zonele cele mai adînci!

Un mare fizician contemporan, Heisenberg, spunea cu decenii în urmă, înainte de descoperirea forței atomice, că pentru punerea acesteia în practică în vederea zborurilor cosmice este nevoie de mii de oameni sinceri care să concluzeze laolaltă ca și cum ar fi unul singur. Nu știința lipsea, așadar, ci unitatea, ieșirea din eul propriu și aceasta este în primul rînd lucrarea omului moral. Se știe că zborul pe Lună este fructul conlucrării laolaltă, într-un suflăt, a trei milioane de specialiști. Aceasta este o faptă în egală măsură cel puțin și a pedagogiei ca și a științei. Omul învață ușor orice meserie, dar pentru a se forma ca ființă morală, de caracter, se cer ani și ani de lucrare asupra fiecărui ins în parte, numai prin mijlocirea celor mai pilduitoare capodopere spirituale ale umanității viețuite de fiecare pedagog în Patria lui. Cu acest gînd socot că trebuie să ne așezăm ca pedagogi în fața copiilor noștri, în fața viitorului Patriei noastre, astăzi mai mult ca oricînd.

IOAN ALEXANDRU

Septembrie, 1977.

Spirit revoluționar comunist, înaltă

Frăția și unitatea — chezășia împlinirilor socialiste din județul nostru

Străveche vatră românească, locuită și iubită de români și maghiari, adunați de istorie pe malurile aceluiași ape, la umbrele aceluiași păduri, lângă piscurile aceluiași munți, județul Covasna, ca și celelalte județe ale țării, reprezintă un etalon, o sinteză a frumuseții României, un semn al trecerii noastre cu folos prin vreme.

Celui care n-a mai fost de multă vreme pe aceste încântătoare meleaguri carpatine, metamorfoza ultimului deceniu i s-ar părea fantastică, așa cum, de altfel, și este. Dintr-un județ în care industria, cu nu prea mulți ani în urmă, era încă un pisc greu accesibil, Covasna a devenit, grație politicii Partidului Comunist Român privind dezvoltarea armonioasă a tuturor județelor și localităților țării, un județ cu o industrie în plină dezvoltare. Orașele lui și-au schimbat înfățișarea. Oamenii lui, români și maghiari, acționând într-o deplină unitate și frăție, și-au înzecat preocupările, mobilizându-se plenar pentru ca, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, să îndeplinească exemplar mărețele sarcini ale actualului cincinal, Programul partidului elaborat la cel de-al XI-lea Congres al P.C.R.

Dezvoltarea industrială, urbanizarea localităților, creșterea gradului de civilizație și bunăstare al oamenilor muncii, al tuturor locuitorilor județului, au determinat mutații profunde în conștiința oamenilor, în preocupările lor cotidiene. Formarea omului nou, a omului societății noastre socialiste, reprezintă o sarcină de mare importanță, în realizarea căreia organele și organizațiile de partid, activul Comitetului județean de partid, trebuie să-și aducă o contribuție din ce în ce mai mare, valorificând în acest sens bogata experiență dobândită până în prezent, multiple și variate forme educaționale, de propagandă.

Pentru că, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfățuire de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei: „Propaganda de partid și întreaga activitate politico-ideologică trebuie să fie mult mai ferme în explicarea politicii noastre în problema națională, a principiilor care stau la baza ei. Partidul nostru comunist a rezolvat în mod just, cu adevărat revoluționar, această problemă, asigurând deplină egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, creând condiții și posibilități egale pentru toți de a participa la viața economică și socială, la conducerea societății, asigurând ridicarea economică și socială a tuturor regiunilor patriei — inclusiv a celor cu populație de alte naționalități — folosirea limbii naționale în învățământ, artă și cultură. Trebuie spus însă că nu în suficientă măsură propaganda noastră de partid a știut să valorifice această bogată experiență a partidului nostru, să pună în evidență realizările deosebite obținute în rezolvarea problemei naționale, în întărirea unității și frăției tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — în munca și lupta pentru progresul și înflorirea patriei comune, pentru edificarea socialismului și comunismului pe pământul României”.

Deslușim cu deplină satisfacție și mândrie patriotică valoarea inestimabilă a acestor idei, profunzimea lor, care constituie repere esențiale ale activității noastre viitoare în acest important domeniu de activitate.

Industrializarea, dezvoltarea învățământului, a culturii, s-au conjugat armonios în județul nostru cu întărirea continuă a frăției și unității de acțiune a românilor și maghiarilor ce locuiesc pe aceste meleaguri. În întreprinderile noastre, în marea lor majoritate noi, dotate cu cele mai moderne utilaje și instalații, muncesc cu abnegație și dăruire români și maghiari învățând unii de la alții tainele meseriilor, ajutându-se la greu, bucurându-se împreună de succese. Faptele de muncă sînt semnate deopotrivă de români și maghiari, înfrumusețate fiind de prietenie și fră-

ție, sub zodia erei noastre socialiste. Astfel, spre exemplu, planul pe opt luni la producția globală industrială pe județ a fost îndeplinit în cinstea zilei de 23 August cu 15 zile mai devreme.

La Tg. Secuiesc și Întorsura Buzăului, la Baraolt și Sf. Gheorghe, la Covasna și la Brețcu, la Oituz și la Ozun, pretutindeni în satele și orașele covășene, unitatea și frăția imbină ca traicnici lianți hotărârile noastre, avînd în frunte exemplul comunistilor de a nu precupeți nici un efort în vederea îndeplinirii cu cinste a tuturor sarcinilor ce ne revin, pentru a ne aduce o contribuție cât mai de seamă la prosperitatea patriei noastre comune, România socialistă.

În școli, urmașii noștri, români și maghiari, deslușesc împreună tainele științei și culturii, își îmbogățesc cunoștințele, învață să fie fii destoinici și de nădejde ai patriei, viitori constructori ai comunismului. Floarea prieteniei și a frăției se cultivă în sufletele celor mai tinere vîrstare, pentru că istoria a dovedit, în nenumărate rânduri, că numai unitatea și frăția au condus la realizări, la împliniri remarcabile.

Pe scenele caselor de cultură, ale căminelor culturale, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” și-au dat concursul miilor și miilor de oameni ai muncii, țărani cooperatori, tineri și vîrstnici, într-o deplină unitate, români și maghiari, imbinînd într-o adevărată armonie tradițiile culturale, datinile locuitorilor de pe această vatră carpatină, unde, după cum spunea marele poet Benedek Elek, românul a învățat de la maghiar și maghiarul de la român, în manifestările culturale remarcîndu-se o plăcută și reală simbioză. Festivalurile culturale, organizate în județul nostru, la Întorsura Buzăului — „Ciobănașul”, la Balványos — „Festivalul cîntecului, jocului și portului popular”, la Voinești — „Nedeia mîcănăscă”, la Reci — „Festivalul de muzică ușoară”, atrag un număr impresionant de artiști amatori din multe județe ale țării.

În același scop, pentru continuarea întăririi a unității și frăției, Comitetul județean de partid, întregul activ se străduiesc și reușesc să țină o permanentă legătură cu masele de oameni ai muncii, explicîndu-le politica partidului și mobilizîndu-i să o îndeplinească fără preget, în orice clipă, în mod exemplar. Audiențele, întîlnirile cu diferite prilejuri cu locuitorii județului ne conferă tot atitea momente de întărire a unității și frăției. În același context, rezolvarea cererilor și sesizărilor oamenilor muncii la timp și în spiritul legalității noastre socialiste contribuie nemijlocit la crearea unei ambianțe constructive, în vederea realizării în lumina politicii partidului a unității și frăției dintre oamenii muncii români și maghiari, care viețuiesc împreună în această parte a României. Ne străduim să promovăm o cât mai strînsă legătură cu masele de oameni ai muncii, să le asigurăm, respectînd democrația socialistă, o cât mai largă participare la conducerea treburilor economice, sociale și obștești; de asemenea, ne preocupăm ca aceștia să găsească în orice moment deschise ușile celor cărora vor să se adreseze; în același timp, am reușit în mare măsură să determinăm ca toate cadrele cu munci de răspundere să se afle în permanență în mijlocul maselor, să se informeze direct de la surse despre mersul treburilor, să poată lua cele mai bune măsuri, în concordanță deplină cu realitatea.

Aici, lângă Carpați, pe malurile Oltului, visul de veacuri al românilor și maghiarilor înfrățiiți în muncă și idealuri, acționînd prin muncă și unitate, se înalță columnă de lumină. Aici, în fiecare clipă, în fiecare zi, se culeg roadele hărniciei, roadele stăruinței de a fi mereu în primele rânduri, roadele pasiunii și dăruirii, roadele conștiinței noi, muncitorești, socialiste, roadele înțeleptei politici a Partidului Comunist Român. Aici, pe aceste meleaguri, lipsite pînă nu demult de industrie, se va realiza la sfîrșitul actualului cincinal, pentru prima oară în istoria județului, o producție industrială globală de peste 10 miliarde lei, faptul însemnînd încă un exemplu elocvent al unității și frăției, al modului în care oamenii locului, români și maghiari, știu să-și respecte cuvîntul dat, știu să răspundă cu litera faptei grijii partidului.

NAGY FERDINAND ■
prim-secretar al
Comitetului județean
Covasna al P.C.R.

Trebuie să ne ocupăm și de om, el fiind oțelul de cea mai bună calitate

Pe maistrul oțelar Ștefan Tripsa nu l-am întîlnit pe platforma oțelăriei nr. 2, acolo unde îl știam de peste 20 de ani.

Nu așa fi început astfel dacă în urmă cu cîteva luni, cu prilejul unui alt interviu, cunoscutul oțelar nu mi-ar fi spus că pe el îl pot întîlni numai și numai pe platforma oțelăriei ca pe unul dintre „utilajele fixe” ale cuptorului. Dar iată că nu l-am întîlnit la locul indicat cu atîta siguranță și mîndrie, ci la el acasă, în O.M., adică în orașul muncitoreesc, cîteva ore înainte de a pleca în schimbul de noapte, sub aceeași lumină înaltă a flăcărilor. Iată explicația sa:

— Dat fiind faptul că o bună bucată de timp vom folosi o cantitate sporită de fontă lichidă, în vederea scurtării timpului de șarjare, prezența noastră, a celor despre care se spune că ne cunoaștem meseria ceva mai mult decît alții, este absolut necesară în supravegherea și conducerea unui astfel de procedeu care cere, într-adevăr, multă atenție și o pregătire profesională superioară. Dar cred că nu ai venit la mine acasă doar pentru atîta lucru, să afli de ce lucrez eu în schimbul de noapte.

— Nu, n-am venit numai pentru atîta lucru, cum spuneai dumneata, deși, drept să-ți spun, eram curios să-l aud chiar și pe Ștefan Tripsa despre acest comandament tehnologic, dacă se poate să-i spun așa. Să începem dar cu un ceas mai devreme acest important schimb, discutînd despre gîndurile și sentimentele pe care ți le-a trezit recenta Cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită cu prilejul Consfățuirii de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei.

— Am citit cu atenția cuvenită această cuvîntare pe care eu o consider, în cîteva puncte principale ale ei, o reluare mai amplă, mai bogată în conținut, puternic subliniată, a cuvîntării rostite la mitingul prilejuit de vizita în județul Brașov. Și atunci, și acum, ca întotdeauna de altfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o analiză cuprinzătoare și exactă a etapei actuale a dezvoltării țării noastre, a felului în care sînt traduse în viață hotărârile celui de-al XI-lea Congres al partidului. Nu pot decît să mă bucur că în această cuvîntare tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în discuție, cu inegalabila sa putere de analiză, cîteva dintre cele mai importante aspecte ale muncii politice, educative, ideologice, domeniu foarte complex întrucît munca politică nu este altceva decît activitatea vie, cu omul, înarmarea făuritorului societății noastre cu cunoștințe politice și ideologice care să-i permită angajarea sa din ce în ce mai dinamică în realizarea și depășirea sarcinilor de producție asumate. Țara noastră și-a propus să intre în rîndul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. Pentru atingerea acestui deziderat se cere un uriaș efort, o adevărată luptă, nu o dată plină de sacrificii. S-a constatat că munca din domeniul activității politice, al propagandei și al ideologiei nu s-a consacrat suficient atingerii acestor țeluri de un temeinic patriotism. Iată, îmi dau seama că ar trebui să fiu ceva mai concret.

— Iar eu, iată, sînt gata să notez.

— Au fost promovați în rîndul propagandiștilor și activiștilor din combinatul nostru oameni buni, destoinici, evidențiați la locul lor de muncă, oameni al căror cuvînt avea greutate, altfel spus oameni demni de tot respectul. Dar s-a întîmplat ca dintre aceștia să fie și unii care mai tirziu au comis cîteva abateri, fapte reprobabile. De ce s-a ajuns la cîteva astfel de triste întîmplări? Pentru că s-a obișnuit ca omul să fie mai întîi promovat și abia mai apoi crescut. Eu cred că procesul acesta, al promovării, ar avea o ordine mai firească dacă în privința oamenilor ne-am conduce după criteriul selecționării, al creșterii și

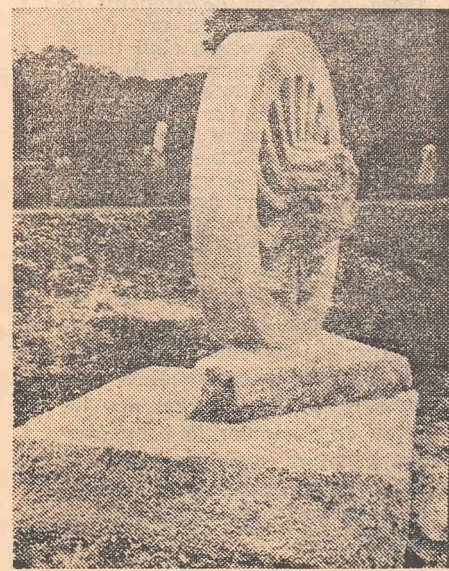
abia apoi al promovării. Într-un astfel de caz nu am mai avea surprizele care nu pot să facă altceva decît să dăuneze în ansamblu muncii noastre politice. Un alt lucru pe care „vrea să-l aduc în discuție ar fi acela că de multe ori combinatul nostru a fost vizitat de comisii și controale de tot felul. De peste 25 de ani tot asist la perindarea acestor comisii și controale, dar niciodată nu l-am auzit pe cineva să se intereseze și de felul în care oamenii noștri își trăiesc viața, vreau să spun timpul liber, în afara combinatului. Singura lor problemă a fost aceea a analizei muncii, a depășirilor noastre față de angajamentele asumate. Noi ne-am făcut datoria și am depășit permanent aceste angajamente, dar poate că respectivii tovarăși ar fi trebuit să se preocupe și de om, el fiind înainte de toate oțelul de cea mai bună calitate, fără de care n-ar fi posibil nici cel plămădit în cuptoare. Să mai aduc în discuție și un alt aspect?

— Bineînțeles.

— Au loc la diferite niveluri foarte multe ședințe cu dări de seamă formale, cu explicarea amănunțită a unor probleme deja cunoscute, fapt pentru care ședințele sînt lipsite de operativitate și se pierde enorm de mult timp. Mai mult decît atât, ședințele au de obicei o ordine de zi atît de limitată, încît adevăratele probleme ale muncii și ale vieții nu pot fi abordate, nu intră în cîntec, ca să zic așa, din care cauză în loc ca toate neclaritățile să fie discutate deschis, cu participarea tuturor oamenilor, acestea își găsesc rezolvarea pe căi lăturale democrației noastre. Altfel spus, ședințe doar pentru ca graficul activităților politico-ideologice să fie respectat. Aceste ședințe ar trebui să se transforme într-o adevărată posibilitate de analiză și înlăturare a neînțelegerilor. Ar mai fi, desigur, foarte multe lucruri de spus, dar eu, deocamdată, mă limitez numai la aceste cîteva aspecte, care, în spiritul recentei Cuvîntări a tovarășului Nicolae Ceaușescu, vor face obiectul de analiză a muncii și din domeniul educației politice, al ideologiei și propagandei din combinatul nostru.

VICTOR NIȚĂ ■

Deși s-au scris și s-au spus atîtea despre Tabăra de sculptură de la Măgura, rămîne, peste toate, ideea ce a dus, cu ani în urmă, la deschiderea ei: constituirea unui parc de sculptură unde, în eadru generos al frumoasei naturi a Măgurii, să se întîlnească tendințele artei tinere, ale unei arte viguroase, sub semnul unui umanism de esență revoluționară. Aici, artiștii plastici au dat o seamă de lucrări ce vădesc, pe lângă o subtilă înțelegere a datelor tradiționale ale sculpturii populare românești, o superioară concepție ambientală, astfel că tabăra de la Măgura Buzăului — coordonată și finanțată de Comitetul Executiv al Consiliului Popular al Județului Buzău și de Uniunea Artiștilor Plastici din R.S.R. — rămîne de referință pentru întreaga serie a taberelor de creație deschise — de-a lungul ultimilor ani — în multe din județele țării.

Sava Stoianov — Ceas solar.

conștiință politică, grijă pentru om

„Propaganda noastră trebuie să-i însuflească pe oameni în întreaga lor activitate de edificare a noii ordini, să-i determine să facă totul, să-și consacre toate forțele, toată capacitatea lor de muncă și creație înfăptuirii politicii partidului, cauzei victoriei socialismului și comunismului în România“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Muzica și mesajul umanismului nostru revoluționar

Mulți cunosc, desigur, succesele obținute de-a lungul anilor peste hotare de către corul de cameră „Madrigal“, „Flacăra“ însăși relatându-le nu o dată. Pentru mulți, rostul muncii noastre a putut să pară numai acesta, de a reprezenta peste granițe muzică românească sau, mai bine zis, școala interpretativă românească. Din păcate, sint și publicații care scriu prea puțin, ca să nu zic supărător de puțin de munca în țară a „Madrigalului“, de strădanile formației în stimularea activității corale și în promovarea muzicii corale românești, vechi și contemporane. În anul care a trecut corul de cameră „Madrigal“ a dat peste o sută de concerte în țară, în orașe mari și în orașe mici, în sate, în aer liber. Astfel, am cîntat în fața muncitorilor reșițeni, chiar acolo, pe platforma industrială, am cîntat muzică românească și din repertoriul universal în fața constructorilor de nave din Galați, pentru minerii de la Herga (Baia Mare), pentru muncitorii din industria ușoară timișoreană, pentru muncitorii din industria mobilei din Tirgu Mureș. Am mai fost la Botoșani, Suceava, Iași, Brăila, Constanța, Zimnicea, Brașov, Sighișoara, Satu Mare și în alte câteva zeci de localități. Avem legături, pe care le pot numi, din toată inima, frățești, cu formații corale sătești din Chizău-Timiș, din Marga-Caraș Severin, din Hideaga și Ardusat, cu corul maghiar din Ceuș și cu cel german din Sighișoara, cu multe coruri de tradiție muncitorească din Călărași, Buzău și Brăila. În lumea

destul de mare și destul de importantă a oamenilor iubitori de muzică sîntem mereu bineveniți, sîntem așteptați, prețuiți. Firește, spunînd toate acestea nu la mine mă gîndesc și nici la formația „Madrigal“. Mă gîndesc numai și numai la faptul că muzica e și ea un mijloc de educație și de propagandă, în mod direct și indirect. A face oameni mai buni, mai frumoși, mai oameni înseamnă a contribui la înfăptuirea idealurilor umanismului revoluționar al societății noastre, și că noi, muzicienii, trebuie să facem muzică pentru popor, pentru toate categoriile de oameni ce se cheamă, împreună, un popor. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei a avut multe referiri la obligația oamenilor de creație de a-și consacra întreaga lor muncă și voință de bine înălțării spirituale a poporului român, educării generațiilor în ideea respectului pentru om și pentru muncă, a încrederii în muncă. Publicul nostru e foarte divers și dacă „Madrigalul“ este ceea ce este, acest lucru a fost posibil înainte de toate pentru că am reușit să cîștigăm dragostea și admirația publicului românesc. Corul „Madrigal“ a concertat în numeroase țări, el a făcut mai bine de o sută de turnee peste hotare dar am știut oriunde și oricînd că noi slujim cauza culturii românești și că cea mai aleasă confirmare a muncii noastre tot țara ne-o dă, tot publicul nostru, din București, din Reșița, din Galați, din toate orașele și satele în care am mers și vom merge, fiindcă numai în sensibilitatea, spiritualitatea lor își găsește răsunet profund cîntecul nostru.

MARIN CONSTANTIN
artist emerit

Intransigență, cutezanță, abordare concretă și complexă a lucrurilor

Ca atîtea alte expuneri ale secretarului general al partidului — la congrese, conferințe, plenary, vizite — recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, consacrată activității în domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei, nu este doar un document de o excepțională însemnătate teoretică, o nouă dovadă a capacității creatoare, clarvăzătoare, a gîndirii și acțiunii conducătorului partidului și statului nostru, ci și un adevărat îndreptar, o călăuză a întregii munci de propagandă. Într-o sinteză desăvîrșită, analizînd profund starea actuală a propagandei de partid, a activității politico-ideologice, cultural-educative, criticîndu-le temeinic neajunsurile, neîmplinirile, definindu-le — pe un plan superior, dialectic — funcțiile, misiunea de a ține pasul cu marile transformări care au avut și au loc în România socialistă sub conducerea partidului comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția asupra aspectului novator și specific în propagandă, subliniind necesitatea interdependenței între formele și metodele acesteia și epoca de neîncetate mutații social-economice și politice pe care o trăim — totul demonstrînd clar justetea și importanța documentelor Congresului al XI-lea al partidului.

Combătînd ferm spiritul de automulțumire, de autolinștire și comoditate, tendința unor cadre de conducere de a se rupe de viața și munca oamenilor, de a privi și socoti totul prin prisma intereselor personale, mărunte, chiar meschine — urmare a neînțelegerii și respectării ca un tot unitar a normelor

eticii și echității socialiste, ale muncii și vieții comunistilor — secretarul general al partidului ne-a dat același strălucit exemplu de spirit comunist, revoluționar, intransigent, de înalt patriotism, de clarvăzător și creator militant pentru ideile marxism-leninismului.

În județul Timiș, orientările desprinse din cuvîntare trebuie să-și găsească reflectarea cuvenită în întreaga activitate politico-ideologică și cultural-educativă a organizațiilor și organizațiilor de partid, de tineret și sindicat, în rîndul tuturor oamenilor muncii. Trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri, într-o deplină armonie și înțelegere, români, germani, maghiari, sîrbi și de alte naționalități, oameni legați trup și suflet de destinele patriei comune, de continua ei propășire. Județul Timiș se înfățișează, astăzi, ca un puternic și tradițional centru industrial, ca o zonă agricolă intensivă, în plină modernizare, ca un spațiu cultural complex. Pentru propaganda noastră, această realitate trebuie să fie un vast domeniu de acțiune unitară, dar și diversificată; pentru a ține pasul cu dinamismul vieții social-economice și cultural-artistice, propaganda și propagandistii trebuie să acționeze nu cu simple lozinci, nu cu teze învățate pe nerăsuflete, nu prin dogmatism, nu prin lipsă de discernămint, ci cu spirit revoluționar, combativ, novator, prin muncă, muncă neobosită, imaginație și entuziasm, intransigență și cutezanță. Dispunem de o importantă diversificare a mijloacelor de propagandă și de activitate instructiv-formativă sau cultural-educativă, de la învățămîntul de partid la propaganda vizuală, de la școli de toate gradele pînă la Universitate, Politehnică, Agronomie și Medicină, de la Teatrul Național, teatru german, teatru maghiar, Operă și Filarmonică, ansambluri artistice pînă la așezăminte culturale, biblioteci și cinematografe în toate localitățile; la Timișoara apar trei cotidiane (Drapelul roșu, Neue Banater Zeitung, Szabad Szó), săptămînalele Orizont și Banatske Novine, revista Knjzevni Jivot, funcționează Editura Facla, un Studio teritorial de radio și televiziune (cu emisiuni în trei limbi), există asociații și filiale ale uniunilor de creație, alte instituții de cultură. În ciuda unor realizări, nu putem fi mulțumiți de modul în care — raportat la analiza făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu — toate aceste instrumente educaționale și-au adaptat programele la exigențele actuale, nu putem fi satisfăcuți de felul în care răspund imperativului reflectării realităților specifice județului nostru, dezvoltării multilaterale a conștiinței omului nou, educării tuturor categoriilor de cetățeni — îndeosebi a tineretului — în spiritul culturii muncii. Într-adevăr au apărut semne ale comodității în gîndire, în acțiune, în muncă; de la vorbă la faptă s-au ivit mari discrepanțe; traiul bun al onora, „șefia“ și izolarea între pereții capotați ai birourilor au dus, uneori, la nesocotirea intereselor generale ale societății. Toate aceste stări trebuie dezvoltate, trebuie criticate, trebuie înlăturate.

Specificul economiei județului Timiș obligă, totodată, pe toți activiștii de partid și de stat, cadrele de conducere la o neîncetată perfecționare a stilului și metodelor de muncă, a organizării întregii activități, educînd și îndrumînd masele spre realizarea exemplară a prevederilor planurilor de producție, spre o muncă tot mai rodnică, spre creșterea implicită a nivelului de trai material și spiritual. Una dintre principalele căi de înfăptuire a acestor decizii este formulată de însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Trebuie să formăm în așa fel pe activiști, pe comuniști, pe oamenii muncii, încît să fie în stare nu numai să repete niște teze, ci să și găsească soluții cum să fie aplicate, cum să se asigure dezvoltarea și îmbunătățirea activității acolo unde își desfășoară munca“.

RADU BĂLAN
secretar al Comitetului
județean Timiș al P.C.R.

Activismul scriitorului

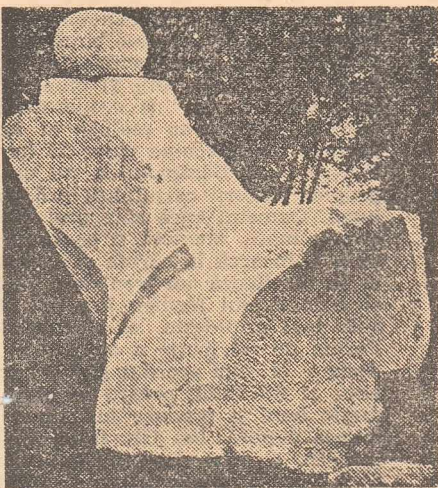
Într-un context de înaltă ținută teoretică, venind să definească superior și complex rolul propagandei de partid și misiunea esențială a activistului politic, secretarul general al partidului a acordat din nou scriitorului atributul de militant politic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut apel la imaginea anilor ilegalității și ai luptei revoluționare pentru instaurarea puterii clasei muncitoare și a arătat ce semnificație politică deschisă, declarată, a avut, atunci, prezența scriitorilor. Adevărul este că, din acest punct de vedere, scriitorimea română se poate mîndri cu o solidă tradiție militantă, că marii scriitori români ai vremii au fost oameni politici pe primele baricade ale luptei revoluționare. Să nu uităm că Sadoveanu a fost unul dintre primii membri ai conducerii tinerei republici românești, că un Camil Petrescu a scris despre Bălcescu la comanda socială a timpului și a Partidului comunist, Călinescu a fost deputat și a activat ca atare și nu numai în scris. Stancu a fost deputat, Eftimiu a fost o liră încordată a revoluției, dar exemplele sînt cunoscute, nu mai trebuie reamintite. Ce se cere, în fond, astăzi, scriitorului român? Să fie activist de partid. Nici n-ar putea fi altfel. Noi nu sîntem scriitorii unei societăți apolitice, noi nu sîntem scriitorii unui rai de liliac și regina nopții. Noi sîntem scriitorii unei țări care a situat politica în centrul ei vital, noi sîntem scriitorii unei societăți care izvorăște declarat dintr-o concepție politică și se construiește dintr-o convingere politică. Mai mult ca oricînd scrierul devine o armă politică. Să nu ni se pară cuvintele mari și prea apăsate. Dar secretarul general al partidului atrage atenția că politica se face nu numai cu cărțile, ea se face și direct, prin participare directă la viața societății, la propășirea ei. Marii scriitori ai universului socialist nu pot afla altă sursă de inspirație decît în acest univers socialist viu. Însă nu ne mai putem plimba prin el ca prin niște saloane fastuoase. Viața noastră e și mai complicată, și mai aspră, nu se construiește ușor, șantierul, fabricile nu sînt saloane de bal, adevărul nu învinge de la sine, principiul nu se afirmă prin simpla rostire a lozincii. Nu e destul să cunoști turistic societatea noastră ca să o poți descrie cîntînd și curajos și angajat. Nu poți privi socialismul ca pe niște întîmplări la cinematograful, din stal, și apoi să-l descrii. Cere și el sacrificii. Unul scriitor comunist i se impune pe bună dreptate participare deplină și directă la bătălie. Socialismul este o lume nouă pentru ca să ne permitem să îl descriem numai după lectura ziarelor și viziunea emisiunilor tv. Dacă n-ai participat direct la afirmarea unui punct de vedere nou în viață și n-ai înțeles ce greu este și cită sudoare curge și cite insomnii se petrec, e puțin probabil că vei reuși să scrii adevărul și să-l faci adevăr literar.

Cel puțin aceasta e convingerea mea. Eu cred sincer că scriitorul român, de azi — și mă refer cu precădere la tineri — trebuie să se înhame serios la carul vieții și să simtă pe umeri rezistența, măcar a aerului, în încercarea aceasta milenară de a împinge lumea înainte.

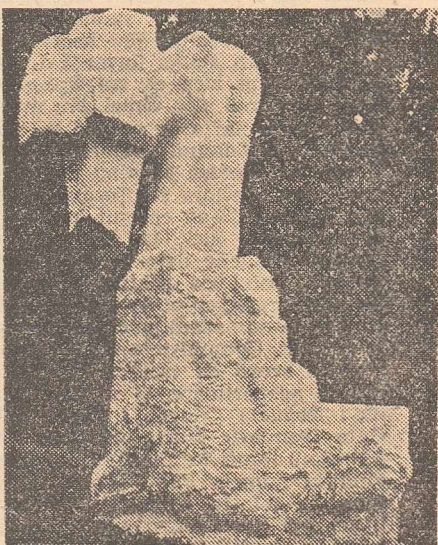
Eu îl văd pe scriitorul gazetar, dar nu de cabinet și de amintiri, ci de adevăruri vii; activist de partid în campanie și la un sediu de primărie sau de județ, la o împărțire a beneficiului, toamna, într-o cooperativă, ca să și se umple sufletul cînd li se cară cu camionul bucatele acasă, sau să simți nevoia să spuși niște adevăruri răspiccate cînd vezi că se cocolesc lucrurile și se chivernisesc interesele personale, să fii de față la o adunare de partid la combinatul de sodă chimică, să vezi cum muncitorii își arată nemulțumirea, cînd nu-și pot îndeplini planul și nu-și pot face datoria pentru că aprovizionarea n-a mers cum trebuie, și cînd ajungi acasă și pui capul pe frînt și dăulat, cum zice oțeanul, să-ți aduci aminte că „Doamne, miine o iau de la început!“ Ei, și după aceea să pui condeiul pe hîrtie și să scrii. Atunci, da.

Eu cred în misiunea de activist politic a scriitorului și consider că secretarul general al partidului i-a redat scriitorului un înalt prestigiu și în partid și în viață. Rămîne să-l merităm și să-l apărăm.

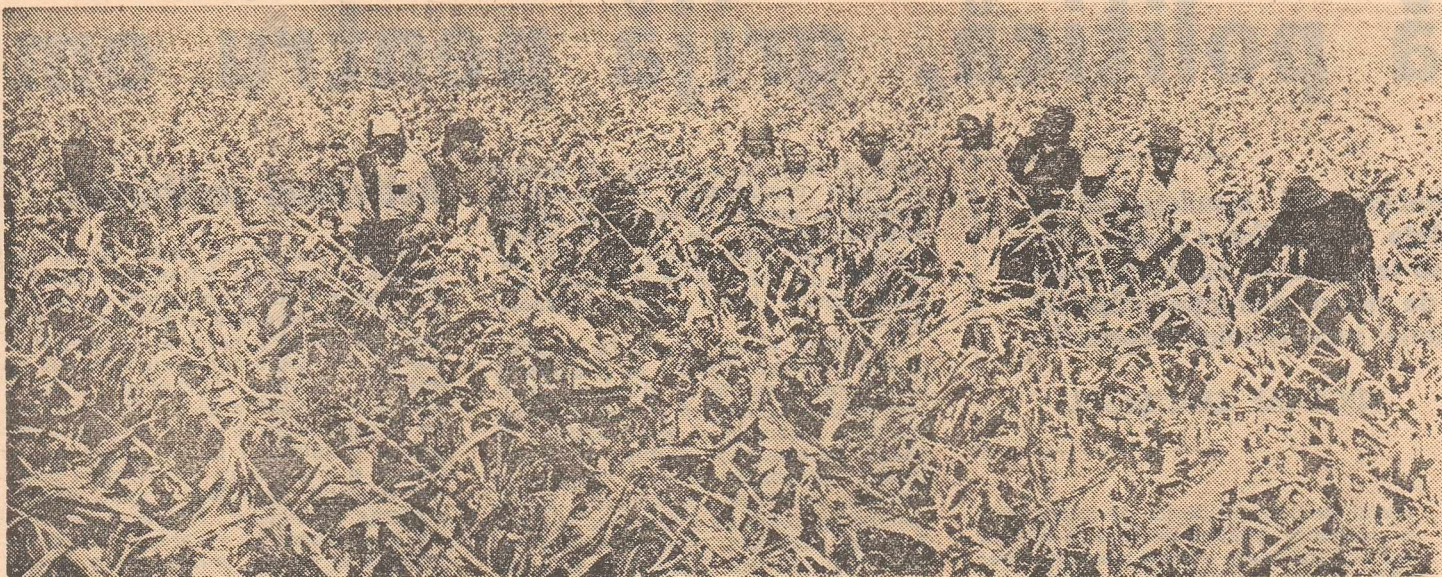
DINU SĂRARU

Iulian Coruț — Formă și mișcare.

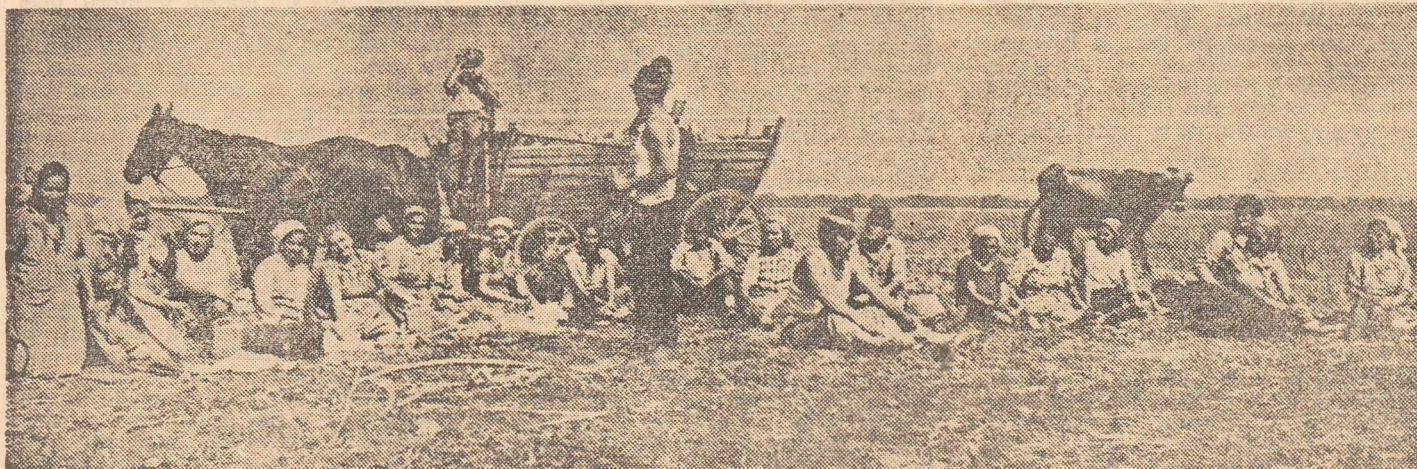

Marcel Voinea — Meșterul Manole.

La C.A.P. Girbovi răsăritul soarelui a găsit echipa lui Marcu Apostol în lan

Zi-lumină în triunghiul de aur al Bărăganului

Odihnă în cîmp la Cotorca

Rulăm cu o „Dacie” de-a curmezișul Bărăganului, spre trei comune învecinate din trei județe. La Girbovi, în Ilfov, soarele răsare sub ochii noștri. Oamenii răsar și ei în cîmp. Poposim la echipa condusă de Marcu Apostol, formată din 32 de cooperatori. Șeful de echipă ne asigură că toți sînt la treabă. „Dacă nu credeți, zice, alegeți un nume din caietul meu de prezență, eu fluier și omul spune prezent sau vine aici”. Zic: „Fluieră după Radu Picioacă. Șeful echipei strigă după nea Radu care răspunde dintr-o înfundătură de porumb: „Ce e, mă, Marcule?” Radu Picioacă are 63 de ani, dar s-a angajat să recolteze tot porumbul de pe un hectar întreg. Nu vrea să se dea bătut. Alături culeg soții Elena și Dumitru S. Ion, Eleonora M. Ene, de 56 ani, mamă a șapte copii. Să fie la ora 6 și 30 de minute în cîmp, mama Eleonora s-a trezit azi la ora 4. „Am făcut un bulion, zice, am dat la păsări, la porc, am făcut plasa cu de-ale gurii. Moșu' e bolnav sărmanu' de pe front”.

Sînt zile însă cînd la ora 4 oamenii sînt în cîmp: cînd se recoltează tutunul, fasolea, mazărea. La ora aceea din noapte, satul e în febre: se aud zgomote, sunete de roți, cai galopînd, scîncete de copii căroră li se deranjează somnul. Zarva durează jumătate de oră. Pe urmă se mută în lanurile de porumb, floarea-soarelui, de, sfeclă. Atunci se trezește Bărăganul. Drobia își spală fața în rouă, prigoria cîntă ascunsă în mătăsuri de porumb, căprioarele, care au invadat cîmpia, fug spre tufele de păduri. Deși numai la 60 kilometri de oraș, girbovenii vin în număr mare la lucru. Se cîștigă. Cooperativa lor e de două ori distinsă cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Valoarea unei norme convenționale, planificate, e de 45 lei, dar ajunge la 55. Un cooperador din cîmp cîștigă pînă la 1 800 lei pe lună. Cei din legumicultură, zootehnie, construcții ajung pînă la 2 600 lei. De ce pleca, de acasă, să lucreze în altă parte? — se întreabă cite unul. Și-apoi, acum și munca s-a mai ușurat: cooperativa a atins un grad ridicat de mecanizare. Peste 70 la sută din suprafața totală se erbicidează. Concepția despre muncă e următoarea: „Nu e impor-

tant să trudești 360 de zile numai în cîmp, iar norma de muncă să aibă valoare mică, principalul e să crească randamentul”. Înseamnă, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în recenta cuvîntare la Consfătuirea de lucru cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei, că mai toți comuniștii din C.A.P. Girbovi luptă pentru ridicarea continuă a productivității muncii. Din cele 1 800 de hectare cultivate cu porumb, s-au recoltat 250 hectare. Deși nu a fost un an prea bun, după cum se știe, din cauza secetei, președintele cooperativei, Marcel Dobra, și el Erou al Muncii Socialiste, speră să realizeze, în medie, producția planificată: 7 500 kilograme la hectar, în teren neirigat. Cu toate acestea l-am găsit în biroul său, cu capul în palme. Am crezut că e obosit, deși era aproape în zori. Nu, am constatat ulterior, gîndea. La ce?

— Ați văzut, oamenii depozitează porumbul jos, pe maldări de coceni și noi avem 50 de mijloace de transport cu o capacitate de 260 tone. N-avem însă carburanți. Am făcut necesarul pe un an, dar centrala ni l-a redus cu 60 la sută. Apoi, iată alt aspect: noi producem cam 1 600 tone carne pe an. Tot centrala ne spune să aducem furaje din alte județe, cu vagoanele. C.F.R.-ul ne spune însă că nu are vagoane. Pot eu să las vita să rabde? Nu, și sînt forțat să aduc furajele cu mijloacele de transport ale noastre. Dar depășesc limita de județ și atunci mă amendează organele I.R.T.A., cu 700—2 000 lei. Vreți exemple? Am avut nevoie anul acesta de 3 000 mc de balast. Balastiera e la 35 kilometri, în județul Buzău. Vagoane mi s-au repartizat doar pentru jumătate din cantitate. Asta nu e un ceapă de trei lulele. Am plecat atunci cu mașinile noastre, ne-au oprit organele Irtei și ne-au amendat cu 14 300 lei. Pentru cine fac eu toate aceste eforturi? Pentru Marcel, ca președinte, sau pentru obște, pentru economie? Știți cum numim noi toate necazurile astea? Frine proaste pentru economia cooperatistă! Din aceste motive șoferii au început să mă lase. Recolta rămîne mult timp pe cîmp, se depreciază. Anul trecut abia am salvat 3 000 tone de sfeclă. Și știți ce spune, pe bună dreptate,

cooperatorul? „Tovarășe președinte, eu v-am produs marfa în acord global, valorificați-o!”

Revenim în lanurile de floarea-soarelui, în total 450 hectare. Se recoltaseră, la data raidului nostru, 300 ha cu o producție de aproape 3 000 kilograme la hectar. „Nu e producția pe care o doream noi, mărturisește cooperatorul Ion C. Enescu; a bătut piatra”. Ghiță Licu, mecanizator, recoltează cu o „Glorie” cam 15—20 tone pe zi. Tractoristul C. Burbutan este însă puțin supărat: are o pană de cauciuc și așteaptă să-i aducă cineva cauciucul tocmai de la secția de mecanizare. Se înșeninează cînd vede o șaretă cu un cal: „uite-i că vin!” Timpii morți vor fi recuperați. Ne gîndim însă dacă nu cumva ar fi fost mai bine ca toate aceste mici reparații, intervenții să le facă o mașină de depanare. Spunem astfel, deoarece, pe un lan de soia, tot la Girbovi, cîțiva oameni stăteau la soare pe sacii goi. Se repara combina. „Aseară mi s-au rupt două curele la tobă. Le-aș fi schimbat pe loc, dar nu le-am avut la mine. Nu am niciodată rezerve”. Și aici s-a pierdut cam o oră bună dintr-un timp excelent pentru recoltat.

Soarele arde puternic și în zare. Pe drumurile de asfalt ale Bărăganului, ne fac semne fetele morgane. Tânase Tache, șoferul nostru, e de părere că munca în agricultură e la fel de grea și responsabilă ca aceea din mină sau din fața cuptoarelor. Nu-l contrazic. Bătuți de vînturi iuți, aspre, arși pînă la oase de focul alb al soarelui, mecanizatorii cu băști îmbibate de motorină, cu maiouri scaldate în uleiuri, cu trupuri de culoarea cernoziomului pe care îl răscolește, îl frămîntă ca pe o cocă fantastică sînt la fel de eroi ca toți ceilalți eroi. Intre timp, „Dacia” noastră a înghițit cîteva zeci de kilometri și se oprește pe sola Alexeanța, a cooperativei „Cotorca”, comuna Glodeanu-Siliștea (Buzău) cultivată cu cartofi. Șeful fermei nu este un inginer, ci un bun gospodar, Ion Chirau, care știe să conducă, să organizeze bine munca a 175 de cooperatori, prezenți toți în cîmp. Și-au planificat să realizeze pe sola asta 15 tone cartofi la hectar. Deși nu a plouat de trei luni

Ștergar

Doar lumina felinarelor
pe tăișul de sabie,
fugare ploii
își devoră fagurii-n port;
sîntem aici,
patria e semnul divin.
O răbufnire de clopote
își trage laptele
prin văzduh,
Unicorn aleargă pe cîmp
cu copite de funigei...
Poet fără patrie
nu e bine să fii;
pe diguri de oase
își mestecă bufonii otrava.
Pe tălpi
rămîn calde suplicii,
(n-am să vă spun
nici un basm)
în urmă, pe aorta lumii
am aruncat un ștergar.

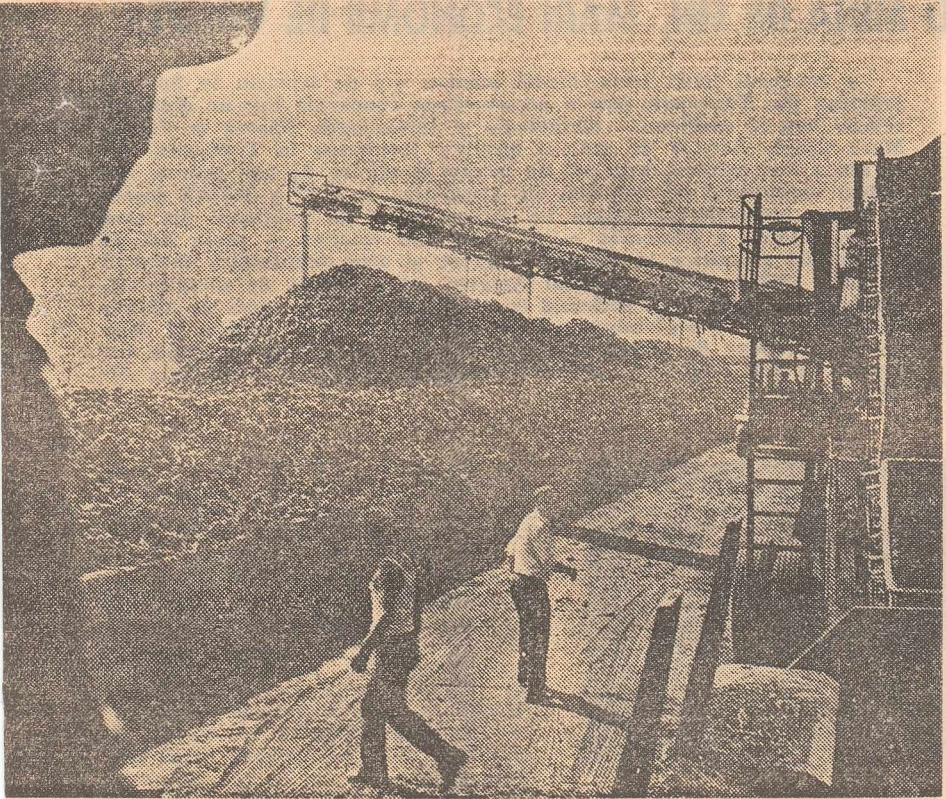
Eu laud

Cum poci să strig
prin aceste jgheaburi
de flacăre?...
În clopotniță
își suie vîforul grapa;
a fost doar o izbucnire
de plîns
la marginea mării,
nimburi aduse de vînt.
Și ca un pesmet
ți se varsă ziua
pe gură;
în trupul morții
stau fluturi încoronați.
Eu laud tot ce clădești
cu palmele tale:
aceste piei de blestem
pe care le ungi cu rășină,
acel cîntec
spus de gresie în zori
cînd își lasă iarba laptele
prin colibe.

VALERIU ARMEANU

aici la Cotorca, prin alegerea celor mai adecvate soiuri, printr-o bună pregătire a terenurilor, prin lucrări de întreținere executate la timp și bine, fermierul Ion Chirau și cooperatorii săi, harnici, inimoși, au realizat 21 tone la hectar; unele echipe chiar 25 de tone. Pentru zona Bărăganului, nu cea mai prolice culturii cartofului, producția e bună. Oamenii cară saci grei plini de cartofi mari, sănătoși, îi așază pe cîntare, îi încarcă în căruțe și mașini. Pe zi se recoltează un tren de 6 vagoane și economistul fermei, Ion Sp. Marin abia mai prididește să-i cîntărească. Forma de retribuție a oamenilor este desigur și aici acordul global: stîmător și echitabil, pentru că omul primește bani și produse în raport cu munca depusă. Ion Gh. Dinu, C. Leacă Ion St. Cristea, Tudor Dinu, Gh. M. Stan, Ion M. Stere, Maria Ghiță Dinu sînt cei mai buni dintre cei mai buni.

Tot la Cotorca, oamenii au venit în număr mare la recoltatul sfeclei-de-zahăr: aproape 200 de oameni, pe 250 hectare. Au recoltat 70 hectare. Dii echipa lui Gh. Radu, formată din 23 de „brațe”, cum zice el, nu lipsește nici unul. Sînt mai ales femei. Nu mai e un secret că în forța de muncă a multor cooperative domină numeric femeile. Unele însă refuză să vină la muncă și împotriva acestora s-a format o hotărîtă opinie: „S-au coconit, ne spun cooperatoarele aici în lan; mîninc „ariile” (loturile date în folosință) de geaba”. Șeful de echipă și secretarul biroului organizației de partid nr. 2 refuză să le numească pe cele care nu vin la muncă. Comuniștele din echipă nîsînt de acord cu tăcerea lui, cam pe nîbilă, acoperitoare, și ni le numesc ele: Nicoleta Oancea, Tinca Miha Geta Trandafir, Maria Mihalcea, Avric Mihai au loturi în folosință și refuză să vină la muncă. Filote Pană și Sav Stan, la fel. În comuna Glodeanu-Siliștea sînt 84 de persoane care nu prestează o muncă în C.A.P. S-a întocmit un tabel, aflu, și s-a înmînat Consiliului popular comunal. L-am căutat p

Munți de sfeclă riscă să se deprecieze în stația C.F.R. Grindu așteptând vagoanele

ovarășul Petre Ioniță, primarul comunei, să aflăm ce alte măsuri s-au mai luat după ce s-a întocmit tabelul. Nu am găsit. Era plecat cu aproape 200 de oameni și 4 mașini din cele 4 căpeuri ale comunei la o acțiune ce se desfășura la Monteoru, nu se știe de ce în plină perioadă de recoltare. Dimineața și seara bufetul a fost, în ziua raidului plin. Cîțiva cheflii avuseseră atîta timp să bea, încît spre seară se încăieraseră în mijlocul comunei. Peste 50 de persoane fi priveau. Unii îi dezaprobau lîții se amuzau. Erau plini de sînge. Am din aceleași motive, un tovarăș plutonier, care tocmai atunci, spunea, osise de la Buzău, n-a intervenit.

— Tovarășe Alexandru Mortu, sinteți secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular comunal; ce-ați întreprins pentru a-i atrage la muncă pe cei care nu vor să muncească?

— S-a stat personal de vorbă cu ei, conducerea cooperativelor le-au oferit chiar unele posturi mai ușoare, dar au ezuzat, invocînd diferite motive. Acum m trimis tabelul la Direcția muncii, la județ, să-i cheme să le facă o expertiză medicală; să ne spună dacă sînt sau nu apti de muncă. Multe sînt femeile, cu toții cum le spun celelalte femei acestora? „Cocoane agricole“.

Unele dintre acestea, ne spuneau la fel de revoltate cooperatoarele din Gîrbovi, iau cîrîitoarea sub braț (găina reauă să zic) și imediat fac rost de certificat medical. Soțiile lui Napoleon Brigoraș, casier la ceape, ale economişilor Emilian Apostol și Nicu D. Stan nu în la muncă, deși președintele cooperativei ne asigura că pot să muncească. Stau acasă, cumpără ce e mai bun de la cooperativă, iar noi, cînd ajungem acasă, nu mai găsim aproape nimic. Trebuie să luptăm cu toții împotriva celor ce s-au boierit. Știți ce propunem noi? Celor care nu produc nimic, să nu li se vîndă nimic din muncă altora. Iată o judecată dreaptă, în

spiritul țaranului harnic, al poporului nostru care a știut totdeauna că munca este singurul mod cinstit de a trăi.

Punct compas, baza de recepție Grindu. Pe solele cultivate cu sfeclă, mai mulți cooperatori ni s-au plîns că angajații de acolo nu mai primesc sfecla în bază; mai ales căruțele, care, spun ei, strică pista, îngreunează ritmul de descărcare și cîntărire. În bază însă, constatăm, nu e aglomerație. Cu două cîntare-basculă ritmul de preluare se menține alert. „Necazul e altul, mărturiseste Gheorghe N. Voicu, șeful bazei; avem un munte de sfeclă și nu o putem expedia spre fabricile de zahăr. Fabrica de la Urziceni nu funcționează, iar cea de la Buzău e prea aglomerată. Am primit dispoziție de la Buzău să expediem sfeclă și la fabrica de zahăr din Roman, dar cei de acolo ne-au trimis o telegramă că nu o mai pot primi. Sînt și ei la fel de aglomerați. Nu avem nici vagoane, iar cooperatorii, forțați de timp, dau zor și o recoltează“.

— Care ar fi soluția?

— Să avem vagoane, să funcționeze din plin și toate fabricile de zahăr.

Șeful stației C.F.R. Grindu, Mihail Sultz, ne asigură că a doua zi vor sosi 10 vagoane, că planul de transport se realizează, decadal, dar nu există o corelare în toate. Desigur, știm cu toții că dulceața zahărului se obține cu multă muncă. Dar ce facem? Că Bărăganul aruncă din el torente de zahăr topit. Cooperatorii au înălțat munți de sfeclă. Iar sfecla, care oricînd se poate deprecia, trebuie să ajungă în timp util la fabricile de zahăr, și să fie prelucrată. Cu toții sîntem răspunzători de îndeplinirea acestui comandament!

Grindu, comună cu nume de culoarea speranței, grin — ridicătură de pămînt pe care te aduni cînd inundă apele; accelerăm spre Grindu (Ialomița), ultimul nostru punct de reper în acest reportaj-anchetă. Am văzut la Grindu,

S-au strămutat în munte

Blocurile, într-o zi,
s-au strămutat în munte
luînd cu ele toate macaralele;
au așternut grădinile pe clinuri,
răstrîngînd în chip de spaliere,
margini
și-au așternut pădurea peste
piscuri —

draperii.
Pînă s-ajungem noi,
trăgeau la scară camioane,
stîrnind praf,
dregîndu-și glasul,
ca omul fără treabă;
excavatoarele ostenite de urcuș
umblau la pas, gata să muște.

Am văzut
betoniere pintecoase, apărute
parcă
să-ncurce lumea;
stilpii electrici, consternați,
înmărmureau în margine de drum:
nu le venea să-și creadă
ochilor.

Dar ce vreți,
erau din zori tot în picioare;
cît despre case,
ele se și instalaseră cu tot tipicul
și definitiv de-acum:

ferestre largi sorbeau,
în mari înghițituri,
apa luminei
și mîncău cu poftă
piinea aerului însoțit,
iar ascensoarele alunecau —
jos-sus,
în ritm de respirații
căldura fremăta în pulsul
caselor.

Trăiau, atît de sus țîșnite
ziduri palpabile
— deși aproape imaterial —
încît, pînă să-și ia răgaz
o clipă, orașul, de la lucru,
ele proptiră cerul cu un turn.

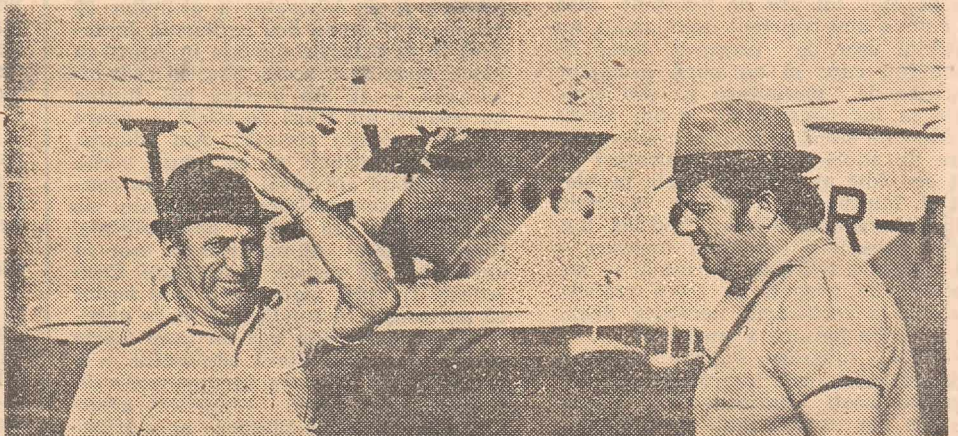
MARKI ZOLTÁN ■

În românește de GELU PĂTEANU ■

pe terenurile fermei nr. 2, sute de bărbați și femei recoltînd porumb. O armată de oameni, talpa țării, truditore și harnică, luînd cu asalt altă armată, cea vegetală a lui Păpușă Vodă, cum numea pădurile de porumb nu demult poetul Tudor George. Bărbații taie cărări prin porumb, deschid drum femeilor. Să le fie mai ușor, acestea adună porumbul într-un fel de sorțuri care le atîrnă de gît ca niște prunci. Copii de porumb, știuleți de porumb cît niște prunci. Din cînd în cînd, femeii sau bărbații ies dintre bugeacurile de porumb, din care nu te vezi călare și vin la fîntînele Bărăganului, singuratece, ca niște girafe stranii și beau apa care izvorăște din pămîntul bogat, rezistent la secetă, ca și la galopul străin de odinioară. Porumb, pămîntul geme sub greutatea

La fel și ceilalți. Combinele plutesc parcă în lan, una după alta, ca într-o luptă marină. Pădurea de floarea-soarelui își pleacă înfiorată capul în amurgul ce se lasă și intră în procesul industrializării. Și lanul se împuținează, dispăre. Din urmă vin tractoriștii, supergrii, la fel de impasibili la trecerea orelor, una după alta; ară, grăpează, nivelează. De sus, un avion împrăștie îngrășăminte. Îl conduce, aflu, Iosif Golicza, un aviator încercat care de 19 ani hrănește Bărăganul cu îngrășăminte. Cîmpia îmi pare astfel un vast laborator în care toate elementele intră în combinație, o uzină uriașă cu foc continuu: la un capăt se pregătește piinea care o să vină, la celălalt se adună piinea care s-a copt la flacăra pămîntului.

— Tovarășe inginer șef Virgiliu Micu, cum reușiți să mențineți acest ritm?

Președintele C.A.P. Grindu, Dan Mircea Anghel, Erou al Muncii Socialiste, și inginerul șef Virgiliu Micu, doi oameni harnici care iubesc cîmpul și-i sooresc rodnicia

mobilelor de porumb, maicile noastre adună porumb: 40 de tone, 60 de tone. 100 de tone pe zi-lumină. Președintele Dan Mircea Anghel, Erou al Muncii Socialiste, se minunează și el. Parcă acum l-ar vedea prima dată. N-a plouat de 80 de zile la Grindu, dar e înalt, plin de știuleți și des ca o pădure tînără. Îmi place să-i simt răcoarea, asprimea bobului în care laptele s-a uscat. Cunosc cîteva dintre femeile care, acum, îmi simbolizează parcă fertilitatea acestei cîmpii românești: Tudora G. Irimia iese din porumb, arsă de soare, cu toate că e îmbrobodită strașnic, și ride. E încă tînără, dar are cinci copii: cel mic are 5 ani, ăl mare a împlinit 16. Sînt acasă, singuri.

S-au crescut unul pe altul și sînt copii buni. Cea mai „veche“ în acest colț de Bărăgan, dintre cele de față, e țața Atena. Are 58 de ani, a căsătorit două fete și e puțin supărată: moșneagul ei e bolnav. Georgeta Radu e cea mai tînără, are 25 de ani și a devenit de curînd mamă. Aceste femei și acești bărbați au ridicat de două ori cooperativa, prin hărnicia lor, pînă la titlul de Erou al Muncii Socialiste. Recoltele obținute de ei sînt dintre cele mai mari. Valoarea normei convenționale atinge uneori cifra de 60 lei. Un cooperator harnic realizează și două norme într-o zi-lumină. Fasolea, aflăm, a fost recoltată. Floarea-soarelui se termină sub ochii noștri, cu o producție de 3150 kilograme la hectar. Este ora 18 și mecanizatorii Marin Stoica și Traian Șerban n-au coborît de pe „Glorii“. De 12 ore stau cu piciorul pe accelerație.

— Printr-o foarte bună organizare, printr-o viziune de perspectivă. S-a înțeles de mult că în agricultură nu mai sînt campanii, ci un flux neîntrerupt. Oamenii sînt acei care ne ajută să menținem acest ritm, să ne facem bine meseria de specialiști. Nivelul la care a ajuns conștiința obștii constituie cea mai mare țarie. Oamenii noștri știu că în agricultură nu mai e timp de pierdut timpul!

— Tovarășe președinte Dan Mircea Anghel, care e secretul că pe terenuri neirigate obțineți producții atît de mari? Pe unele sole, de pildă, 3300 kilograme de floarea-soarelui, iar la porumb, pînă la 6700—7000 kilograme la hectar?

— Secretul constă, de data aceasta, în curaj; am avut curajul și am lăsat un număr mare de plante la hectar. Densitatea a menținut, în condițiile de secetă, umiditatea solului.

Dar curajul se bazează pe stăpînirea solidă a științei de a face agricultură. În frunte cu președintele cooperativei, deputat pentru a treia oară în Marea Adunare Națională și membru al Consiliului de Stat, cu inginerul șef, la Grindu sînt mulți specialiști de valoare și oameni de hărnicie, care iubesc cîmpul și știu să-l stimeze sporindu-i rodnicia.

Ne întoarcem după o zi-lumină spre București.

Imens, de un roșu arămiu, soarele se rostogolește peste Bărăgan, ca o drobie în flăcări.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Tatăl și fiul

Într-o singură noapte
poezia viitorului
ca și cum aș strînge
ochii tăi în brațe.

Într-o singură noapte
o singură viață
stătea de pază cu viitorul ridicat la

ochi.

Unde-i Doamne inserarea care
spune totul

de bunăvoie?

Prietenii varsă vinul în pahare

de la mare-nălțime.

Dincolo de fereastră

tatăl și fiul umăr la umăr

trec Dunărea înot.

Neonul

În fiecare bibliotecă o sirenă
mortală

își dezmiardă cîntecul

ca și cînd ar citi

atunci toate cărțile.

Dar labirintul cîmpiei

dincolo de ziduri

răsună de rouă

ca o turmă de ierburi

din frunze tropotînd pe întinderea

zilei.

În seara cînd am scris aceste

versuri

neonul avea o lumină retorică.

GEORGE ALBOIU ■

O idee impusă grabnic, în condiții de necesitate:

Consolidarea construcțiilor prin rășină armată cu fibre de sticlă

Dacă ideile mari sînt simple, e logic ca ideile absolut excepționale să fie excepțional de simple. Una din aceste idei, ce pare acum la îndemîna oricui, s-a născut din îndemnul unei mari nevoi și anume nevoia de a pune urgent în dispoziția constructorilor o metodă eficientă pentru repararea grinzilor și diaframelor fisurate în multe construcții în curs de consolidare.

Ca să punem, din capul locului, discuția în termeni de cel mai palpabil adevăr, vom preciza că metoda s-a născut ca idee pe la începutul lunii iulie și că acum, în septembrie, ea este fapt. Se aplică, spre exemplu, la consolidarea clădirii Spitalului de urgență, la o seamă de blocuri de locuințe de pe marile bulevarde ale Capitalei, se va aplica, trebuie să fiți siguri de asta, pretutindeni unde va fi cazul.

— Orice clădire din beton armat prezintă o serie de fisuri, spune dr. ing. Romulus Constantinescu, autorul metodei despre care scriem, fisuri invizibile cu ochiul liber, nepericuloase. Dacă armătura nu a apucat să treacă de punctul de curgere, cum se spune în limbaj tehnic, elementul de beton armat — grindă, placă, stîlp, diafragmă — poate fi reparat astfel ca să suporte sarcini chiar mai mari decît acelea la care a fost calculat inițial. Prin iulie citeam o publicație inginerescă franceză unde se recapitulau succesele obținute în placarea betonului armat fisurat și în lipirea, pur și simplu, a unor elemente de beton armat cu rășini epoxidice. La noi, se știe, injectarea de rășini epoxidice în fisurile mai mari se face în mod curent. Noutatea era că francezii încercau să pună un fel de petice de tablă prin lipitură cu rășini epoxidice pe porțiunile cu defect. Se dădea exemplul unei grinzi puse într-un corset de tablă. M-am gândit mult la lucrul acesta, simțeam că el ascunde o idee importantă, că francezii trecuseră, de fapt, pe lângă o soluție tehnică excepțională. Trebuia să găsim un material mai ieftin decît tabla de oțel, tot atît de rezistent, dacă nu cumva mai rezistent decît oțelul, un material ușor de procurat, lesne de manevrat, care să nu pună probleme specifice de prelucrare pe șantierele unde se fac consolidări. M-am gândit că fibra de sticlă și anume țesătura din fibre de sticlă pusă între straturi de chit epoxidic ar putea fi cheia problemei și, împreună cu dr. ing. Mauriciu Weissenberg, ing. Silvia Andrieș, ing. Ștefan Enescu și ing. Raul Popescu — toți colegi la INCERC București — am procedat de urgență la toate probele, calculele și verificările necesare, de altfel, la orice lansare a unei idei.

— Știți, tovarășe inginer Romulus Constantinescu, am intervenit noi, așa cum prezentați dumneavoastră lucrurile, ele par totuși mult prea simple.

— V-am spus că, exceptînd folosirea țesăturilor de fibră de sticlă, metoda lipirii betoanelor cu rășini epoxidice nu e nouă. Ori se injectează rășini epoxidice în fisuri ori se lipește, pur și simplu, cu rășini elemente diferite. Literatura de specialitate dă multe și frumoase exemple de eficacitate. De pildă, Opera din Sydney. Aici au fost „lipite” între ele 2500 elemente ale construcției. La fel la stadionul Parc de

Princes din Paris. La fel la izolările hidrofuge ale unor stații de metro din Paris. Injectarea fisurilor precum și consolidările prin armături lipite s-au făcut și la o mare autostradă aeriană din Tokio. Cum vedeți, lipirea cu rășini epoxidice nu e chiar o noutate tehnică, dar ea se generalizează ca metodă abia în ultimii ani. Era nevoie de timp, ca să avem certitudinea că lipirile rezistă în timp.

— Ce aduce totuși nou țesătura din fibră de sticlă?

— Nu e o noutate că fibra de sticlă e de trei ori mai rezistentă ca oțelul. Am pus pe bancurile de încercări de la INCERC felurite grinzi, le-am încărcat cu sarcini mai mari decît cele luate în calcul la realizarea lor, ca să obținem astfel fisuri grave, am placat, apoi, suprafețele care prezentau fisuri cu două sau trei straturi de chit epoxidic și țesături din fibră de sticlă, după caz. Am obținut, practic, o nouă armare. Noi contam pe o rezistență de 80 la sută din rezistența inițială și am fi fost mulțumiți dacă o obținem. Cu uimire, cu mare bucurie am văzut că rezistența a crescut cu 20 la sută peste maximumul calculat, ceea ce este extraordinar. O eprubetă de 20x1,5 mm de epoxid și fibră de sticlă atinge o rezistență la tracțiune de peste 425 kgf/cm², mergînd chiar pînă la 650 kgf/cm². Betonul, se știe, are o rezistență foarte mică la tracțiune, de 40 de ori mai mică decît rășina armată cu fibră de sticlă. Practic, am inventat un nou tip de armătură, ieftină, cu materiale care se fabrică în țară.

— Mai departe, discuția ar putea să fie utilă numai specialiștilor.

— Mai departe trebuie să spunem că, foarte probabil, se vor petrece unele schimbări în realizarea construcțiilor de beton armat. Eu țin să adaug, în legătură cu această contribuție românească, concluziile unei comisii de experți americani, care a cercetat clădirile avariate și consolidate prin procedeele indicate de noi: „Experiența istorică și de laborator a ultimilor 20 de ani trebuie să dea suficientă încredere în ce privește metoda injectării cu rășini epoxidice, acolo, firește, unde injectarea — și, am preciza noi, lipirea cu țesături din fibră de sticlă — apare ca fiind soluția optimă”. Am adăugat precizarea întrucît nu e, totuși, vorba de o metodă universal valabilă în consolidarea construcțiilor. La Spitalul de urgență ea are mare aplicabilitate, fiindcă putem ajunge relativ ușor la elementele de rezistență avariate. Ceea ce este totuși remarcabil este faptul că am reușit, în condiții de mare necesitate, să elaborăm, într-un timp foarte scurt — de-abia cîteva săptămîni — o metodă nouă și toate instrucțiunile de folosire. Sînt destui muncitori acum care procedează la placarea unor grinzi ori diafragme cu siguranța ce-o vădeau pînă mai ieri numai în treburile cunoscute ale profesiei de constructor. Socotesc că multe idei bune urmează un drum prea lung pînă să ajungă în practica meseriei. Oricum, voi sublinia că dacă metoda noastră a ajuns atît de repede fapt este pentru că am avut, la promovarea ei, tot sprijinul.

ION POPESCU ■

Cine are nevoie de „Girolac”? (II)

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor primul pe lista solicitanților. Așa cum am precizat în articolul anterior („Flacăra” din 8 septembrie a.c.), despre „Girolac” s-a mai scris și urmează să se mai scrie în continuare. În ceea ce ne privește, opțiunea noastră este totală: vom scrie despre „Girolac” exact atîta vreme cît va fi nevoie — nu numai pentru a semnala o anume stare de fapt, pentru a amenda conduita acelor care îi dau în continuare prea puțină importanță invenției ale cărei calități sînt, cum am precizat în numărul precedent, deosebite, ci pentru a determina rezolvarea cum se cuvine a acestei probleme de mare însemnătate pentru economia națională.

Am invitat de altfel pe această cale, acum o săptămînă, ca factorii de răspundere să-și spună cuvîntul în privința invenției inginerului român George Rădulescu. Un prim semnal am primit din partea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. La numai o zi după apariția articolului, a telefonat la redacția inginerului Alexandru Tulceanu, inspector general în cadrul Direcției de organizare și control a ministerului. Una dintre problemele care își cer rezolvarea cu cea mai mare rapiditate în cadrul departamentului C.F.R. este

la ora actuală aceea a prelatelor care acoperă vagoanele de cale ferată deschise. Practic, la C.F.R. există o mulțime de vagoane care, ca să zicem așa, nu sînt vagoane decît pe jumătate, iar partea superioară rămîne liberă sub cer. Este nevoie deci de o prelată pentru acoperirea vagonului, care transportă fel de fel de materiale și mărfuri, substanțe și materie primă deosebi pentru industria chimică. La ora actuală această prelată, avînd dimensiunile de 14x3 metri în suprafață, se produce la o fabrică specializată din Tecuci. Ea este confecționată din pînă dublă cauciucată (sau „dublu frecționată cu cauciuc”, cum spun specialiștii), și costă destul de mult. Inginerul Tulceanu a citit articolul respectiv și atras de calitățile „Girolacului” ar dori să știe: 1. actualele prelate, acoperite cu cauciuc, s-ar putea unge cu „Girolac” la cusături? 2. dacă s-ar putea confecționa un material nou, prin impregnarea pînzei de prelată cu „Girolac”, în loc de cauciuc?

Fără a minări, fără formalități, inginerul Tulceanu s-a deplasat, împreună cu noi, acașă la autorul invenției, Inspectorul general Alexandru Tulceanu îl asigură pe George Rădulescu că ministerul de resort se interesează de invenția sa, pe care ar

CU O MINĂ DE FÎN, MARI ECONOMII DE VALUTĂ

Doctorul Ionel Dinu, medic primar, șef de serviciu la Spitalul județean din Timișoara, este o personalitate cunoscută într-un domeniu relativ nou al medicinei: alergologia și imunologia. Născut în Poiana Mare (Dolj). Are 52 de ani; a absolvit facultatea la Timișoara, iar 19 ani a fost asistent, apoi șef de lucrări la clinica de boli interne din cadrul Institutului de medicină din acest oraș. În 1967 a devenit doctor în științe medicale. Semnătura i-a apărut în 40 de publicații din țară și străinătate; a prezentat — ca autor sau coautor — peste 100 de comunicări științifice la diferite congrese și alte manifestări, începînd cu anul 1963, la Vichy (primul Congres internațional de alergologie și digestivă) și încheind cu cel de-al X-lea Congres de alergologie, Praga, 4—9 septembrie a.c. Dr. Ionel Dinu este membru al Academiei europene de alergologie și imunologie clinică, al Societății europene de S.R. Endotelial, al Societății de alergologie și imunologie clinică din R.F.G.

— În ciuda informațiilor evasigenerale despre alergii, cuvînt intrat în vocabularul uzual și folosit în diferite situații, totuși, prea puține se cunosc despre știința acestei boli oarecum aparte. Deci, ce este alergologia?

— Să începem cu... începutul acestor boli cu substrat imun. Disciplina a fost descoperită în anul 1900 de către savanții francezi Richet și Portier, absolut întimplător. Ei au fost invitați de prințul de Monaco pe un iaht ca să lămurească o enigmă: de ce pescarii și înătorii intrînd în apă, în contact cu ceva, se... urzicau? Richet și Portier au găsit imediat cauza; era vorba de anemonele marine. Din anemonele culese au făcut un extract, cu care au vaccinat ciini, sperînd că aceștia vor rezista la toxinele bănuite a fi conținute. După 2-3 injecții, ciinii mureau, prin șoc! Apăruse, așadar, un fenomen contrar imunității, numit anafilaxie (opus apărării), un fenomen nou. Mai apoi, medicul german Pirquet, în clinică, a descoperit o reacție ciudată a bolnavilor la serurile imune — boala serului. Alergia! — așa i-a dat și numele.

— Am început să pricepem...

— Da, alergii este o reacție modificată a organismului dobîndită în urma unei infecții, după o vaccinare sau după un contact prelungit cu anumite substanțe din mediul înconjurător.

— Care sînt formele cele mai răspîndite?

— Alergii la pene, la praful de casă, la polen, la mușgaiuri, la părul de pisică, la acvarii (în fapt, la puricii cu care se hrănesc anumiți pești), la diferite prafuri industriale...

— Bănuiesc că e destul de dificil a stabili diagnosticul exact...

— Evident! Bolnavul nu poate cunoaște pricina unor stări nefirești ale sănătății sale, iar ceea ce e mai trist este faptul că mulți medici nu știu cum să-i investigheze și să-i îndrume. O cauză: în facultăți se învață prea puțin despre alergologie și, în general, despre imunopatologie, deși noua disciplină câștigă tot mai mult teren.

— Care este stadiul alergologiei noastre?

— Incipient, încă. Totuși, am avut și avem cadre valoroase, începînd cu prof. A. Păunescu-Podeanu, prof. S. Longhin, prof. Radu Păun, prof. E. Seropian, dr. Gr. I. Popescu și alții. Elocvent este faptul că noi, alergologii, puțini cîți sîntem, stabilim diagnosticul, cunoaștem deci boala și bolnavul, însă avem greutăți în procurarea alergenilor, substanțele folosite atît pentru diagnostic, cît și pentru tratamentul bolilor alergice.

— Dumneavoastră?! — ca să ajungem la subiectul propriu-zis al discuției noastre.

— După 4 ani de încercări, avînd o cazuistică de circa 3000 de bolnavi, am organizat producerea alergenilor. După numeroase experiențe, am propus spre brevetare și producere alergenii indigeni, evitînd cheltuielile valutare. O singură serie de alergeni costă, de pildă, 180 de mărci vest-germane! Un bolnav are nevoie de trei serii pe an (tratamentul durînd doi ani), iar o trusă pentru testare (cu care se pot face circa 25 de testări) este consumată în nici două săptămîni în cadrul serviciului nostru; costul ei în moneda la care m-am referit mai înainte, 800 de mărci! Faceți o socoteală: dacă în 4 ani am putut trata circa 3000 de cazuri, cite milioane s-au economisit?!

— Lăsînd cititorii să găsească răspunsul (între ei sperînd că vor fi și unele persoane direct vizate de cele ce urmează), vă mai întrebăm: cît costă alergenul preparat de dv.?!?

— Extras din polen, din praf, din fulgi de păsări, din păr sau fin mușcegăit, alergenul acesta costă foarte, foarte puțin; cu o mină de fin, se obține materia primă pentru șase luni! Am făcut, în colaborare cu soția mea, dr. Nelly Dinu, bacteriolog, peste 50 de alergeni diferiți, competitivi cu cei străini.

— Cine împiedică sau întîrzie producerea în serie a alergenilor respectivi?!

— Întîi, vreau să menționez că m-am bucurat de înțelegerea dr. Ioan Lighezan, directorul Spitalului județean, care a cerut Ministerului Sănătății aprobarea corespunzătoare. Acum așteptăm ca O.S.I.M. să dea verdictul! Ar fi bine să se facă, așa cum am mai cerut, un laborator de cercetare și producție. Cu puțin timp înainte a existat o propunere, luată în studiu de Ministerul Sănătății, pentru înființarea unei clinici alergologice în stațiunea Poiana Mărului (Caraș-Severin).

— Un rezultat concret al eforturilor de pînă acum...

— La cele menționate, adaug că, în acei 4 ani de cînd la Timișoara s-a deschis serviciul pe care îl conduc, cu cele 3000 de cazuri din întreaga țară, doar două sau trei persoane au fost pensionate din pricina acestei boli, deși unele situații păreau irecuperabile. Vreau să declar răspicat că nu mă interesează un succes personal, cît dorința sinceră de a deschide căile medicinei românești spre cunoașterea și tratarea tuturor necazurilor organismelor umane. Tot ceea ce am realizat și vom realiza nu ne cere decît spirit novator, adică revoluționar, strădanie fără preget, înțelegere, fiindcă adesea ne înfruntăm cu lipsa de receptivitate și cu nepăsarea chiar.

— Deocamdată, marea dv. satisfacție trebuie să fie afluența de oameni, declinul renumele serviciului...

— Așa și este! Oamenii vin în număr mare, spațiul devine o problemă și se simte nevoia cel puțin încă a unui alergolog. Joia și vinerea, în situația actuală, vine la cabinet și o pediatru, pentru o singură oră... Ce să vă mai spun?!. Am pregătit documentația pentru un alt brevet, privitor la extragerea unui alergen ceva mai deosebit.

— Altceva?!

— Doar speranța să nu fac alergie la... așteptare!

DUMITRU GRAUR ■

TEODOR BULZA ■

Un punct de vedere

Versuri : ADRIAN PĂUNESCU

Muzica : VICTOR SOCACIU

NU E ȚARA ȚĂRMUL ROZ,
VILA DE VACANȚA,
NOI MUNCIM, NOI FACEM COZI,
FRAGEZI ÎN SPERANȚĂ.
MAI IEȘIȚI DIN ADĂPOST
LA LUMINA ZILEI,
TU, CEL LAȘ, ȘI TU, CEL PROST,
PARAZIȚI AI PILEI.

REFREN*
TU MUNCĂȘI NOI FA - OCH COZI
TU CEL LAȘ SI TU CEL PROST
ȘI AȘI ÎN SFERĂ - BĂN - ÎN
ȘI AȘI ÎN SFERĂ - BĂN - ÎN

I
Nu e țara țărmlu roz,
Vila de vacanța,
Noi muncim, noi facem cozi,
Fragezi în speranță.
Mai ieșiți din adăpost
La lumina zilei,
Tu, cel laș, și tu, cel prost,
Paraziți ai pilei.

Refren :
Revoluția e-n noi,
Flacăra sporiți-i,
Nu e cale înapoi,
Jos împurgheziții !
Jos, adică pe pământ,
Și cu noi la treabă,
Unde muncitorii sînt
Și copiii-ntreabă.

II
Nu se face din lozinci
Viitorul mare,
Trebuie puțin să-mpingi
Ale vremii care
Cît o fi sub cer pământ

O să-și afle petic,
Dracul nu devine sfînt
Operat estetic.

Refren

III
Țara pentru-a ridica
Pînă peste poate
E nevoie cineva
Să o ducă-n spate.
Țării viața mea-i deschid
Oră lingă oră,
Nu-s opt ore în partid,
Șaisprezece fără.

Refren

IV
Țara-i drum de zi cu zi,
Țara e prezentă,
Nu se poate construi
Prin corespondență.
Omul drept nu e umil,
Nici nu bate-n tobă,
Nașterea unui copil
Nimeni n-o aprobă.

Refren

DINTRE SUTE DE CATARGE

Amfiteatru literar

Ritual

Urcă lumina, încet, din lumină
ca o rotire a zborului în pasăre,
ca o rostogolire a inimii în dor
urcă lumina, încet, din lumină,
în floare
pe-un lujer de somn lăcrimare,
în pleoapă,
ecou al neliniștii sapă
sau izbîndă în aripă sau vajnică pîndă.

Puțin cite puțin urcă lumina în lucruri
printr-o latentă modificare a înnoptării,
printr-o latentă programare a întimplării
pînă sub încheietura ochiului mirare,
pînă sub încheietura gîndului căutare.

Mereu mă întreb, dimineața :
iarba zorilor sună în păsări-vislă de
cintec ?

lacrima soarelui coboară în suflet
țărnire, sete ?
și singele,
singele cu care-mi acopăr neliniștea
rugă necontenită, ritual...

CRISTIAN DICA ■
elev, Alexandria

Regret pentru copilărie

Ce trist curge lumina,
Săpîndu-mi în suflet fintini,
Peste coaja copacilor tineri.
Liniștea zgîriată de țipete mute.
În portul timpului
Pentru prima oară am ancorat.

Privesc stelele...

O pasăre-mi zvicnește din suflet afară,
Iarba își strigă mirii de rouă,
Cineva îmi face semn...
Încep să număr stelele...
Cea mai strălucitoare a căzut !

CARMELLA MIGRIN ■
elevă, Gura Humorului

O propoziție

O propoziție
te face să le găsești pe cele ce urmează
e plăcerea ta
de a găsi consecințe primelor cuvinte
în capul în bătaia după-amiezii
și trupul meu nu mai e un vehicul
omul avea ceva al lui -
consecințele de-o clipă
m-au făcut să gîndesc
că poemul acesta îl puteam scrie
pentru a mă surprinde într-o relație.
Lumina liniștește obiectele
și-n piept povara ușoară
te face stăpîn pe tristeți
încerci un sentiment subtil
vorbind cu un bătrîn
cînd în piept povara ușoară
te face uitat de sine

DUMITRU MIRA ■
elev, Buzău

Arc de triumf

Noi ne numim Carpați
căci munții se înalță către soare,
noi Bărăgan sîntem
căci grîul nostru-acolo-n veci nu moare.
Și noi durăm casele din reavănu pământ
că-n Dacia Carpații
au fost,
vor fi și sînt !

Noi plîngem cu cocori
pe genele-n lumină arcuite
și gîndul ne-ndreptăm
spre zilele cu glorie hărăzite.
Din stupi și din livadă, din reavănu
pământ

acoperim, sub rouă,
eroii
din mormînt.

Ne-adună vara snop,
căldura ei ne leagă-n mîini belșugul.
Noi Țară ne numim
că nu ne-am renegat în veacuri plugul.
Și vom trăi în pace pe veșnicul pământ
că-n Dacia Carpații
au fost,
vor fi și sînt !

STELA F. IONESCU ■
elevă, Tg. Mureș

După cutremur

Aș vrea o pasăre să fiu,
Depart, în văzduh, să zbor,
Ca un cocor în libertate să trăiesc
Și ca un porumbel aș vrea să mor.

Și o corobie pe mare-aș vrea să fiu,
În voia soartei să plutesc în zori,
Și valuri mindre să se-nalțe-n jur,
Pe virful cărora aș vrea să zbor.

Și-o insulă pustie-aș vrea să fiu,
Un pescăruș pe marea în furtuni.
Ba chiar și infinitu-aș vrea să fiu,
Un cintec trist rămas de la străbuni.

CĂTALINA ALDEA ■
elevă (11 ani), București

A fost odată...

A fost odată...

Prin ceață și nea,
Povestea de rouă,
Tăinuită și nouă,
Poartă fermecată,
Spre soare venea.

A fost odată...

Un basm început
Prin ploaia fierbinte
Venea să alinte
O lume uitată
Și un zimbet tăcut.

A fost odată...

Povestea de-argint
Prin focul din frunze,
Pe drumuri ascunse
Atît de curată
Și-n zbor istovit,

Voia să ajungă la copilul cu părul de aur,
Voia să potolească albastrul adînc din ochii săi...

Prin zăpezi și prin raze de soare
Prin ceață și prin ramuri în floare
Același albastru și astăzi îl cată...
Prin viscol, azur sau ninsoare
Prin liniște și valuri de mare,
Același basm...
A fost odată.

ILEANA TRAILA ■
elevă, Craiova

Izvor

Maramureș, Poartă-n lună de copii urcați în virste
Solzii peștilor sînt riuri care-mpătimit ard astre
Nu avem nici una gemene stările noastre
Cînd furtuna înflorește, nălucind copilăria.

Maramureș, pământ vechi străveghind iubirea adîncă,
Haiduci călărind viori, deochiați cu smalț de măr.
Din născare bronzul țipă să se audă vîlul cum în viață intră
spumegînd un roib de soare.

Maramureș, blestămăție de iubire și tăcere
Zac în porțile de lemn cai de nunți,
Mîrese aprinse, de noroc și salbe grele.
Tainică împotrivire sînt fintinile da lacrimi,
de seacă noaptea-n ochii icoanelor.

Maramureș, felul veșnic al omului de a fi izvor.

MARIAN CONSTANTINESCU ■
student, București

Plouă

Lumea se împarte în două : cei care
beau și cei care plouă. Șoaptele care
vin la intersecția vînturilor aduc
de fiecare dată miros de ploaie. Fiecare
picătură, fiecare gînd, sunete din lu-
mea cîntăreților nopții. Au sensuri di-
ferite căderile ploii ! Cînd mă regăsesc
plouă. Cînd vreau să plîng, plouă. Fie-
care ploaie îmi aduce o renaștere a
păsării Phoenix. O pasăre mai mare
decît pasărea Phoenix. Nimeni nu o
cunoaște, nici măcar eu ! Cînd plouă
oamenii fug, oamenii sînt triști. Îmi
place să stau cu mîinile întinse în
ploaie. Eu o cerșesc. Îmi place să-i
cerșesc stropii, să mă îmbăt cu ei și
să visez. Ploaia mă-mbată cu trecerea
ei de cintec trist. Apă-foc ! Apă-foc !
La fiecare cotitură de stradă o caut

Camera mea e plină de ploaie. Came-
ra mea are miros de ploaie și munții.
Păsările vin, ciugulesc un pic, ciugulesc
mai mult și-apoi pleacă.

Numai vîntul îmi mîngieie trupul cu
cicatricele toamnei. Toamna și-a lăsat
amprentele trecerii ei. O toamnă în
care cocorii au uitat să mai cînte la
fereastra mea înainte de plecare. O
toamnă cu lungi avantaje de nori
deasupra căreia mina providenței mă
culege și mă aruncă din nou la locul
meu. Un loc strîmt și-ntunecat.

- Tu n-ai voie să zbori !
Și plouă cu mirosuri de melci ce-și
plimbă casa pe mîinile mele arun-
cate în iarba umedă și rece. Melci că-
lători, melci nomazi. Frații mei din
fiecare zi și noapte. Cînd plouă flutu-
rii se-ascund în părul meu și-mi spun
povești de iubire. E bine să fii ca un

vînt răvășit. E bine să fii ca o noapte
fără stele. De mine nu se sperie
ploaia, iubesc ploaia și ea mă iubeste.
Ploaia este iubita mea din fiecare
seară. Ploaie cu gînduri ce nu mai vor
să plece. Ploaie de tăcere iremediabil
de reci. Cuvintele stau adîncite în
trupul ei și nu ies decît atunci cînd pe-
tatele macilor cad lin pe pământ. Nu
pot să exist în tăcere ! Viața mea e
un prelung sunet. Un sunet de orgă
în împărăția brazilor. O curgere de
riu neînduplecat. Sau poate un riu
deasupra căruia a crescut un baraj !
Plouă !

Nu se mai lasă visele prinse în
palma copilăriei, azi e frig și cad
stropii care vestesc trecerea timpului.
Stropii aceștia mă dor. Plouă !

PAUL DORU CHINEZU ■
student, Lugoj

INTRE CLASIC ȘI BAROC

PRAXITELE

Afrodita din Cnid

2.

De ce-am vedea în surisul zeițelor lui Praxitele o rană? Și în plăcerea cu care ele își descoperă trupul omnesc un semn de declin al artei grecești? Abia melancolia lor ne arată că zeii au început să iubească pământul. După ce Praxitele le pune pe buze un suris ușor obosit, ei învață să se scalde în realitate cu o voluptate și o înțelegere pe care nu le-au avut înainte.

Într-o dimineață de mai din 1903 un indigen din cătunul Atouana din insula Dominique repeta printre hohote de plins „Gauguin a murit, acum nu mai există nici un om”. Chiar dacă Gauguin n-ar fi pictat nimic la tropice, el a făcut pe fostul canibal Tioka, cel mai apropiat prieten al său la Atouana, să spună fraza cea mai tulburătoare care s-a rostit după moartea cuiva. Dar viața are sensul ei pe care iubirea rizind de infern și de cer îl cunoaște foarte bine și care ne amintește că n-am venit pe lume numai pentru a muri. Sau pentru a purta o mască indiferentă. Și iată-mă sub zidurile Troiei visând altceva decât Fidiis! În această amiază sint convins că mai importantă decât frumusețea este o învățătură care mă lămurește de ce o iubesc. Și dacă dincolo de melancolia Afroditei din Cnid se ghidește mai ușor singurătatea, acesta nu e decât un semn că arta a căutat mijloace diferite pentru a lupta împotriva singurătății.

Poate ceea ce a pierdut arta elină după Fidiis este înțelepciunea. Increderea în măsură. Dar în clipa aceasta îl prefer pe Praxitele tuturor celorlalți sculptori greci, tocmai pentru că el nu ascunde adevărul. Simte nevoia să spună mai mult despre viață și de aceea nu mai poate sculpta cu detașare. Recunoaște, între altele, că trupul frumos pe care-l sculptează nu e nemuritor. Și tocmai de aceea el reușește ceea ce Fidiis n-a reușit. Să unească frumusețea și dragostea. Să cioplească piatra în așa fel încât zeita frumuseții să devină și zeita dragostei. El ia frumuseții nemurirea pentru a-i dăruia dragostea.

Mi-l închipui pe Casanova șoptind ironic la bătrânețe: „Toată viața am trăit ca un filosof”. Și poate că am meritat această supremă ironie din partea unui corsar al dragostei, din moment ce n-a trebuit decât să-și scrie memoriile pentru a rivaliza în eternitate cu Goethe. Într-o lume care incurcă ostfel gloriile și în care analifabetul Cagliostro a avut Parisul la picioare, chiar e nevoie, poate, din când în când de asemenea lecții. Dar cu atât mai mult dragostea adevărată în fața vieții n-are voie să tacă.

Da, arta lui Praxitele și a celor care l-au urmat e o artă care nu evită amărăciunea. Mai mult, ea ajunge la amărăciunea înăuntrul frumuseții. Și, am putea adăuga chiar: datorită ei. Ce am avea de regretat într-o lume lipsită de frumusețe? Tocmai amărăciunea ne arată că acești artiști nu-și mai pot stăpini strigătul de iubire. „Omul e singurul obiect demn de pasiunea noastră”, ar fi putut să exclame și Praxitele. Dar el nu va trage de aici o concluzie pripită. Se va mulțumi să coboare, cu spatele la Olimp, pe țărmul mării, privind femeile care fac baie, soarele care dogorește nisipul și cerul gol. Umbrele sint mai lungi, amurgul artei grecești se anunță, dar în acest amurg artiștii vor iubi infinit mai mult decât în amiaza marii arte clasice țărmul, nisipul cald, lumina și toate celelalte adevăruri ale vieții. Dacă există vreun zeu care o disprețuiește pe Afrodita din Cnid pentru faptul că nu mai trece absentă, cu atât mai rău pentru el.

El, sculptorul, a observat umbrele lungindu-se pe nisip, a observat soarele trecând de zenit, a observat că același nisip pe care înaintează Afrodita curge și în clepsidre. Zeița frumuseții a aflat că frumusețea ei urmează o lege căreia și Olimpul trebuie să i se supună. Dar tocmai de aceea nu mai iese din mare nepăsătoare și lubește soarele care îi mingeie trupul și freacă fericită simțind nisipul cald. Frumusețea elină a devenit cu adevărat umană abia în clipa când a descoperit dragostea.

Marea însăși parcă s-a schimbat. Înainte, în timpul lui Fidiis, marea era perfect liniștită, fără un val, ca o oglindă pe care nu tremurau nici umbre, nici presimțiri și deodată pe această oglindă au început să foșnească valurile anunțând că liniștea eroică a marii arte grecești se încheiase... Pe țărm, Afrodita întoarce privirea nedumerită spre această mare pe care n-o mai recunoaște întrutotul, căci ea nu mai seamănă cu cea în care s-a născut... Praxitele și sculptorii de după el întorc și ei uneori privirile în speranța că o vor revedea pe Afrodita ieșind din valuri ca odinioară. Să regretăm că nu aflau decât propria lor poveste? Să le fim, oricum, recunoscători că, atingând marmura, o jubeau cu atât mai mult cu cât le era mai greu să fie calmi și senini.

La drept vorbind, frumusețea încă nu știe că e provizorie. Și dacă ar ști, n-ar avea motive să dea acestui fapt alt sens decât unul evident. Pe măsură ce se depărtează de liniștea zeilor, în marmura statuilor Afrodita află că frumusețea singură nu ajunge să dea o semnificație lucrurilor. Iată, în melancolia lui Praxitele se ascunde și prima lui biruință. Acum e destul să păstrezi echilibrul între lancea și scutul pe care le ține în mîini Atena, zeița înțelepciunii, și să lași sufletul să vorbească. După aceea, Afrodita va fi o zeiță la fel de rațională ca Descartes. Nu va avea indoieli decât pentru a-și întări increderea.

OCTAVIAN PALER ■

CARTEA DE ARTĂ

Constable

Dacă pentru arta franceză românul a ătat întotdeauna un mare interes, pentru cea engleză interesul lui a fost mai degrabă modest. Vor fi existând niște cauze, va fi fiind vina unor anume sensibilități ce nu se îngăduie, e posibil ca totul să se întâmple din pricina distanței și a sărăciei informațiilor, deși puținătatea știrilor și chiar depărtarea trebuie socotite mai mult efect decât cauză. Situația cam ciudată, fiindcă — exceptându-i pe Turner, Gainsborough, Hogarth ori Constable, mult celebri și adesea înțeleși chiar — Anglia a dat încă artiști extraordinari în toate privințele. Numele și matricea stilistică a operei unor pictori de mîna a doua de pe continent sint de-ajuns de cunoscute unui număr mare de oameni cu școală, dar cîți își pot mărturisii știința și, din știință, simpatia față de maeștri precum George Stubbs, Romney, Joseph Wright of Derby, Girtin sau, mai aproape de sufletul omului modern, față de prodigioasa originalitate a unor Fuseli, William Blake, Samuel Palmer și Bonington. Cunoașterea preraphaeliților e subminată de o mulțime de prejudecăți, cîteva calchiind felul erorilor ce însoțesc indeobște comentariile asupra manierismului italian și asupra manierismului, în general. Două mari expoziții itinerante, una în R.F. Germania, în 1974, pregătită cu mare seriozitate la Staatliche Kunsthalle Baden-Baden, alta în S.U.A., în 1976, patronată de Delaware Art Museum cu ocazia aniversării Bicentenarului Independenței, au reușit să îndrepte curiozitatea prea mișcătoare a publicului spre pictura, de o arzătoare spiritualitate, a fruntașilor mișcării preraphaelite.

Poetul Vasile Nicolescu, iată, e foarte preocupat de creația lui Turner și a lui Constable și rodul originalei — am fi îndreptății să zicem — pasiuni se împlinește în două cărți, amîndouă apărute la „Meridiane”; Constable, la puțină vreme după Turner. Dacă simpatia poetului pentru maeștrii englezi are temeiuri ce numai el poate să le lămurească complet, studiile care au ieșit din aceasta sint absolut remarcabile. Ele

ARTA AMATORILOR

„Kitsch”-ul sub paravanul amatorismului

Mulți dintre dumneavoastră, stimați cititori, veți fi luat aminte la pictura rea expusă de cîteva ani în centrul Bucureștiului, pe Calea Victoriei, în Holul mare al Bibliotecii Centrale Universitare. Dacă, într-o vreme, calitatea producției plimbată pe aici nu părea o primejdie pentru nimeni, fiindcă nimeni nu gîndea că istoria e de durată, astăzi lucrurile sînt foarte incurcate, iar sistema expozițiilor găzduite aici trebuie discutată public.

Iată cum stau lucrurile cu expozițiile găzduite aici, iată cum s-a ajuns ca, sub patronajul unei instituții create pentru îndrumarea mișcării artei populare și a celei amatoare, o seamă de persoane cu gustul fimei și al banului netrudit, să deschidă tarabă de kitsch pe pinză chiar în pragul Muzeului de artă al României, în centrul Capitalei, în întîmpinarea cîtețeanului român și străin, a localnicului și provincialului, deopotrivă.

Biblioteca vinde, pentru o chirie de 350 lei pe zi, Holul dinspre Calea Victoriei. Îl vinde și altă. Oricine, prin urmare, poate să facă aici o expoziție personală, cu condiția să aibă avizul „Centrului de îndrumare a creației artistice populare și mișcării artistice de masă”, respectiv semnătura tovarășului director Alexandru Ianculescu pe o adresă către B.C.U. În adresă se spune că o comisie de specialiști a văzut lucrările și, socotind calitatea lor în acord deplin cu mersul artei amatoare, aprobă deschiderea expoziției și lista lucrurilor. Chiria sălii pe timp de două săptămîni se ridică la 6 000 lei. „Sumă întru totul rezonabilă, ne spune tovarășul Ion Stoica, director adjunct al B.C.U., este cea mai mică chirie pentru o sală de expoziții. Baniile aceștia sint pentru întreținerea sălii, pentru lumină, căldură și ce-i mai trebuie unei săli de expoziție, astfel că biblioteca n-are, practic, nici un avantaj material. Noi sintem de bună-credință, am oferit acest spațiu pentru organizarea unor expoziții de calitate, dar n-avem nici o vină că lucrurile au ajuns pînă aici. Altfel, vreme cît „Centrul de îndrumare...” dă avizul, noi trebuie să ne onorăm contractul. Fiindcă, în ce privește chestiunea financiară, se încheie un contract cu expozantul. Noi am protestat adesea, acuzînd mediocritatea acestor expoziții, am spus că ele nu fac nici o onoare Bibliotecii Centrale Universitare, în cîteva rînduri am solicitat sprijinul tovarășului Mircea Deac, dar nu s-a făcut nimic”.

Tovarășul director adjunct Ion Stoica pare să pună întreaga poveste sub semnul fatalității. Tot destinul orînduiește lucrurile și la „Centrul de îndrumare...” „Există o comisie de 15 specialiști, zice tovarășul Alexandru Ianculescu, dar fiind vorba de niște tovarăși ce fac asta benevol, avizul îl dă, de regulă, o comisie mai restrînsă, de 7-8 oameni. Eu sint președintele ei, însă am un singur vot, ca fiecare. Personal, nu sint de acord cu toate lucrurile. Dacă as avea drept de veto, as orienta altfel situația, ca să expunem numai pictură de calitate. În ce privește expoziția Mariei Dumitrescu, eu nu am avut nimic de zis, întrucît eram în concediu. Tovarășul care expune acum, Romeo Cosmovici, este un nume cunoscut, am putea spune că se exprimă ca un profesionist. Ceea ce vă rog eu pe dumneavoastră este să fim foarte atenți cînd vorbim de arta semnata de amatori, fiindcă riscăm să dăm cu ciocanul în sufletele oamenilor. (sic!) În sufletele oamenilor nu trebuie să dăm cu ciocanul. Noi trebuie să stimulăm plăcerea pentru frumos a oamenilor muncii. Dacă sala ne-ar aparține, am pune la punct un program de expoziții care să dea posibilitate celor mai talentați artiști populari și amatori să se prezinte publicului. Pentru Robert Scripcariu și Văduva noi am reușit să plătim chiria sălii, ca să le facem o ex-

sint primele eseuri de aleasă calitate scrise la noi, nu numai pe motivele picturii lui Turner și Constable, ci chiar ale întregii picturi engleze. Pentru un poet și anume pentru un poet al unor fierbinți glaciațiuni — ca să ne folosim de chipul în care Vasile Nicolescu obișnuiește să cheme extremele — ideea de a scrie înții de tumultul extatic și vizionar al lui Turner, apoi de Constable, „umilul apostol al naturii”, și de „subtilul său panteism, de esență modernă”, de „emotivitatea lui cucernică și sănătoasă”, de cazna unui „obsedat al fluidului germinativ” — ideea deci de a ține astfel în mîinile sale polii, de a pluti în sublimul contrariilor trebuie să prezinte o maiestruoasă chemare. Singur Constable nu-i putea permite un comentariu pasionat. Opera lui John Constable e cercetată nu atît în relație cu realizări comparabile ori importante ale peisajului englez sau european, cît mai cu seamă vizavi de opera bătută de himeră a lui Turner. Este, după cunoștința noastră, pentru prima oară cînd mersul picturii celor doi e studiat cu un atît de apăsător sentiment al predestinării. Ca și cum, peste timp, un devotat al cauzei lor află, prin verb, mîntuirea de a-i fi iubit peste măsură. „Poate nu într-atît de recules, nu într-atît de taciturn, de solemn morocănos și reținut cum ne apare cînd îl judecăm în relație cu contemporanul său, exaltatul Turner, Constable dibuie cu o tenacitate parcă mai puțin vizibilă, dar cu atît mai înverșunată, misterul culorii, materia ei palpabilă. Turner, care compune și versuri, își îmbracă sufletul în curcubeu și visează la chimia colorilor, le combină și le măsoară efectele în tot soiul de diagrame, pictează, cum s-a spus, cu aburi colorați, pictează chiar cu aer. El vrea, într-un gest imposibil, să-și lipească retina de fulger... Mai puțin spectaculos, Constable își îmbracă spiritul în materia zgrunțuroasă sau uleioasă a vopselelor sale, e obsedat de fluidul germinativ al universului, el caută rădăcina de viață a culorii, se ascunde calm în materia care dăinuie, ca să dăinuiească odată cu ea”.

TUDOR OCTAVIAN ■

Vasile Nicolescu — CONSTABLE, Editura Meridiane, 1977, studiu și antologie de texte critice, 64 reproduceri alb-negru și color — Seria „Clasicii picturii universale”.

poziție pe măsura talentului lor. Cum vedeți, însă, chiria aceasta nu prea operează... democratic. Și așa fac expoziție două expoziție unul și altul. Noi nu sintem de acord ca un artist amator să deschidă anual cîte o expoziție în centrul Bucureștiului și nici chiar în altă parte, deoarece, pe de o parte, el, amatorul nu are lucrări ca să susțină calitatea necesară a unei astfel de selecții, pe de altă parte, nu e acesta rostul mișcării de amatori, ca să profesionalizeze ca pictori niște oameni ce au o profesiune. Eu accentuez ideea că trebuie să organizăm expoziții la B.C.U., cu condiția să fie reprezentative pentru mișcarea artei amatoare, să prezentăm acolo artiști remarcabili în Festivalul „Cîntarea României”.

Cum puteți lesne observa, tovarășul Ianculescu vorbește ca și cum nu ar fi chiar domnia-sa directorul „Centrului...”, președintele comisiei și specialistul numit în funcția ce-o deține tocmai ca să îndrume mișcarea artei populare în perimetrul municipiului București, să urmărească aplicarea legii să apere exact ideile atît de frumos exprimate mai sus. Că se eludează legea, și anume o lege financiară, vom arăta luînd exemplul expoziției Romeo Cosmovici, un „amator” cu un ritm al expozițiilor personale cărui nu l-ar face față nici cel mai grăbit profesionist. În selecția de la B.C.U., cîteva din tablourile expuse fac parte din colecții particulare, iar 21 din ele sint „Retinute”. Adică vindute. Dacă artiștii plastici vind, cum se știe, prin Fondul plastic, plătiind statului o cotă parte din vânzare, „amatori”, aceștia de la B.C.U., își plasează mărfa ca la piață; ei fac evaluarea lucrării, ei bagă banii în buzunar. Că afacerea e mai mult decît rentabilă o demonstrează faptul că-si pot permite să plătească 350 de lei pe zi chirie pe prostul gust. Știm că „Centrul de îndrumare...” are ca sarcină principală sprijinirea și orientarea mișcării de masă a artiștilor amatori. Mai știm și „Cîntarea României” a demonstrat-o cu prisosință, că talente se nasc egal în toate mediile sociale, că arta este pentru amatorul cu un real respect al meseriei sale, o plăcere a sufletului și nu una a buzunarului. Cîtînd lista persoanelor care au comercializat kitsch în sala aceasta a nimănui din Calea Victoriei vedem că ele provin, fără absolut nici o excepție, dintre ingineri, arhitecți, juristi, profesori de desen, cei mai mulți. Mai mult, vedem că au folosit sala pentru a-și pregăti aici unele contacte cu galerii străine de mîna a șaptea. Este evident că nu intenționăm să ironizăm înclinarea — atunci cînd este reală — spre artele frumoase a unor oameni. Vrem doar să atragem serios atenția asupra unei situații foarte neplăcute: după paravanul „amatorismului” stau adesea niște persoane cu o morală artistică mai mult decît îndoielnică. Sub îngăduința a două instituții foarte respectabile, iată, se profesionalizează mediocritatea. În haina stimabilă a omului cu drag de artă, întră ambițiosul cu drag de bani. Luîndu-ne deci, noi, curajul, invităm pe inspectorii Administrației financiare a sectorului să-și facă într-o zi drum pe la B.C.U. și să pună în cele legale tranzacțiile cu pictura de gang nimerită, nu o dată, pe aici. Mai îndrăznim să sugerăm conducerii B.C.U., și conducerii „Centrului pentru îndrumarea creației populare și a mișcării artistice de masă” să-și pună de acord interesele și să scoată urgent această sală din zodia unei cam necuvincioase fatalități. La umbra marilor idei se-nîmplă să crească și idei meschine. Pe afisul expoziției lui Romeo Cosmovici stă scris: „Realități contemporane văzute de artiștii plastici amatori”. Nu știm ce va fi înțeles din realitățile epocii contemporane Romeo Cosmovici și ce va fi crezut dinsul că-i trebuie publicului, cert este că, într-o manieră plat academică, un academism cărui-a-i lipsesc lecțiile fundamentale de desen și culoare, el exersează la infinit mori de vînt în pustie, căsute tunelate prin păduri, vederi ale unor locuri anonime, portrete convenționale de bătrîni bărbosi și alte asemănătoare. Numai teme și lucruri preponderente în realitatea făcătorilor de tablouri la prețul de trei parale bucată.

O. TUDOR ■

RUBRICA MEA

Experiențe lirice

Căutarea de sine și simultan căutarea unei forme noi de expresie sînt cele două mari probleme ce se pun oricărui debutant în literatură. Nicăieri nu este mai grea această dibuire decît în poezie, mai ales cînd începătorul pleacă la drum cu memoria încărcată de cadențele poetului preferat. Poate că Lucian Blaga a fost acesta pentru Valeriu Armeanu, în curenții de altfel, de la primul său volum (Să visăm, Editura Eminescu, 1970), cu toată lirica noastră contemporană.

Din Tristețe metafizică s-au nutrit o seamă de tineri poeți, siderați de ambii termeni ai prestigioasei atitudini. Boala veacului, pe de altă parte, este o redescoperire a expresioniștilor de la începutul secolului nostru, după romanticii veacului precedent. Peste limpedea expresie a romanticilor s-a suprapus însă cea artificială a ermetismului. Valeriu Armeanu pleacă de la acest enunț plauzibil:

„E bolnav aerul”
ca să continue cu un suris ambiguu:
„De-un dinte de zeu care plînge”.

Să nu încercăm a înțelege ceva, după sălta-rețele ciclului aritmetice:

„E bolnav din trei în trei / De minciuni în colții răi / Și din cinci în cinci e iar / De pustiul dat cu var”.

Sfîrșitul ni-l reabilitează pe poet:
„E trist aerul, iubito / De zile multe foarte, / E trist de nemurire / Sau de prea lungă moarte”.

FAPTELE ȘI VORBELE

Fizica și frumosul

Am citit, zilele acestea, o carte pe care, odată începută, mi-a fost imposibil să o mai las din mînă. Nu era un roman plin de peripeții senzaționale și nici măcar „cu cheie”, așa cum se scriu acum, ca să ațîțe curiozitatea cititorilor, dornici să afle cine sînt persoanele încondeiate în ele. Nu era o operă critică pusă pe desființarea confracțiilor, deci de succes garantat. Nu era un volum de versuri, cu atît mai puțin.

Ca să întrerup „suspense”-ul, mă grăbesc să vă dezvăluie titlul: e vorba de o carte a vestitului fizician Werner Heisenberg, apărută în prestigioasa colecție: „Idei contemporane” (Ed. Politică) și se numește „Pași peste graniță”.

Foarte bine, veți spune, dar ce legătură are asta cu pagina de actualitate literară a „Flacărilor”? Multe, asupra cărora merită de reflectat — sînt gata să răspund — și iată citeva:

Întîi, marele savant atomist, recunoscut printre întemeietorii fizicii cuantice, a fost un desăvîrșit umanist, cititor al filosofilor greci în original. Numeroase din paginile sale revin mereu la Socrate, la Democrit și Leucip, la Platon și Aristotel. Altele dovedesc o egală stăpînire a marilor clasici; o strălucită conferință, ținută în 1967, avînd ca subiect: „Imaginea naturii la Goethe și lumea tehnicii și științei”, arată, spre surpriza unora, că nu numai nu ne „despărțim” de acest ilustru spirit, ci abia ne reîntîlnim cu el. O expunere, superioară ca substanță multor tomuri pretențioase de estetică, tratează într-o manieră exemplară problema încălcării a „frumosului”.

Lăsînd la o parte asemenea vecinătăți profitabile, lectura unei astfel de cărți stimulează gîn-

SINTEZE

Poezia politică și patriotică (IV)

Poezia de susținere sau evidențiere a realității politice și sociale se prezintă la început prin două roluri: unul mobilizator, răspunzînd conceptului de comandă socială și celor mai urgente exigențe ale momentului revoluționar, și altul exultativ, jubilat, ca elogiul al celor mai prospete realizări social-economice.

Lirica patetică din primul deceniu republican actualizează, potrivit noilor cerințe, viziunea romanticismului atras de grandiosul faptic, de monumentalitatea socialului, dar nu evită nici realitatea tîhnită a detaliului cotidian. Predomină însă categoric formele amplorii afective jubilatice și este remarcabilă asociația sau asimilarea structurilor muzicale grandioase și chiar a instrumentelor care au impresionat totdeauna masele prin tonul sau timbrul lor impetuosi. În această perioadă, poezia nu e văzută prin funcții de specificare, de autonomizare, ci printr-un sincretism: ea e înainte de toate suport al unui mesaj, sau componentă într-un ansamblu de funcții artistice, cu scop politic. Poezia e cînt, cîntec, cîntare, dîndu-i-se cuvîntului toate accepțiile, prin Eugen Jebeleanu, Radu Boureanu, Cicerone Theodorescu, sau, mai tîrziu, Tudor Arghezi. Dar poezia își asumă și rolul mai modest al cîntecului de masă. Titlurile culegerilor de poeme sau ale poemelor indică această opțiune estetică-politică: Cîntul vieții (A. Toma), Cîntec despre Gabor cincisutistul (Ion Brad, 1950), Cîntec pentru Republică (1950) și Cîntecul despre Doftana (1949) de Nina Cassian, Cîntec de leagăn al Doncâi (Marcel Breslașu, 1953), Un cîntec din ulița noastră (Cicerone Theodorescu, 1953), Cîntec de zi și noapte (A.E. Baconski, 1954), pină la Cîntec de veghe (Eugen Frunză, 1959), Cîntare Cetății lui Bucur (Radu Boureanu, 1959) și Eu nu cînt că știu să cînt (Victor Tulbure, 1959). Tudor

între primul vers citat și acest final se intercalează însă o umplutură eterogenă, desigur, dintr-un calcul al efectului, care ne scapă.

Al doilea volum al lui Valeriu Armeanu se deschide cu un derutant *Imn la cetatea luminii*, reportaj liric, se închină celor care au adus lumina la Porțile de Fier (Editura Facla, 1974), urmat de scurte poeme, de intenție sibilinică, dintre care am reține *Taină*, cu alte ecouri blagiene („...Pe pragul duhului / Plîng păsări mari pe lespezi grele”).

În recentul volum, *Odihna lacrimii* (Scrisul Românesc, 1977), ne izbim de curioase experiențe lexicale, din acelea care au smuls atîtea zadarnice ostenele generației de la 1960 (așa își zice, dacă nu mă înșel):

„Verde-am zis / La ochi de crîng / Să te plîngui. / Să mă plîng”.

A se plîngui este o contaminare după a se tîngui (un capriț filologic!).

„Verde-am zis / La Faure...”

Faur e forma populară pentru Februarie, dar n-are plural (care i-a trebuit poetului ludic, să rimeze cu „ghiaure!”).

Căutînd o asonanță la „Cerule scurs”, jucăușul găsește „Cu umăr frîns” (în loc de frînt!).

În fond, altfel talentat, poetul oscilează între atitudini grave ale visării filosofice și plăcerea jocului, recent manifestată și prin grafică în scară a versului. O anumită prospețime este poate semnul eliberării de fantome și al orientării proprii, departe de „Marea Laudă”.

ȘERBAN CIOULESCU ■

direa artistică. Pot rămîne oare poezii, romanțierii, pictorii, muzicienii indiferenți în fața unei reprezentări noi, fundamentale modificate, pe care ne-o dă știința despre alcătuirea intimă a naturii?

Heisenberg, un reprezentant de geniu al taberei celor care se ocupă cu cercetarea „exactă”, „pozitivă”, vine să sublinieze rolul indispensabil al artei în însuși progresul gîndirii științifice. O mentalitate strîmt utilitaristă, din păcate cu ecouri azi și la noi, primește astfel o lovitură grea chiar pe terenul unde se credea mai acasă, și încă din partea unei asemenea autorități științifice. Îndeletnicirile artistice nu sînt activități fără folos „practic”, „rentabil”, „productiv” pentru societate. Dimpotrivă, spiritul — atrage atenția Heisenberg — presimte sau mai degrabă intuiește justele anumitor explicații ale fenomenelor naturii, datorită „frumuseții”, formulelor matematice care le descriu. De cîteva ori în istoria gîndirii științifice au avut loc salturi colosale pe această cale neabătută.

Făuritorii de frumos nu sînt deci doar niște greieri, cum vor să-i vadă exclusiv mințile contabile. Educă adeseori însuși inventivitatea savanților, contribuînd astfel la descoperirile lor, cu urmări folositoare, imense pentru umanitate.

Și încă ceva: nu e oare un păcat că ne pierdem atîta timp comentînd diverse opusculă fade și sărace în idei, dar lăsăm să treacă nediscutate, cum merită, cărți excepționale, de îndată ce ies din sfera strictă a beletristicii? Doar în colecția amintită au apărut o mulțime, și literații ar cîștiga serios luînd contact cu ele. Pentru asta însă, chiar universul lecturilor care s-ar cuveni să facă obiectul publicisticii noastre ar trebui să-și schimbe puțin cuprinsul sau mai simplu zis, adevăratele idei să ia loc fleacurilor.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Arghezi dă forme valoroase maxime: *Cîntare omului* (1956). Maxima amplexare muzicală o oferă oratoriul *Surisul Hiroșimei* (1958), *Oratoriul Eliberării* (1959) de Eugen Jebeleanu. În 1960, Nicolae Tăutu dă *Rapsodia română*. Instrumentele muzicale, ca simboluri, devin „canale de comunicare”, dînd glas mesajului, programului poetic: *Vioara roșie* (Victor Tulbure, 1948), *Goar-nele inimii* (Dan Deșliu, 1949), *Tulnice în munți* (Vlaicu Bărna, 1950), *Cornul pădurarului* (Victor Tulbure, 1957), *Goarna și sirena* (George Dan, 1959).

Dincolo de cînt, imnic și instrumental, exultativ se prezintă în starea confesiunii pure (*Bucurie de Maria Banuș*, 1949), prin ode (de la *Odă pădurii* de A.E. Baconsky, 1950, la *Odă pămintului meu* de Mihai Dragomir, 1957) sau prin encomiastic (*Laude de M.R. Paraschivescu*, 1953, *Zile slăvite* de Eugen Frunză, 1951, *Lauda patriei* de Victor Tulbure, 1958). Pe de altă parte, sînt frecvente scenografiile grandioase, în care întreaga realitate capătă aspectul unei manifestări de masă, fiecare cadru al realității fiind tutelet de stîndardul roșu, elementul emblematic suprem: *Fiii steagul roșu peste sat* (Radu Boureanu, 1949), *Sub steagul vieții* (Eugen Frunză, 1950), *Steagul* (Mihai Beniuc, 1951). O asemenea poezie devine eficace atunci și întrunește alege virtuți artistice cînd distanța dintre modelul ocazional al realității și imaginea lui amplificată nu este prea mare, pentru a declanșa dizarmonii sau antiteze elementare; apoi o stare de sărbătoare devine neverosimilă, dacă ea apare ca permanentă și nu ocazională istoric. Această poezie șterge uneori hotarele dintre simplitate și simplism, dar ea are o forță de penetrație pe care au avut-o totdeauna simplitatea și entuziasmul grandios: poezia politică plină de patos a acestei perioade revoluționare trebuie asociată în ce are ea mai valoros cu experiențele similare din muzică, dezvoltate în timp, de la Beethoven la Șostakovič.

MARIAN POPA ■

CRONICA LITERARĂ

Ana Blandiana:

„Cele patru anotimpuri”

Cu *Cele patru anotimpuri* Ana Blandiana se impune ca o excelentă prozatoare. Cartea conține proze fantastice, pentru fiecare anotimp câte una. Prima, dedicată iernii, corespunde cel mai bine canoanelor știute ale genului. Se intitulează „Capela cu fluturi”. Întimplarea se desfășoară într-un spațiu închis. La început e casa cu atmosfera ei

grea, imundă. Eroina evadează, e firesc, într-un loc mai familiar. Așa ajunge în micul parc din centrul orașului (bănuim că e vorba de un centru). Ca hipnotizată intră în biserica din apropiere. De-abia acum intrăm propriu-zis în fantastic. Eroina e singură: detaliu extrem de prețios. Descoperă (prima dată fără nici o uimire) că înăuntru ninge; afară era totuși soare. Apoi „vede” fluturii. Lucidă pînă la sarcasm, crede că e victima unei iluzii. Dar cînd observă că fluturii există cu adevărat, se înapăimîntă. Explorarea capelei încetează brusc, însă aventura continuă în afară. Taina nu poate s-o comunice nimănui, întilnește tot felul de personaje ciudate, desprinse parcă de timp: bătrînul, bătrîna, copiii. Asistă și la un spectacol cu balerini care se metamorfozează în fluturi. Cu timpul impresia se muzicalizează. O ninsoare care parcă nu va mai conțeni niciodată acoperă parcul și oamenii. Totul se prăbușește în neant și puritate. („Bătrînul dispăruse demult, dacă fusese vreodată, în ceața albă a propriei sale inexistențe”). Coșmarul se termină (sau de-abia începe) odată cu revenirea acasă în același cadru apăsător. Dealtfel toate prozele din volum simbolizează o existență ciclică, pusă de acord cu un ritual cosmic.

Ne surprinde în povestiri, în afară de grația scriiturii, înclinația vizionară. Mereu dăm peste cite un „episod de apocalips”, chiar dacă pretextul se dovedește a fi mai mult senzorial. Firește acest tip de proză nu contrazice poezia. Poeta își reia în fond aici temele ei preferate. Povestirile (care sînt mai puțin „crepusculare” decît ale lui Michel de Ghelderode) sînt scrise toate la persoana întîi și par mai degrabă pagini de jurnal decît ficțiuni absolute. „Fantasticul nu e opus realului, este doar o înfățișare mai plină de semnificații a acestuia” — motivează autoarea. Dar iată și reversul: „La urma urmei, a-ți imagina înseamnă a-ți aminti”. Întotdeauna porneste de la o dispoziție psihologic verosimilă. Privirea îndeosebi se agață cu disperare de cite un detaliu, pe care-l amplifică pînă la absurd. Sub regimul obsesiei, granița dintre real și ireal se estompează. Pătrundem pe toate căile într-o altă lume, stranie și amenințătoare. Aici simțurile percep numai culori și sunete, nu obiecte. Bănuim că de fapt le inventează. Decorul e nu mai puțin tiranic, fiindcă din el nu se poate ieși. Dar se poate oricînd intra. „Capela”, „Camera”, „Plaja”, „Cimitirul”, „Podul casei” constituie tot atîtea spații limită. Ajunsă aici eroina se repliază în abisul simțurilor și al reveriei uneori livrești. Trăiește contradictoriu un sentiment de fascinație și repulsie. Are totuși puterea să se detașeze pînă la un punct, să asiste ca la un spectacol, străină de sine și de ce se întîmplă.

Fantasticul rezultă deci dintr-o percepție discontinuă a realului. Deși autoarea își reprimă orice pornire epică, imaginea recompusă are totuși cursivitate, fiindcă se lasă în voia visului. Confuzia de regnuri duce și ea tot la fantastic. Totul se topește parcă într-un sentiment de regrăsiune. Se sugerează, în același timp, că de fapt nimic nu ne poate fi străin. Între trup și univers, între percepție și realitate se face un permanent transfer de semnificații, de viață și de moarte. Lucrurile sînt lascive, senzuale. Printre ele eroina este mai degrabă o prezență duioasă. Spectacolul, în ciuda dispoziției mai mult analitice a scriitoareii, nu e lipsit de măreție. Cele patru povestiri, cum spuneam, corespund celor patru stări ale timpului cosmic.

„Amintiri din copilărie” aduce unele detalii biografice. Episodul fantastic e proiectat așadar în trecut. Povestirea ni se pare a fi cea mai echilibrată din întregul volum. Totuși se încheie la fel ca și celelalte, cu un refuz mai mult sau mai puțin patetic. În „Orașul topit” eroina nu voia să se mai trezească din somn. Acum refuză, dramatic, să aleagă între mai multe posibilități. Refuză, fiindcă nu se poate altfel. Magnetismul visului (extincția, moartea) învinge orice iluzie. Înțelegem pînă la urmă că nu se poate „trăi” împotriva instinctelor. Între a contura un personaj și a proiecta un destin, Ana Blandiana preferă a doua variantă. Eroina însăși n-are chip. Dar simțim că trebuie să semene tot mai mult cu o mască. Firește, un minim de convenție literară persistă încă, deși formula fantastică vine din temperament, nu dintr-o manieră anume (un model posibil rămînînd, se înțelege, același Michel de Ghelderode, căruia autoarea i-a dedicat nu demult un pătrunzător eseu).

CORNEL MORARU ■

PE ECRANE — O NOUĂ
PREMIERĂ ROMÂNEASCĂ

Pecetea gândului, pecetea cuvântului

Viteaz înseamnă un om care dovedește bărbăție, curaj, eroism în luptă; viteaz este un bărbat îndrăzneț, înimos, dîrz. Viața lui Mihai — domnul care, după cucerirea romană a Daciei, a reunit pentru înfrînta oară pămînturile Munteniei, Transilvaniei și Moldovei — a fost într-atît de renumită încît i-a dat acestui Domn român încă un nume. Mihai Viteazul — iată deci un personaj în al cărui portret orice artist ar fi fost obsedat de ideea redării mărcii de viteză. Eugen Mandric, autorul scenariului filmului „Buzduganul cu trei pecetea”, a mers mai departe în adîncul personalității lui Mihai și mai în adîncul istoriei timpului lui Mihai și, în portretul pe care a culeșat să-l facă Viteazului, s-a înverșunat să reliefeze, să pună într-o meritată lumină marca de înțelepciune a Domnului Țărilor Românești.

Scenariul lui Eugen Mandric este și cronică, și meditație.

Cronică pentru că dezvăluie o mulțime de întâmplări aparținînd de istoria secretă a acelor timpuri. Bătălia de la Călugăreni, de pildă, s-a petrecut în cîmp deschis și, ca să spun așa, a fost într-un tot al știrea europeană publică. Dar Mihai, acest bărbat al înfruntărilor deschise, cinstite, pe față, cavalereste, a fost silit să poarte și nenumerate bătălii de culise. Mai precis, mișcări de apărare și contraofensivă. În jurul său și al visurilor sale se țeseau, permanent, zeci de intrigi. Meschine, ascunse, perfide, odioase, dar periculoase și care alcătuiau, în totalitatea lor, frontul, aproape neîntrerupt în timp, al unui război necavaleresc, nevităz și laș, nefățîș ci al junghierului înfrînt în spate, după o privire încercată de loialitate și un zîmbet. prietenesc în față. Pentru un om onest, pentru un bărbat al înțeleștărilor, al faptelor fățișe, fără indoială că un asemenea lanț de înfruntări oculite a constituit un adevărat coșmar. Un coșmar căruia el, însă, i s-a opus, cu luciditate și adaptîndu-se, chiar cu abilitate, fiind însă conștient că lupta fără vitejie, că lupta cu armele intrigii, e pentru el doar o silire și un act de voiață a inteligenței și nu o îndeminare înnăscută a firii sale. Mihai a fost conștient că doar uneltirea și necinstea și trădarea îi vor putea înfrînge vitejia și îi vor curma viața. A purtat — pentru că el era nu numai braț, numai putere, ci pentru că era și gîndire limpede — și acest război ascuns, dar l-a purtat de nevoie și cu scîrbă. A știut că-i va aduce înfrîngerea și moartea dar l-a purtat tot fără șovăieli, tot fără spaime, tot vitejește.

Meditație este scenariul lui Eugen Mandric pentru că, depărtîndu-se voit, deliberat, de partea exterior spectaculoasă a faptelor lui Mihai, a căutat să afle și de dezvăluie ce se petrece în conștiința și-n sufletul unui om care, fiind cu limpezimea mîinții, cu clarviziunea deasupra contemporanilor săi, a trebuit să se bată, să se lupte și ca să se facă înțeles de ei, de înșiși partizanii săi. Mihai a fost înconjurat de mulți oameni loiali dar ale căror priviri nu puteau depăși hotarul epocii și domniului — om a trebuit să facă și eforturi, de supraomenească răbdare, pentru a-i face să vadă rosturi mai importante decît cele ale lor, individuale sau de mici grupuri, care, pînă la urmă, nici nu erau rosturi ci doar interese. Viteazul

a fost și un înțelept, și un ideolog, și un pedagog, un învățător. Scena în care Mihai Viteazul se duce la Putna, la mormîntul lui Ștefan cel Mare și îl roagă pe stareș să-l lase câteva clipe singur lîngă locul de sfîrșit și de rădăcină al unei mari conștiințe românești, să-l lase pentru a cere puterea unui sfat înțelept este una dintre cele două chei ale filmului și este o scenă care poate, va rămîne — ca idee — în conștiințele contemporanilor și ale urmașilor noștri. E o scenă-idee care nu știu dacă s-a petrecut în timpul istoriei, dar care are puterea și șansa să pătrundă în legende neamului nostru. În sfîrșit, mai este de remarcat că scenariul acestui film este o meditație politică a unui contemporan despre politica unui Domn al românilor de-acum aproape patru veacuri. O meditație despre frămîntări vechi de sute de ani dar încă actuale, încă dureroase pentru conștiințele noastre de azi.

Cînd sînt adevărate și simțite, gîndurile și cuvintele care le spun nu trebuie tulburate. De aceea, marele merit — al regizorului Constantin Vaeni, și-al autorului imaginii, Iosif Demian, și-al autorului decorurilor, arhitectul Nicolae Drăgan, și-al autoarei costumelor, Ileana Oroveanu Kosman, și-al autoarei muzicii, Cornelia Tăutu, și-al autoarei montajului, Margareta Anescu, și-al actorilor și-al tuturor celor care și-au pus profesionalismul și talentul în munca-artă de transformare în film a cronică-meditației lui Eugen Mandric — este că au muncit cu discreție, că s-au uitat pe ei și au uitat de posibilitatea afișării artei lor, că au acceptat să le fie creațiile doar fundal, doar puncte de sprijin, pentru a se realiza un mare scop: pentru a se auzi, adînc și liber, cuvîntul.

Actorul Victor Rebengiu — repet, prin discreție — realizează performanța de a medita continuu, rămînînd o fire de acțiune; și exact asta trebuia să fie pentru că meditația personajului său, a lui Mihai, era ajunsă la nivelul concluziilor înainte de a începe luptele pentru realizarea ideii de unire. De-a lungul întâmplărilor întregului film, Mihai, prin Rebengiu, meditează aplicat, caută soluții pentru rezolvarea diferitelor impasuri prin care trece ideea sa, prin care trece concluzia meditațiilor sale. Deci Mihai, meditănd concret, căutînd soluții pentru ieșirea din încurcături, de fapt rămîne om de acțiune, rămîne Viteazul faptelor. E o dualitate de nuanță a unui chip unic. Victor Rebengiu a făcut demonstrația echilibrului și discreției.

Regizorul Constantin Vaeni ar fi putut de asemenea să pună accentul pe acțiunea fizică și să scape filmul în bulboana-virte-morișcă ieftin spectaculoasă a unui film de război cu scene „tari”, ori, mai rău, a unui film de capă și spadă. Dar și Constantin Vaeni a avut înțelepciunea și discreția și rafinamentul să-și folosească talentul și meșteșugul pentru realizarea unui film tot de aventuri, dar ale spiritului. Obligator, există în film și scene de luptă, de conflict fizic, dar, perfect logic, ele slujesc doar ca pretext informațional pentru a declanșa dialogurile și monologul unor alte și alte meditații. Și — ceea ce dă satisfacții, ceea ce bucură un spirit intelectual — pentru că se răstoarnă regula jocului se răstoarnă și efectele jocului, adică scenele de lupte, de mișcare fizică, atît de gustate de unii, ajung cumva trenant-explicative.

Actorii — un număr impresionant și de-o actorie impresionantă, nedrept citez doar o parte dintre ei: Toma Caragiu, Ștefan Sileanu, Istvan Gyarmaty, Olga Bucătaru, Teofil Vilcu, Lorand Lohinszky, Cornel Coman, Vasile Nițulescu, Ovidiu Iuliu Moldovan, George Motoi, Ferenc Făbián, Constantin Fugașin, Petre Gheorghiu-Dolj, Ștefan Velnicu, Ferenc Benze, Cornel Nicoară, Francisc Báacs, Tudor Stavru, Andras Csorba, Dan Săndulescu, Gheorghe Nae Mazilu, Jean Săndulescu, Mihai Pălădescu, Gabriel Oseciuc — au de asemenea meritul de a fi înțeles personalitatea care se vrea dată filmului, de a fi înțeles că pe această peliculă se vrea, se ambiționează — împotriva tuturor regulilor, sau poate a prejudecăților, de înjghebare a unui film — să se filmeze însuși cuvîntul. De aceea s-au ferit de gestică bogată și au apăsă pe pedala rostirii replicilor. E un film în care nu se vorbește grăbit, e un film al cuvîntului răspicat, al cuvîntului care — fie că șoptește perfid, fie că țipă de durere, fie că-i didactic pentru a face limpede și de înțeles un gînd adînc — construiește adevărul unei gîndiri, al unei concepții. E un film care, dealtfel, începe cu un anume cuvînt strigat repetat: „Omule! Omule! Omule! Omule!”

NELU IONESCU

Stagiunea teatrală la primul gong

Odată cu fructele toamnei, la mijlocul lui septembrie, același gong va marca începutul noii stagiuni pentru toate teatrele din țară. O stagiune ce se va deschide mai devreme, anunțîndu-se cu un rod bogat, cu o notă distinctă în repertoriu — fiecare teatru debutînd cu o piesă originală românească. Dacă în stagiunea trecută o bună parte a repertoriului era dedicată Centenarului Independenței patriei, noua stagiune adaugă pieselor de inspirație istorică, pe cele de vibrație contemporană, în spiritul hotărîrilor Congresului educației politice și al culturii socialiste. La start, din întreg repertoriul dramaturgiei românești se disting circa zece premii absolute.

Un periplu la cîteva instituții teatrale din țară ne dă imaginea apropiatei stagiuni puse sub semnul exigenței, diversificării ariei tematice și a maturității creatoare.

Teatrul Național din Cluj-Napoca își va deschide stagiunea cu o nouă piesă a dramaturgului Horia Lovinescu, „Autobiografie” — premieră absolută — în regia lui Marius D. Aurelian și scenografia lui Octavian Cosman. Vom asista la procesul de limpezire a conștiinței unui om a cărui viață sinuoasă se va împlini căpătîndu-și adevăratul sens în contextul muncii dintr-o uzină. Aceeași scenă va prilejui debutul în dramaturgie al prozatorului și poetului Mircea Micu, cu piesa „Avram Iancu” dedicată împlinirii a 130 de ani de la Revoluția din 1848, lucrare în care două figuri îndrăgite ale neamului, Avram Iancu și Nicolae Bălcescu, au prilejul unei emoționante întîlniri, bogată în semnificații. Și fiindcă în luna ianuarie se vor împlini o sută de ani de la nașterea lui Zaharia Bărsan, primul director al teatrului de la poalele Feleacului, remarcabil actor și om de cultură, Naționalul clujean va pune în scenă „Trandafirul roșii”, cunoscuta feerie pentru tineret a acestui autor. Tineri actori repartizați în roluri mari vin să infirme teoria că slujitorii Taliei se poate afirma doar pe scenele Capitalei.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași își invită publicul la „Camera de alături”, a foarte prezentului dramaturg Paul Eyerac, dovadă că teatrele sînt sensibile la piese care, deși scrise mai demult, își păstrează totuși actualitatea (regia Călin Florian, scenografia Mihai Tofan de la Naționalul bucureștean). Spectacolul va prilejui lui Dionisie Vilcu etalarea (pentru a cita oară?) a personalității sale artistice. Adina Popa, Cornelia Gheorghiu, Emil Coșeriu, Corneliu Burlacu și Virgil Raiciu vor face dovada că scena ieșeană este o școală de înaltă tradiție actoricească.

Un teatru național trebuie să fie casa dramaturgului român — ne spune directorul acestei prestigioase instituții, actorul de bun renume Teofil Vilcu. Drept care în această toamnă cortina se va ridica și pentru piesa „Quod” de Nelu Ionescu (dramaturg ieșean, criticar bucureștean și coleg de redacție), dramatizare după romanul cu același nume de același autor. În rolul titular: Constantin Popa.

Valorificarea dramaturgiei clasice românești rămîne o constantă a preocupărilor teatrelor noastre și în această stagiune, naționalul ieșean avînd înscrisă în repertoriu „Jocul ieilor”, piesa celui „care a văzut idei” — Camil Petrescu. Pentru a 5-a ediție a Festivalului de poezie „Mihai Eminescu”, dedicat aniversării republicii, Teatrul Național pregătește în dramatizarea Că-

tălinei Buzoianu un spectacol de mare amploare, după articolele și proza poetului, cu titlul provizoriu „Sub fruntea noastră e lumea”. (Adi CUSIN)

La Teatrul Național din Timișoara stagiunea va începe la 20 septembrie, cu piesa „Jocul ieilor” de Camil Petrescu, în regia lui Ioan Ieremia (solicitat intens și, poate, definitiv, de Teatrul Mic) și în scenografia Emiliei Jivanov. În rolurile principale: Gheorghe Stana și Monica Mihăescu. Pentru octombrie, o nouă premieră: „Tineri căsătoriți caută cameră” de Roscin, cu Traian Buzoianu și Monica Mihăescu, iar în noiembrie, „Piatră la rinichi” de Paul Everac. Din șase premiere programate în stagiunea actuală, trei sînt cunoscute, celelalte urmînd a fi definitivitate în curînd.

Teatrul german de stat, care va sărbători 25 de ani de la înființare în ianuarie 1978 (cu „Emilia Galotti” de Lessing), omagînd 125 de ani de la nașterea scriitorului bănățean Adam Müller-Guttenbrunn, va deschide noua stagiune la 11 octombrie, cu dramatizarea romanului acestuia, „Meșterul Jacob și copiii”, dramatizarea datorîndu-i-se lui Hans Kehrer (regia: Margot Göttlinger, scenografia: Ferenc Kovacs). Vor urma: „Inima rece” de Grete Gross și Johann Szeler (regia: Friedrich Schilha, scenografia: Dragoș Georgescu), „Viața particulară” de Ovidiu Genaru (regia, Geta Vlad, scenografia Traian Zamfirescu), în perspectivă: „Casetă” de Carl Sterhein, „Fiul mai în vîrstă” de Alexander Wampillow, „Alcădele din Zalamea” de Calderon de la Barca.

La Teatrul maghiar de stat noua stagiune debutează cu comedia scriitorului Komfvik Istvan (din Tg. Mureș), „Cînd scroafa urcă în copac”, premieră absolută; regia — Matray Laszlo, scenografia — Winterfeld Sandor. Gongul inaugural se va auzi chiar la 15 septembrie, în sala proprie, care (gong) va zori, probabil, și constructorii ce nu și-au onorat promisiunea de a încheia la timp lucrările contractate. Pentru octombrie „Viforul” de Delavrancea (regia: Cseresnyes Iuliu, scenografia: Winterfeld Sandor și Virgil Miloia), tot premieră, iar în noiembrie sau decembrie va apărea afișul unui spectacol nou, cu o piesă încă nenominalizată. Reluări: „Dinu” de Radu F. Alexandru, „Omul care aduce ploaia” de R. Nash și „A 12-a noapte” de Shakespeare.

În rest, cei cu care am discutat — prof. dr. Traian Bunescu, directorul Teatrului Național, Hilde Schleich, secretara literară a Teatrului german, și Francisc Meșter, regizor de scenă la Teatrul maghiar — speră ca noua stagiune să aducă un plus de consistență în relația teatru-public și, firesc, pe planul educației multilaterale a spectatorilor în spiritul revoluționar al partidului nostru (Teodor BULZA).

La Brașov, Teatrul Dramatic pregătește o stagiune foarte ambițioasă. Ce ambiție mai mare decît un spectacol cu „O scrisoare pierdută”, purtată jumătate de secol mai încoace, pe la 1930, turnată, adică, în tipare noi, altele decît ne-a obișnuit tradiția. A doua premieră va fi „Interviu” de Ecaterina Oproiu. Regizoarea Anca Ovanex Dorosenco țintește — în cadrul scenografic imaginat de George Dorosenco — o idee de zile mari: un interviu total, dacă ne putem exprima astfel, un ceas de adevăr cu participarea spectatorului, unde iluzia să treacă în real și realul în iluzie. Reporterul și reportera sînt Mircea Andreescu și Paula Ionescu, iar starea lor de spirit din aceste zile, premergătoare premierei, poate fi oarecum înțeleasă privind fotografia realizată într-o zi de repetiții de Ion Predoșanu. (Tudor OCTAVIAN)

George Târnea:

Cartea olarilor

„Olarilor domnești din Curtea Hurezului, păstrători de laudă ai semnelor brâncovenești peste vămile timpului, închinare!”

Roțile pământului

Tăcerile cu miez adormitor
Se răsucesc pe roțile de dor

Luindu-și chip de stea la zile mari
Din sufletele albe de olari

Pe roțile de piatră se rotesc
Ulcioarele cu suflet părintesc

Vorbindu-ne în graiul humei lor
Despre același cer ocrotitor

Sub roți de lemn domnesc sub roți de grâu
Păstrându-și semnul țării lingă briu

Călătoresc spre ziuă uneori
Oștenii doinei înzăoați în flori

Pământ zidit pe roți pământ culcat
Sub alte roți cu miezul sferitecat

Mereu se-aud și se rotesc mereu
Un neam întreg de roți prin trupul meu

Călătoriile

Olarii-șitrec lumina printru noi
Pe curgătoare cai săpate-n ploii

Lăsându-ne din dreptul vieții lor
Cite-o poveste scrisă pe ulcior

Și curg mereu spre soare alți olari
Pe tainice poteci de cărturari

Scriind rotund cînd roțile-și urnesc
Marile cărți de suflet românesc

Șlefuitorul de amintiri

Sub fragedele palme de olar
Se odihnește un izvor solar

Din care urcă toate cite sînt
Spre talmăcirea visului pămînt

Și se rotesc mereu sub fruntea lui
Destule stele și părinți destui

Încît ulciorul mîngiat din mers
Păstrează nemurirea unui vers

Precum sub flori pămîntul cîntător
Păstrează-n miez povestea unui zbor

Dacă atîngi cu sufletul pe rînd
Pecețile cărărilor din gînd

Poți auzi la marginea cu ger
Cum se prelinge roua peste cer

Și cum din matca necuprinsei firi
Ni se preling pe tîmple amintiri

Șlefuitor smerit de sărbători
Olarul cheamă ziua peste flori

Și cheamă smălțul cerului curat
Peste pămîntul crud nestrecurat

Spunîndu-ne cu palmele povești
Despre țarina țării părintești

Brincovenescul semn

Brincovenescul singe asfințit
Sub roțile cu cearcăn ascuțit

Răsare-n casa humelor domnești
Lingă Hurezul păstrător de vești

Și vin olarii pe poteci subțiri
Din amintirea altei amintiri

S-adune din țărînă către zori
Simburi de stea și maci ocrotitori

Din singele iubirii răsăriți
Lingă fintina fiilor jertfiți

Pe cînd se-aud dintr-un ulcior curgînd
Cei strămuțați cu drumurile-n gînd

Pămîntul

Pămînt cărat pe umeri de păduri
Rostogolit din soare sub securi

Și împietrit la vremuri timpurii
Sub temelii subțiri de ctitorii

Pămînt visat pămînt călătorit
Pămînt străpuns de dor și înflorit

Pămînt scădat cu fragi pămînt plăpînd
Pămînt strălucitor pămînt de rînd

Pămînt trecut din viață-n alte vieți
Pe tălpile uităților drumeți

Pămînt de hrană și pămînt cuprins
Sub veșnicia smălțului aprins

Pămînt strivit sub umbre de strămoși
Pămînt zămislior de Feți-Frumoși

Pămînt cuminte pus prin legămint
La temelia zborului. Pămînt!

9 august 1966. Recitesc, în continuare, „Jurnalul” și descopăr, la cinci, șase pagini, o nouă însemnare: ședință. Ședință de lucru, de analiză, de sinteză, de perspectivă, de informare. Titluri diferite pentru același conținut și, mai ales, pentru aceeași desfășurare rituală: un referat, care constituie doar o bază de discuție, luări de cuvînt, care îmbogățesc, în mod substanțial conținutul dezbaterilor, și, bineînțeles, concluziile, menite să îmbunătățească munca viitoare. Citesc, uimit și sedus, câteva relatări ale unor asemenea ședințe, aflate, unele de altele, la distanțe de ani, dar semănînd între ele ca două picături de apă prin ideile vehiculate și vocabularul folosit, dar, mai ales, prin patosul simulat al participanților, gata să recunoască, emoționați, că ședința a avut un caracter constructiv — uneori, de un înalt nivel — și că, în orice caz, i-a „înarmat” pentru activitatea lor ulterioară. Închid „Jurnalul” și mă simt cuprins de o imensă fericire, trăiesc una dintre acele clipe rare, atât de extraordinare și de neprevăzute, că nu le uită pînă la moarte. Acum știu, știu bine, știu perfect și pînă în cele mai mici amănunte ce va fi partea a doua din „Opinia publică”. O ședință. Dar nu o ședință simplă, obișnuită, oarecare, ci Ședința matrice, arhetipală, fundamentală, ceremonială, rituală, simbol și mit, ȘEDINȚA ABSOLUTĂ. E ora trei și jumătate noaptea, M. doarme de mult, intru în cameră, fără precauții, s-a trezit: — „Ce e? Ce s-a întimplat?” Îi comunic, exaltat, proiectul. Mă privește, melancolizată: — „Ai înnebunit. O să fugă lumea din sală. Nu le ajunge cît stau, ziua, prin ședințe, și seara, la teatru, tot ședințe?” O ascult răsemnat, trist că nu pricepe: — „Să-ți spun ceva: sînt atît de „sătul” de succese, mi-e dor de un eșec”. S-a întors și a adormit. Aprind lampa de noapte și citesc câteva pagini din „Arhondologia” lui Sion, această gură spurcată și de geniu. Cartea mi-a dat-o, acum doi ani, de ziua mea, Vianu și, de atunci, stă pe măsuta de noapte, lingă „Craili” și „Amintirile” lui Locusteanu, biblioteca mea de căpătîi. Veacul fanariot, cu tenebrele și luminile lui, a fost insuficient exploatat în literatură. De la paisprezece ani, de cînd am citit, vrăjit, romanul lui Filimon, visez să scriu o carte inspirată de aceeași epocă, toxică și suavă, în care adevărurile cele mai dureroase erau tope în același creuzet cu abuzul, cruzimea și mitologia infantilă. Dar, uite, e ziuă, lumina străbate prin obloane, trebuie să fac efortul și să dorm cîteva ceasuri, de mine mă ased, temeinic, la lucru.

10 august 1966. Ședința din redacția „Făcliei vii” se va desfășura după tiparul clasic: un referat concis și „obiectiv”, cu scopul să dea doar liniile directoare ale dezbaterilor, dar din care va rezulta, cu limpezime, ce dezastruoasă a fost activitatea lui Chitlaru, ce efecte dăunătoare, incalculabile, a avut. Apoi, vor urma la cuvînt vorbitorii, nu în ordinea înscrierii, ci după felul cum va socoti prezidiul de

cuvînt, pentru buna desfășurare a discuțiilor. „Instruiți”, „înarmați”, „clarificați” și „indignați”, adversarii lui Chitlaru vor da glas revoltei lor legitime. Vor denunța, deci, modul abuziv și „sectar” în care a lucrat Chitlaru, caracterul „obiectiv dușmănos” al activității lui, gravele greșeli ideologice săvîrșite, spiritul de comandă și infumurarea de care a dat dovadă, faptul că nu are o pregătire politică serioasă și nici una, profesională, corespunzătoare. Pentru ca acest „caz trist” să fie clarificat „pînă la capăt”, vor fi aruncate în discuție fapte reale, interpretate însă denaturat, amestecate cu insinuările cele mai perfide și cu aluziile cele mai otrăvite. Tehnica defăimării și a compromiterii unui om a fost pusă la punct, în epoca modernă, de Leon Bloy. Dacă vrei să distrugi pe cineva, dă frtu liber celei mai scelerate imaginații. Nu-l cruța nimic, nici familia, nici viața privată, nu ezita și lansează, fără remușcări, cele mai cumplite și mai incredibile infamii. Dacă a fost văzut în-

e perdea de pe ochi, în clipa asta — datorită sprijinului dat cu atîta dăruire de colegii lui —, își vede, cu o deosebită limpezime, erorile. Și cu această măturare, care umezește multe priviri, vocea lui prinde sonoritate. Și trece, cu un soi de voluptate, la recapitularea capetelor de acuzare — toate „juste” —, la care, dacă are imaginație, adaugă și altele, nemenționate în timpul dezbaterilor, spre satisfacția celui ce scrie procesul verbal și a prezidiului atent.

Recunoașterea greșelilor poate să fie însă și un act strict formal, dacă cel ce-și face autocritica nu analizează și „cauza”, „rădăcina” erorilor incriminate. Fără îndoială, una dintre pricinile este „ruperea și îndepărtarea” de mase. Din această cauză — Chitlaru va recunoaște deschis — că „a pierdut pămîntul de sub picioare” și mai ales, că „n-a mai văzut pădurea din cauza copacilor”. Într-un cuvînt: „s-a culcat pe lauri”. La aceste explicații se pot, eventual, adăuga: „unele relații neprincipiale”, cul-

cu o atenție deosebită la punctele nodale. Directorul Cristinoiu, incomodat de prezența lui Chitlaru, intenționează să-l scoată din redacție, spre satisfacția statului său major venal și lipsit de scrupule. Pe această situație, vine telefonul salvator al Ministrului Presei care vrea să vorbească cu prietenul său Chitlaru. Și astfel Chitlaru nu numai că nu e concediat, dar e avansat redactor-șef adjunct. În această calitate, ia o serie de măsuri menite să îmbunătățească munca, spre dispararea paraziților și a elementelor incapabile, amenințate. Și directorul Cristinoiu spumegă, dar e obligat să se resemneze. Nu însă pentru multă vreme: Ministrul Presei, protectorul lui Chitlaru, a fost debarcat. Ticăloșii exultă: e momentul ca „numitul Chitlaru Gh.” să fie executat. Și se convoacă Ședința decisivă. Da, dar dacă există un Dumnezeu al nemernicilor, există și unul al oamenilor cinstiți. Doarme el, din cînd în cînd, e adevărat, dar se și trezește, citeodată. În clipa în care Chitlaru va ajunge la capătul autocriticii sale singeroase, o să sune telefonul — Telefonul salvator, telefonul-miracol, telefonul pe care l-am așteptat în 1952, în ședința de la K. și care, atunci, indiferent la suferințele omeniești, a rămas mut, ca o piatră. Acum, în 1966, telefonul va suna. Și știu cine e la capătul firului: NOUL MINISTRU AL PRESEI.

15 august 1966. Nu! Nu va veni un telefon. Va veni un OM. În plină ședință, înainte de concluzii, înainte ca pe fruntea lui Chitlaru să se pună sigiliul infamiei, se va deschide ușa și va intra UN OM. Pseudonimul lui este NOUL MINISTRU AL PRESEI, așa cum, în alte împrejurări, împrumută diferite nume, acoperind însă aceeași unică identitate: a omeniei și a spiritului de justiție. Binecuvîntez secunda în care mi-a venit ideea acestei noi răsturnări de situație, nu pentru valoarea loviturii de teatru, pe care n-am vrut-o și n-am urmărit-o, pentru ceva mult mai prețios: vreau să văd fața lui Cristinoiu și chipurile detractorilor lui Chitlaru, la venirea NOULUI MINISTRU, aștept momentul cu emoție, deși reacția sceleratilor este previzibilă. Instantaneu și îngerește, vor schimba de registru. Canalia contemporană a dobîndit o nouă trăsătură de caracter: neruşinarea. Am cunoscut, pe vremuri, în cafeneaua politică și gazetărească a epocii, o faună decăzută: pești, care își duceau nevestele în garsonierele amănților, escroci internaționali, invertiți, dejecțiile unei societăți în pierdere de viteză. Erau în stare de orice. Dar aveau o grijă: să salveze aparențele, să nu se dezvăluie, să nu se divulge. Canaliile contemporane, mai puțin numeroase, e adevărat, și cu o arie de acțiune infinit mai restrînsă, nu știu și „salveze aparențele”. Neobrăzați și cinici, oscilează între extreme, cu dezinvoltură, trecînd de la o atitudine la contrariul ei, cu cea mai netulburată seninătate. Nu evoluăm doar în virtuți. Și în vicii.

AUREL BARANGA ■

MEMORIILE MELE

Jurnal de atelier (VII *****)

tr-o zi, pe stradă, cu o femeie, e adulterin. Dacă a fost văzut cu un bărbat, e homosexual, dacă a fost văzut singur, practică viciul singular. Aruncă-i în cap toate lăturile, pînă să facă dovada că nu-i adevărat, ai determinat curentul de opinie și nimic nu e mai dificil de spulberat decît convingerea că cineva e o lepră, demnă de dispreț. „Împarțial” și „principal”, prezidiul va da cuvîntul și oamenilor cinstiți, dornici să restabilească adevărul, dar timpul acordat cuvîntului lor va fi limitat, fiindcă „esențialul a fost spus” și „dacă mai au ceva de adăugat”, s-o facă în scris, intervențiile lor urmînd a fi încorporate în stenograma dezbaterilor. Și cu asta, se va ajunge la autocritica pe care va trebui să și-o facă, smerit, Chitlaru. Momentul e înălțător, liniștea, în sală, desăvîrșită, adunarea trăiește o emoție profundă. Ceremonia cere ca cel ce-și face autocritica să fie palid, sleit, la capătul puterilor, în pragul sincopii. Are buzele arse de sete, i se oferă, generos, un pahar cu apă, s-ar putea prăbuși dintr-o clipă în alta, face însă eforturi supraomenești ca să se domine și să bea paharul cu otravă pînă la fund. Incepe, cu un glas stîns — voci din sală: mai tare, la microfon — repetă, mecanic, unele fraze neîncheiate: semn sublim de frămîntare sufletească, în care intră și căința pentru faptele și greșelile sale, dar și satisfacția că, astăzi, poate să le vadă, în sfîrșit, în adevărata lor lumină vinovată. Va mulțumi, deci, tovarșilor pentru ajutorul primit, pentru munca lor „dezinteresată”, pentru efortul pe care l-au depus ca să-l salveze din ghearele descompunerii. Ca și cînd i s-ar fi luat

tivate în ultima vreme, și care i-au flata „meritele”, împingîndu-l pe panta, atît de periculoasă, a „înfumurării”. Într-un cuvînt: „și-a pierdut busola, i s-a urecat la cap”. Toate aceste abateri trec „ca un fir roșu” prin întreaga lui activitate din ultimul timp. Referatul a subliniat un aspect dintre cele mai însemnate și Chitlaru ține să-l amintească: „a pierdut perspectiva”, lucrînd, în ultima vreme, haotic, „la întimplare”, fapt care a adus grave prejudicii muncii. Aici e momentul cel mai dramatic, fiindcă, pătuns de „consecințele grave” ale activității sale, de remușcările care îi tulbură conștiința, Chitlaru va fi gata să izbucească în plîns. Pasionant pentru mine în ritualul autocriticii este jocul de ipocrizii: cel ce-și face autocritica simulează sinceritatea, iar sala, care îl urmărește, se preface că îl crede. Dar ca între niște oglinzi paralele, jocul se mai răsfrînge o dată: cel ce-și face autocritica știe că nu e crezut, iar cei din sală, care interpretează un rol. Și, totuși, vorba lui Argezi, jucăm jocul, „arză-l-ar focu”.

11 august 1966. Încep să cred că M. are dreptate. Condusă ca în scenariul de mai sus — copie naturalistă a realității —, ȘEDINȚA poate deveni plicticoasă, chiar insuportabilă. Ce înduri în viață nu poți îndura în teatru. Pe scenă, chiar și URITUL trebuie să fie frumos, odiosul, atrăgător, sordidul, pitoresc. Altfel, fuge lumea din sală, cea mai aspră pedeapsă pentru un dramaturg. Deci, înapoi, la reconsiderarea ședinței și a felului cum trebuie să se desfășoare.

14 august 1966. Să recapitulăm piesa.

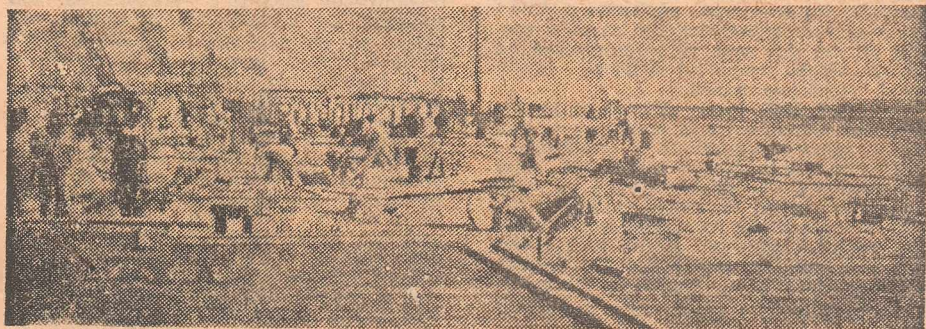
OCHII ȘI URECHILE LUMII

Telex la moartea inventatorului

La 9 august 1977 moare Edward Kleinschmidt, inventatorul telescriptorului. La 17 august 1977, 21 de lovituri de tun anunță că spărgătorul de gheață sovietic „Arktika” a atins Polul Nord după 7 zile de navigație, străbătând 1 609 mile printre ghețuri de 3—4 metri grosime. Jandarmeria franceză aruncă în perioada 10 iulie—26 august 1977 au murit în escaladarea munților 84 de alpiști, față de 52 în 1975 și doar 26 în 1976. „Arktika” este primul vas de suprafață construit de om care ajunge la Pol. Jean Malaurie, directorul Centrului de studii arctice de la Paris, găsește cu cale să amintească opiniei mondiale că, în urmă cu 20 de ani, el a condus personal o anchetă printre eschimoșii care i-au însoțit pe Peary și Cook, americanii care-și dispută titlul de primii cuceritori ai Polului. Domnul Moshref, un om de afaceri iranian, participă prin telefon, din Teheran, minut de minut, la licitația de minji de la Deauville (Franța). Nici Peary și nici Cook nu au ajuns la Polul Nord. Nici una din metodele de reperaj ale lui Peary nu e sigură. „Chiar dacă ar fi atins Polul, el nu ar fi știut-o!”, a afirmat demult Gustav Galle, un specialist berlinez. Domnul Moshref vrea să o cumpere cu orice chip pe Nonoalca, fata lui Nonoalco, campionul, și a Madinei. Ministrul finanțelor și al industriei Emiratelor Arabe Unite trimite o extrem de amabilă scrisoare primului ministru al Groenlandei, exprimându-și dorința de a cumpăra pentru statul său trei perechi de vulturi albi, polari. Dar amiralul Byrd, Richard Byrd, n-a cucerit Polul la 9 mai 1926? Ce-l cu Byrd? Vulturii polari nu se pot însă reproduce sub cerul Emiratelor Arabe? Nu, consiliul consultativ al Groenlandei a interzis în 1971 exportul de vulturi albi, fie și împăiați, pentru a proteja specia pe cale de dispariție. Zoologii danezi sprijină hotărîrea groenlandeză. Domnul Moshref o cumpără pe Nonoalca, prin telefon, plătiind-o cu 700 000 de franci. Iar Richard Byrd, amiralul, a mințit. Floyd Bennet, pilotul său, a făcut mărturisiri complete și tardive: handicapați de o pierdere de ulei, ei n-au trecut peste Pol la 9 mai 1926. Polul Nord a fost pentru prima oară survolat de dirijabilul Norge, cu Nobile și Amundsen la bord, în ziua de 12 mai 1926. Acesta-i adevărul controlat riguros. Au urmat Papanin, în avion, la 21 mai 1937, Nautilus, submarin american, în 1958, trecere pe sub Pol, Skate, tot submarin, tot american, ridicat din adânc la suprafață, tot în 1958, peste zece ani Ralph Plarsted, pe motocicletă, Wally Herbert, în 1961, și Guido Monzino, în 1972, pe săniș trase de reni, radioghidați. Nu poți cuceri un Pol sau altul — mințind. Nu poți cuceri nimic prin minciună. Inventatorul telescriptorului a trăit un secol. El a murit la 101 ani. De inimă.

Și ce s-a mai întâmplat? Urmare în numărul viitor.

RADU COSAȘU ■

O vedere a portului iranian Bandar Shapur la construirea căruia participă specialiștii români

Instruirea — condiție sine qua non a dezvoltării

În urmă cu câteva zile, la 8 septembrie, a fost marcată, pentru a XII-a oară, Ziua internațională a alfabetizării. Amănuntul este cu atât mai frapant cu cât el se înscrie aproximativ în aceeași perioadă calendaristică — septembrie — cu un alt fapt, întâmpinat sărbătorite în foarte multe colțuri ale planetei, cu precădere în emisfera noastră: deschiderea unui nou an școlar. Desigur, coincidența este tulburătoare și depășește semnificațiile unui simplu fapt divers, deoarece în contextul violentelor contraste sociale și din acest domeniu cifrele înseși capătă forța unor argumente acuzatoare. Pe glob, a precizat recent directorul general adjunct al UNESCO, John Fobes, numărul neștiutorilor de carte continuă să sporească, fiind în prezent de aproximativ 800 de milioane. Ce reprezintă această cifră la nivelul omenirii? Faptul că un adult din trei nu știe nici să scrie, nici să citească, nici să efectueze în scris un calcul elementar și perspectiva că, în condițiile persistenței în viitor a fenomenului analfabetismului, numărul copiilor între 6 și 11 ani neșcolarizați, majoritatea trăind în țările lumii a treia, să ajungă în 1985 la aproximativ 134 milioane! Acum, când nivelul cooperării și acumulărilor umane de știință și civilizație pare capabil să ofere vieții calitatea spre care omenirea, prin tot ce are ea mai bun, a aspirat dintotdeauna, această atenționare sună ca un semnal de alarmă. Ea exprimă o realitate care vine în contradicție cu un imperativ fundamental al epocii noastre: dezvoltarea independentă, în condiții de egalitate, a tuturor țărilor. Or, făurirea unei noi orânduiri sociale, a unei economii independente, participarea la diviziunea internațională a muncii sînt strîns legate de o înaltă dezvoltare a științei și culturii, de formarea cadrelor naționale pentru toate domeniile de activitate. Față de un asemenea ideal, școala nu mai poate rămîne doar un scop în sine, ci devine un factor hotărîtor în progresul oricărei țări. Nu întâmplător găsim prezentă, în gândirea mai multor popoare, într-o expresie diferită, desigur, aceeași idee: „cine se gîndește la viitor, formează oameni”. Prin tot ceea ce face, prin tot

ceea ce creează, prin felul în care se formează omul se autoproiectează în viitor. Și dacă totuși pe Pămînt, în fiecare an — o spun statistici ale UNESCO — numărul copiilor de vîrstă școlară care rămîn în afara procesului instructiv sporește cu 2 milioane, iar în jurul anului 2000 vor continua încă să fie analfabeți aproximativ 15 la sută din locuitorii Terrei, fenomenul acesta poate fi stăvilit.

În primul rînd, prin eforturile proprii ale țărilor cu număr ridicat de analfabeți, în al doilea rînd, printr-o largă și rodnică conlucrare internațională, în al treilea rînd, dar nu ultimul, prin dirijarea unor importante fonduri materiale, cheltuite în scopuri distructive, spre domenii pașnice, legate direct de creșterea nivelului de viață și instruire.

Diferențele radicale ce separă țările dezvoltate de cele subdezvoltate ori aflate în curs de dezvoltare aduc în prim plan caracterul anacronic al actualului sistem de relații economice internaționale, utilizarea nerațională și neadecvată a resurselor planetei. În prezent, din cele 4 miliarde de locuitori ai planetei, aproximativ 3 miliarde trăiesc în țările în curs de dezvoltare, iar după toate probabilitățile, majoritatea populației anului 2000 — când se estimează că în lume vor trăi 7 miliarde de oameni — aceștia se vor naște cu precădere în lumea a treia. Astfel încît, conștient de rolul esențial ce revine pregătirii cadrelor proprii în procesul învingerii subdezvoltării, statele în curs de dezvoltare alocă importante sume din bugetul național problemelor educației, instrucției și învățămîntului. Zambia, cu o populație de 4,5 milioane de locuitori, are în prezent 2 500 școli elementare, unde învață 840 000 de elevi, 115 școli de grad mediu, cu 62 000 elevi, și universitatea de la Lusaka, ale cărei cursuri sînt frecventate de aproximativ 3 000 studenți. În octombrie 1964, la data proclamării independenței, în această țară africană existau doar 900 de absolvenți cu pregătire medie și superioară, iar aproape 90 la sută din populație era analfabetă.

În Algeria, unde înainte de revoluție existau doar trei ingineri de naționalitate algeriană, activează în prezent zeci de mii de specialiști proprii, cu înaltă calificare. Cîteva cifre edificatoare: în ultimul an școlar, 1976—1977, instituțiile de învățămînt superior au fost absolvite de 6 685 de specialiști, numărul studenților fiind în acest an

de 65 000, comparativ cu 59 000 în anul universitar trecut. Pe o altă parte a globului, în Venezuela, declara recent ministrul național al educației, în ultimii patru ani s-au construit tot aștepta instituții de învățămînt superior cîte s-au înființat în cei 71 de ani precedenți. Peste trei milioane de tineri cubanezi au început la 1 septembrie cursurile noului an școlar, multe dintre spațiile oferite învățămîntului fiind construcții noi. În Republica Socialistă Vietnam, începerea, la 12 septembrie, a noului an școlar, a constituit, de asemenea, un moment de inaugurare a o serie de școli noi, cu număr sporit de cadre. Preocuparea de a dezvolta cea mai de preț resursă a umanității — copiii — există, deci, pe toate meridianele și paralelele. Dar clopoțelul care vestește începerea noului an școlar nu sună la fel peste tot. Mai sînt milioane de copii de vîrstă școlară care nu au încă posibilitatea să fie școlarizați. Pentru ei, la această oră, cînd poate multe mîini și-ar dori să mîngîie filele unor cărți, să ne reamintim că... un tanc costă cît o școală, un bombardier cît 30 de școli, că pentru echiparea unui soldat se cheltuiesc, în lume, fonduri de 80 de ori mai mari decît pentru educarea unui copil, că peste 100 milioane de caiete ar putea fi cumpărate cu suma de 34,2 milioane dolari, cîți se cheltuiesc într-o oră, pe glob, pentru înarmare. Că oamenii trebuie să se gîndească mereu la aceste lucruri și să acționeze pentru transformarea lor, pentru a ajunge ziua cînd porțile școlii să se deschidă la fel de primitoare, la fel de luminoase, pentru toți copiii lumii.

DOINA IOVĂNEL ■

Copiii africani în universul cunoașterii

SPECIALIȘTI ROMÂNI PE CINCI CONTINENTE

Bandar Shapur, un port în Golful Persic

De cîteva ani — mai exact din 1973 — specialiștii români au adăugat un nou domeniu la cele multe în care se afirmă relațiile, diverse și ample, de cooperare internațională tehnică, științifică și economică ale României: ei construiesc nu numai în țară, ci și în alte țări drumuri și poduri, porturi și aeroporturi civile, execută complexe instalații de telecomunicații. Este o activitate de înaltă tehnicitate, de vîrf pe plan mondial, încorporînd cel mai prețios bun de care dispunem — inteligența românească — și necesită mobilizarea unor importante forțe tehnice. La construirea de porturi, bunăoară, se folosesc macarale de capacitate în jur de 100 t; tetrapozii constituiți ai digurilor spărgătoare de valuri, cîntărind, fiecare, între patru și zece tone, sînt ridicați, manipulați și combinați cu maximă precizie, fiind destinați să reziste secole de-a rîndul asaltului apelor. Pentru lucrări de tipul celor menționate mai sus zeci de vase transportă din țară nu numai ciment, cherestea, oțel-beton, bitum, ci în special echipamente sofisticate: instalații de mixturi asfaltice, de centrifugare a piloților, de ridicare etc., pentru sutele de ingineri, tehnicieni și muncitori români de înaltă calificare care lucrează, luni și chiar ani de zile, departe de

țară: construcția unui port, bunăoară, durează mai mulți ani.

Deși primele contracte în domeniul construcțiilor în transporturi peste hotare datează de relativ puțină vreme, „Contransimex”, organizația specializată a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor care execută lucrările prin Centrala de construcții de căi ferate — cea mai mare centrală de construcții din țară — și-a cucerit un bun renume internațional într-un domeniu în care sînt prezente pe piața internațională, prin ofertele lor, doar 10—12 țări, printre care S.U.A., Canada, Republica Federală Germania, Franța și Japonia. Obținînd contracte prin sistemul de licitație, „Contransimex” a efectuat, în Republica Federală Germania, Grecia, Libia, Senegal, Maroc, Algeria, Egipt, Sudan, Iran lucrări de mare diversitate: de la cercetări asupra sistematizării navigației pe Nil, la un studiu de proiectare pentru electricarea de căi ferate, de la investigarea potențialului piscicol în Mediterană la construcția — în curs — a unui nou port iranian la Golful Persic: Bandar Shapur, care va fi specializat în descărcarea pe barje. Despre ce e vorba?

Cînd apele portuare sînt prea puțin adînci pentru a permite descărcarea vaselor de mare tonaj, se folosește, în prezent, un nou sistem: de la bordul vaselor se lansează barje de 800—1 000 t (un fel de șleperi) gata încărcate. Prin acest sistem se economisește timpul de încărcare-descărcare și, în același timp, giganții maritimi de 80 000—100 000 t capătă acces la porturi care pînă mai ieri le erau interzise. Este și cazul portului din Golful Persic, unde lucrează circa 200 specialiști de-ai noștri, folosind utilaje și echipamente românești.

Dificultățile n-au fost și nu sînt puține — ne-au declarat specialiștii care cunosc prin proprie experiență situația de la fața locului. În execuție a

trebuî să se țină seama, bineînțeles, de un specific local, deosebit de cel din țară. Astfel, montarea și demontarea cofrajelor modulate pentru turnarea plăcilor de suprastructură se efectuează doar în timpul refluxului. Piloții centrifugați — un fel de stîlpi uriași, goi pe dinăuntru, lungi de 20 m și cîntărind mai multe tone fiecare — sînt ridicați de pe sol, manipulați în aer și bătuți în pămînt cu „berbeci” uriași. În acest scop s-au construit utilaje unice. Și să nu se uite că în timpul verii munca se desfășoară la temperaturi de peste 50 grade la umbră!

— La umbră, vorba vine, fiindcă, de fapt, tot la soare se lucrează — intervine unul din ingineri. Dealtfel, pentru mine, o temperatură de, să spunem, 54 grade la umbră nu reprezintă un lucru neobișnuit. Cînd am participat la studiul de sistematizare a navigației pe Nil, lîngă Khartoum, mercurul a urcat, la umbră, la 64 grade. Totuși oamenii noștri s-au obișnuit. Ei își dau seama că acolo, sub soarele torid, într-o izolare evasivă totală (cel mai apropiat oraș, Abadan, se află la 110 km depărtare), ridică o construcție pe care n-a mai cunoscut-o încă istoria tehnicii portuare românești.

Nu sînt vorbe spuse doar așa, ca să sune frumos. La 13 iunie 1977, Ministerul de Externe iranian a transmis oficial ambasadei noastre la Teheran, în numele Departamentului iranian al porturilor și navigației, mulțumiri pentru calitatea lucrărilor recepționate pînă la acea dată. Întreprinderii „Contransimex” i s-a decernat, în decembrie 1976, trofeul internațional „Mercurul de Aur”, pentru contribuția adusă la cooperarea economică internațională.

Firește, au mai rămas destule greutăți în față, dar în final și ele vor fi învinse. Fiindcă, dincolo de documentele oficiale, de confirmările colegilor de specialitate iranieni și străini, acționează cu tărie mîndria patriotică,

LIONEL NIȚESCU ■

O.N.U. din nou în sesiune

Peste câteva zile, la 20 septembrie, va începe la New York cea de-a XXXII-a sesiune ordinară a Adunării Generale a Națiunilor Unite. Lucrările ei vor debuta printr-un eveniment politic de mare însemnătate: primirea în O.N.U. a R. S. Vietnam și a Republicii Djibouti. Componenta organizației va atinge astfel cifra de 149 de state membre, apropiind instituția de desăvârșirea universalității sale.

Organizația mondială va dezbate timp de trei luni, în plenară și în șapte comisii, o amplă și complexă problemă: cooperarea internațională. Diversitatea tematică a dezbaterilor este un fapt ce nu mai trebuie să fie anticipat. Ordinea de zi provizorie a sesiunii cuprinde, până în prezent, 125 de puncte, iar procedural există posibilitatea îmbogățirii ei și pe parcursul lucrărilor. Departele de a fi de o importanță egală, aceste puncte vizează însă în majoritatea lor covârșitoare, probleme de însemnătate capitală pentru colaborarea pe multiple planuri dintre statele lumii. Printre acestea se impune în mod prioritar atenției tema edificării unei noi ordini internaționale care se regăsește în mai multe puncte ale agendei.

În primul rând, forului plenar îi va reveni sarcina de a continua și aprofunda dezbaterile pe teme economice de la cea de-a XXXI-a sesiune a Adunării Generale, ale cărei lucrări au fost reluate în perioada 13-16 septembrie pentru a permite încheierea lor oficială și transferarea problematicii examinate viitoarei sesiuni.

Strategia internațională a dezvoltării, evaluarea rezultatelor obținute în aplicarea rezoluțiilor O.N.U. referitoare la statornicirea unei noi ordini internaționale, la drepturile și îndatoririle economice ale statelor, cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare, știința și tehnologia în slujba dezvoltării, problemele alimentare, rețin atenția prin largul evantai de aspecte concrete supuse dezbaterilor, fiind o continuare firească a dialogului din ultimii ani în care țara noastră a marcat în 1975 un moment de seamă, prin prezentarea cunoscutului document programatic „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale”.

Dezarmarea va avea o pondere de seamă în delibărări, deținând, ca și în trecut, o cifră record: 15 puncte. Lichidarea colonialismului, dreptul dezvoltării, ocrotirea mediului inconjurător, combaterea discriminării rasiale și a apartheidului, condiția femeii, terorismul internațional, folosirea în scopuri pașnice a spațiului extraatmosferic, dreptul mării, dreptul dezvoltării sunt adevărate capitele ce grupează numeroase subiecte specifice care vor anima ședințele celui mai cuprinzător for diplomatic multilateral al zilelor noastre.

Statele membre ale O.N.U. vor avea, de asemenea, de examinat unele probleme conflictuale, cum sînt situația din Orientul Apropiat, inclusiv exercitarea drepturilor inalienabile ale poporului palestinian de creare a unui stat propriu, situația din Cipru și problema Namibiei. Un loc aparte îl vor ocupa punctele privind întărirea securității internaționale și încheierea unui

tratată mondială de nerecurgere la forță în relațiile internaționale.

Referindu-ne, în principal, la unele teme de pe agendă în care România este prezentă cu inițiativă proprie, se cuvine a evidenția faptul că o incontestabilă actualitate o are analiza raportului Comitetului special pentru Carta O.N.U. și creșterea rolului organizației. Punctul „Creșterea rolului O.N.U. în menținerea și întărirea păcii și securității internaționale, în dezvoltarea colaborării între toate națiunile, în promovarea dreptului internațional în relațiile dintre state” este un subiect intrat în dezbaterile mondiale, la propunerea țării noastre, în 1972.

Inițiativa românească s-a bucurat, de-a lungul anilor, de un binemeritat succes și a inaugurat un amplu proces, în plină desfășurare, de examinare aprofundată a căilor celor mai adecvate pentru sporirea contribuției O.N.U. la soluționarea problemelor cardinale ale vieții internaționale. Concepția generală a țării noastre pe tema menționată a fost sintetizată, în 1975, în documentul „Poziția României cu privire la îmbunătățirea și democratizarea activității Organizației Națiunilor Unite, la întărirea rolului său la realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune și mai drepte, a unei păci trainice”. Documentul dă expresie viziunii românești cu privire la democratizarea relațiilor internaționale și la participarea O.N.U., ca for universal, la statornicirea unei noi ordini economice și politice internaționale. El cuprinde o analiză lucidă, multilaterală, făcută cu simțul unei înalte responsabilități, a înfăptuirilor și scăderilor din activitatea Națiunilor Unite și vizează toate sectoarele de bază ale acțiunilor instituției mondiale, precum și îmbunătățirea actului său constitutiv.

Inițiativa țării noastre s-a bucurat de o largă rezonanță în dezbaterile din 1975-1976 ale Comisiei a VI-a (juridică) a Adunării Generale a O.N.U. și la sesiunile din 1976 și 1977 ale Comitetului pentru Carta O.N.U. și creșterea rolului Organizației, organ creat pe baza unei rezoluții adoptate prin consens, propusă de România, Filipine și alte 27 de state. În raport sînt reflectate numeroase idei și propuneri care vor stimula dialogul cu privire la sporirea eficacității, prestigiului și autorității Națiunilor Unite.

Puse sub semnul pregătirilor pentru sesiunea specială a Adunării Generale din 1978, consacrată problemelor dezarmării, dezbaterile din acest domeniu se vor axa pe o multitudine de aspecte vizînd, între altele, creșterea rolului O.N.U. în negocierile de dezarmare, înfăptuirea scopurilor și obiectivelor Deceniului dezarmării, reducerea bugetelor militare, armele chimice și bacteriologice (biologice), încetarea experiențelor nucleare și termonucleare, interzicerea perfecționării și fabricării de noi tipuri de arme de distrugere în masă și de noi sisteme de asemenea arme. Documentul prezentat de țara noastră în 1975 intitulat „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rând ale dezarmării nucleare, și în instaurarea unei păci trainice în lume” se va afla din nou în atenția

O.N.U. El cuprinde un adevărat program de măsuri concrete, practice, în vederea scoaterii negocierilor de dezarmare din impas și fundamentează un concept global al dezarmării întemeiat pe exigențele unei noi ordini internaționale.

Se poate anticipa că un interes deosebit va prezenta examinarea inițiativei țării noastre privind consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele lor profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume, inițiativă ce datează încă din anul 1970. Statele membre vor analiza un raport întocmit pe această temă de un grup de experți care și-a desfășurat activitatea sub președinția reprezentantului român.

Lupta pentru desăvârșirea procesului de lichidare a colonialismului, la care România are o contribuție unanim apreciată, figurează pe agenda proximei sesiuni cu 9 puncte, printre care un loc central îl va ocupa discutarea problemei Namibiei, a Rhodesiei de sud și a raportului cu privire la realizarea Declarației privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale.

Bogata problematică socială a sesiunii cuprinde, între altele, examinarea propunerilor avansate de România și alte state în legătură cu extinderea colaborării internaționale în asigurarea condițiilor de viață, muncă, învățămînt și educație care preocupă tineretul din întreaga lume, precum și antrenarea mai largă a acestuia la procesul dezvoltării naționale. Dezbaterile are la origine o inițiativă românească ce datează din anul 1960 privind educarea tinerei generații în spiritul înaltelor idealuri de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. Discuțiile din acest an privind tinăra generație vor fi axate și pe rolul tineretului în edificarea unei noi ordini economice internaționale. Dintre celelalte teme social-umanitare relevăm eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, prevenirea crimei și lupta împotriva delincvenței, promovarea egalității în drepturi a femeii, ocrotirea drepturilor omului.

Eveniment de prim ordin în viața politico-diplomatică, cea de-a XXXII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. este chemată să aducă o contribuție constructivă la dezbaterile și soluționarea democratică a marilor probleme care stau în fața omenirii. Membru activ al O.N.U., România participă cu încredere la lucrările sesiunii fiind convinsă, așa cum releva tovarășul Nicolae Ceaușescu, că „Organizația Națiunilor Unite constituie cadrul cel mai corespunzător pentru unirea eforturilor tuturor popoarelor în vederea edificării unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră”.

Alături de toate statele, România așteaptă rezultate pozitive de la viitoarea sesiune a Adunării Generale a O.N.U., pe măsura năzuințelor popoarelor de pretutindeni, vital interesate ca instituția mondială să se situeze la înălțimea comandamentelor cooperării pașnice, multilaterale și multiforme, între toate națiunile.

IOAN VOICU ■

MONDO UMANO ?

Inutila reparație a „centurionilor”

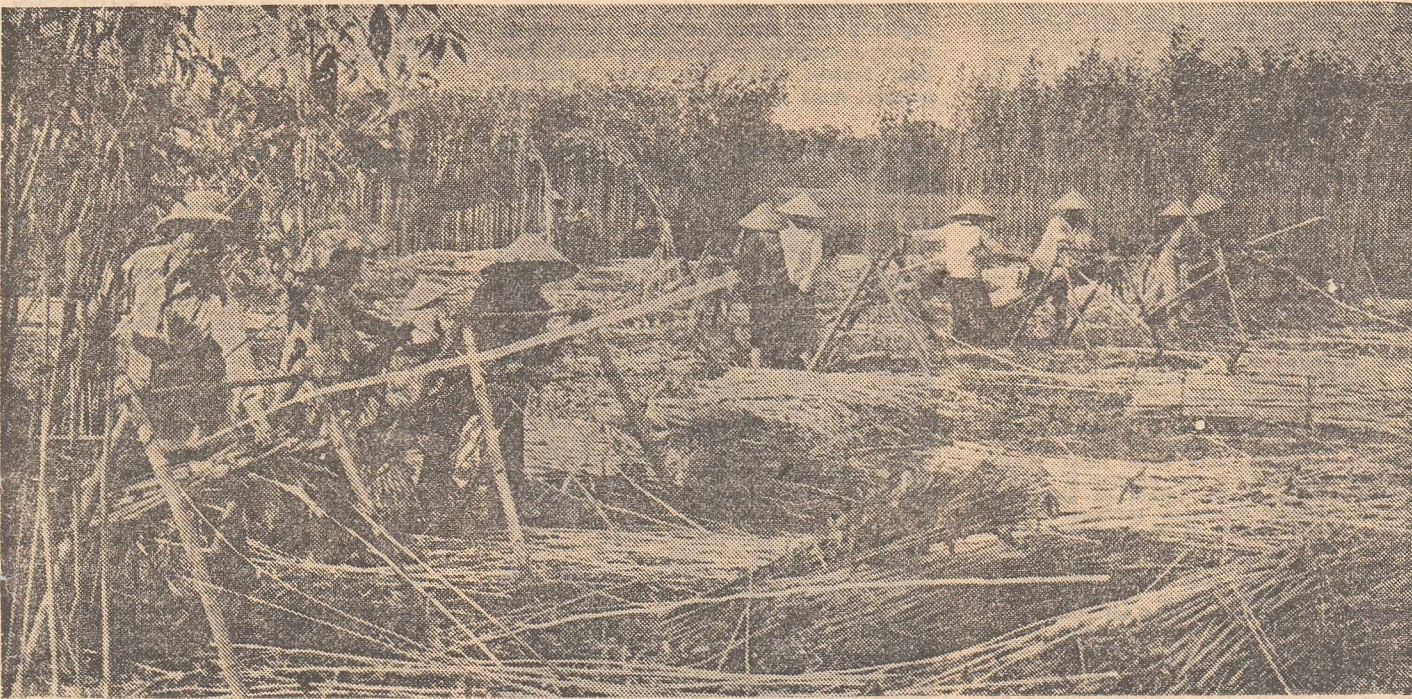
Mai întii faptele. Un deputat belgian, Ernest Glinne, a declarat că posedă documente ce demonstrează că belgieni sau persoane străine aflate în Belgia au fost recrutați mercenari în armata guvernului minoritar rhodesian. Totodată, el s-a pronunțat pentru adoptarea urgentă a unei legi care să interzică belgienilor înrolarea ca mercenari („France Presse”, ianuarie a. c.). Același fapt este relatat și de ziarul din Bruxelles „Le Soir” care dezvăluie pe larg felul cum sînt recrutați în Belgia mercenarii. O lună mai tîrziu publicația londoneză „Daily Mail” confirmă informațiile furnizate de Frontul Patriotic Zimbabwe potrivit cărora, în serviciul regimului rasist rhodesian, acționează peste 1500 de mercenari care luptă împotriva patrioților zimbabwe. Se preciza că regimul minoritar rhodesian recrutează în continuare mercenari din state occidentale.

În ultimul timp, s-au difuzat povestiri despre „carierile frumoase și câștigurile garantate în țări cu cer însoțit” ale unor Denard, Schramme, Steiner, Hoare și alți „centurioni invulnerabili” care au operat fără scrupule și jenă în Vietnam, Congo, Biafra, Sudan, Angola. În șirul amănunțelilor privind multasteptatul „ou de aur” ce-l vor găsi aceste „giște sălbatice”, care se antrenează la clubul „Wild Geese” din Johannesburg, lipsea, desigur, precizarea că majoritatea companiilor celor de mai sus au pierit în timpul luptelor. Sau că au fost pur și simplu lichidați fără milă de colegi de-ai lor ce-i acuzau de blîndețe sau, mai curînd, pentru a le lua bruma de bani strînși sau bunurile jefuite în cursul operațiunilor militare.

Ce se dorește cu acele povestiri? Evident, reeditarea isprăvilor acelor „centurioni invulnerabili” sau „soldați ai norocului” sau, mai exact zis, „profioniști ai crimei”! Unde? În Rhodesia. Împotriva cui? Împotriva poporului zimbabwe care luptă pentru dreptul său sacru de a dispune el însuși de destinele sale și de a-și alege el singur viitorul. În solda cui? În cea a regimului rasist minoritar de la Salisbury. Sînt recrutați în Occident de societăți cu nume nevinovate ce par a se ocupa de cu totul altceva. Le trădează anunțurile tot mai puțin voalate („E nevoie de mercenari”, „Căutăm bărbați capabili pentru instruirea celor dornici de «safari»” etc). S-a dovedit, însă, că e vorba de protejarea intereselor din Africa de Sud sau Rhodesia ale unor corporații multinaționale și, implicit, de înăbușirea luptei mișcărilor de eliberare din aceste țări. Se uită însă lecția justă primită de mercenari în Vietnam sau Congo, Biafra sau Sudan sau, mai recent, în Angola. Se speră că 4000 de mărci vest-germane pe lună și o asigurare pe viață primite de acești „profioniști ai crimei” pot face mai mult decît angajarea și credința unui popor în justetea luptei sale. Se crede că ultimele redute ale rasismului și apartheidului pot fi păstrate prin serviciile mercenarilor — un anacronism la fel de flagrant și d. nociv ca și lumea pe care o slujesc „centurionii invulnerabili”, de fapt unele dintre cele mai declassate elemente din țările de baștină.

Să le reamintim, totuși, lamentabilul lor sfîrșit din Vietnam, Congo, Nigeria, Sudan și Angola!

PETRE NICOLAE ■

Recoltarea lutel, pe plantațiile provinciei Hai Hung, din Republica Socialistă Vietnam, stat ce urmează să fie primit în O.N.U. la sesiunea actuală.

În așteptarea lui Godot

La ora cînd dumneavoastră veți citi rîndurile acestea probabil că o să vă gîndiți la meciurile din Cupele Europene, așa încît comentarea unei etape de o mediocritate crasă care a avut loc sîmbătă și duminică trecută o să vă intereseze foarte puțin. Situația mea este însă mai dificilă pentru că trebuie să anticipez. Ce pot eu să anticipez cînd, așa cum scrie ziarul *Sportul* de marți, echipele care ne reprezintă n-au înscris nici un gol din acțiune (ziarul de specialitate face precizarea că e vorba de participantele la „europene”, excluzînd A.S.A. Tg. Mureș care a învins cu un scor comod Reșița și a marcat mai ales din acțiune).

O privire asupra clasamentului ne arată că pe primele patru locuri nu se află decît echipa mureșeană și că celelalte reprezentante ale noastre în competițiile continentului ocupă locurile 5, 9 și 10 după cinci etape. Sigur că asta nu trebuie să ne dea o idee fixă asupra șanselor, dar mai mult ca sigur că, de pildă, *Dinamo* are o misiune foarte dificilă în fața lui *Aletico Madrid*. *Steaua*, care a jucat ceva mai bine un meci din cele cinci, poate are șansele cele mai bune. Mă gîndesc însă că A.S.A., care se prezintă, cel puțin deocamdată, excelent, este calul pe care trebuie să mizez, dar jocurile sale în deplasare, în general nereușite, mă fac mai prudent. Întelept ar fi să pun frînă la stilou, sau să arunc mașina de scris în Dimbovița, dar *partizana-tul* meu mă împiedică. Sigur că doresc din toată inima succese pe toate patru fronturile, dar ca niciodată, acest campionat a găsit echipele cu formațiile foarte slăbite. De pildă, *Dinamo* are două sucursale la Hunedoara și la Petroșani unde a lăsat și a recuperat în parte pe unii dintre cei mai interesați jucători ai săi. Cei care i-au înlocuit, dacă-l exclu-dem pe Țălănar, nu prea fac figură de A, ci fac niște caricaturi ale foștilor titulari. Pe un jucător ca Ion Marin dacă-l prezintă în *Cupele Europene* este ca și cînd ți-ai trimite masorul în teren pentru că celelalte rezerve au căzut pe drum din avion. Într-o situație aproximativ asemănătoare se află *Steaua* care are în Dumitru un jucător jumătate valid, jumătate invalid și, dacă-ți lipsește o asemenea „bujie” din angrenaj motorul o să facă gripă și dacă face gripă, adio calificare!

Dar ce-o fi, o fi! Asta o s-o știm joi seara. Să vedem ce s-a întîmplat sîmbătă și duminică pe terenurile noastre. Meciurile de sîmbătă s-au încheiat toate trei la egalitate, ca într-o bună piesă scrisă după un scenariu insipid. Mă surprinde numai că, de pildă, echipa *Politehnica Iași* care începuse tare acest campionat a pornit-o din nou spre coada clasamentului, unde și *Jiul*, aflat pe locul 14, anunță un an prost după unul foarte bun. Ciudată este și căderea *Bihorului*, ca să nu mai vorbim de *Reșița*. Conform previziunilor noastre ea s-a instalat ferm pe ultimul loc. Și mai curioasă este situația echipei din Bacău. După cinci etape n-a obținut nici o victorie deși se pare că a jucat binișor pînă acum. Dar misterele fotbalului nu vor fi dezlegate de mine. Iată, tîrș-grăpș, după un început bun și două etape contradictorii, *Politehnica Timișoara* promite să confirme pronosticurile supporterilor săi cei mai optimiști. O bună impresie face și F.C. Constanța care cîștigă cu regularitate acasă și pierde, cu aceeași regularitate, în deplasare.

Cam asta e situația acum. Trebuie numai să așteptăm ceea ce o să urmeze. Dar nu înțeleg ce au făcut anumite echipe în perioada lor de așa-zisă pregătire. Își vor fi „lucrat” antrenorii!

EUGEN BARBU ■

DACIADA

Finala „Crosului tinerilor muncitori”

„Cetatea lui Bacovia”, Bacăul, a găzduit duminică, sub un cer plumburiu, una din cele mai atractive competiții de masă înscrisă sub semnul „Dacia-dei”, finala pe țară a „Crosului tinerilor muncitori”. Coloana sportivilor a străbătut un sunet de fanfară principalul bulevard al orașului, iar cetățenii i-au întovărășit pe tinerii concurenți pînă-n parcul Gherăiești, locul de desfășurare a probelor. Gazdele: organizațiile județene ale sindicatelor, U.T.C.-ului și C.J.E.F.S.-Bacău au oferit celor peste 200 de participanți condiții excelente de concurs, iar publicului, în deschidere, un cros popular la care au participat sute de tineri și tinere din întreprinderile și instituțiile orașului.

Startul oficial s-a dat sub asistența a numeroși tehnicieni și arbitri, pe un traseu special amenajat probelor de cros. Tinerii alergători — finaliști — au etalat cu acest prilej o seamă de calități pentru această ramură sportivă, o bună pregătire fizică, fiind pe drept

cei mai demni reprezentanți din cei peste 400 000 de concurenți care au participat la toate fazele pe țară ale acestei populare competiții. Cele patru curse, în ordinea categoriilor de vîrstă, au fost strînse și deosebit de atractive, învingătorii stabilindu-se pe ultimele zeci de metri. Strungăria *Ioana Vlăsceanu*, de la Întreprinderea de autoturisme „Dacia”, reprezentanta județului Argeș, și-a adjudecat victoria la 1 000 m. Într-o altă probă rezervată fetelor — pe 1 500 m — prima a trecut linia de sosire *Maria Munteanu* — croitoreasă la Întreprinderea de confecții din Vaslui. Strungarul *Gheorghe Bunea* de la I. M. Cugir a cîștigat proba de 2 000 m rezervată juniorilor. O dispută palpitantă a fost aceea rezervată seniorilor pe distanța de 3 000 m, în care învingătorul, *Tricu Gh. Marin*, instalator la I.O.B. Balș, a demonstrat reale calități atletice. Dealtfel, reprezentantul județului Olt a cucerit și Cupa C.N.E.F.S. — oferită sportivului cu cea mai înaltă tehnicitate.

Toți concurenții clasaiți pe primele trei locuri au primit diplome, cupe și medalii de campioni ai celei de a treia ediții a „Crosului tinerilor muncitori”, organizată de Consiliul Central al U.G.S.R.

Meci frumos, chiar dacă fără goluri

BACĂU: Sport Club — Steaua 0-0. A bătut un vînt atît de turbat și a fost atît de frig sîmbătă, la Bacău, încît la un moment dat un spectator hitru i-a strigat din tribună lui Răducanu, rămas fără prea multe justificări, scotînd noi, pe banca de rezerve a Stelei, să nu se oprească din diridit căci riscă să răcească! În condițiile în care bucareștenii s-au deplasat la Bacău fără buze de trening, exceptîndu-l pe jucătorul din teren, cel mai fericit a fost Alenei, care a primit de la foștii săi coechipieri un honorar. Pentru a se încălzi, o grămadă de spectatori se înarmaseră cu licorile de rigoare, numai că organizatorii s-au arătat drastici, oprind toate sticlele la intrare. Partida a început într-un ritm cu adevărat sufocant, băcăuanii, fără nici o victorie la activ, năpustindu-se spre poarta lui Moraru, pentru a obține o sumedenie de cornere în fața unui portar aflat în formă deosebită. Fără Dumitru, rămas acasă pentru un test cu barium la clinica condusă de general profesor doctor Șuteu, Steaua s-a văzut silită să se apere o jumătate de oră, dar prestația foarte exactă a lui Sameș și dispeceratul inspirat al lui Ion Ion au înălturat de fiecare dată pericolele, bucareștenii contribuind în egală măsură la realizarea unei prime reprize despre care profesorul Costinescu, președintele Sport Clubului, declara că a fost cea mai frumoasă din multele desfășurate în acest an. După pauză, echipele au menținut ritmul, dar nici una dintre ele n-a izbutit să înscrie, cea mai mare ocazie de gol fiind legată de bara lui Chitaru, expedită dintr-o lovitură liberă în min. 81. La sfîrșit, toată lumea a părut mulțumită. Băcăuanii că n-au pierdut, „un meci cu Steaua fiind oricînd de 1, X, 2” (Corneliu Costinescu), militarii „că au făcut o repetiție ideală înaintea confruntării de la Barcelona” (Emerich Jenei). Merită subliniată pofta de joc a tuturor fotbalistilor intrați pe teren, lărușul băcăuan găsind un bun partener de întrecere în ambiția foștilor campioni care n-au jucat pentru trecerea timpului, ci au alergat și muncit pentru fiecare mingie, uitînd că și-au petrecut noaptea dinaintea partidei într-un cămin de pensionari și că au servit prînzul pe un colț de masă la „Dumbrava”, la un ceas al zilei la care pianista începea încălzirea înaintea unei nunți, firește cu „dar”. Cu excepția unui cartonaș galben acordat în mod nejustificat lui Iordănescu, arbitrajul hunedoreanului V. Țătar a fost la înălțime, ca și ajutorul venit de la linie din partea lui I. Ștefăniță (din același oraș). În schimb, ezitant și nesigur I. Chilibar, din Pitești, care mai mult a încurcat lucrurile. Cu toate acestea, brigada de arbitri a fost silită să părăsească stadionul într-o Dacie

strecurată pînă la tunelul jucătorilor. Mai mulți spectatori ar fi avut de plătit și oaspeților polițe imaginare, legate nu atît de desfășurarea meciului propriu-zis, cît de a-mintirea acelei partide de Cupă de la Brălla, pe care Steaua a cîștigat-o în fața Bacăului, în primăvară, printr-un gol dubios. Pînă la urmă, nu s-a produs nici un incident, iar autobuzul Stelei s-a îndreptat spre aeroport în aplauzele a câteva sute de localnici (Ovidiu Ioanițoia).

Greu de rezistat A.S.A.-ei!

TIRGU MUREȘ: A.S.A. — F.C.M. Reșița 4-1 (3-1). Cu două ore înainte de meci, la Tg. Mureș sosește prin Ile Pătruică licența cu drept de joc imediat a lui Mioc, ultima achiziție a clubului reșițean. Fără să facă o partidă grozavă pe aripa dreaptă, noul venit a adus echipei mai multă personalitate în joc și o mai mare încredere în forțele proprii. Deși handicapată din start ca urmare a unei duble greșeli a lui Ușu și Hergane, speculată prompt de Fancl, jocul oaspeților a fost plăcut ochiului, suficient de tehnic, orientat în permanență pe atac. Oaspeții reușesc chiar să înscrie printr-un penalty, după ce Solyom apăsese miraculos

Bölöni (A.S.A.), într-un moment de vîrf.

Cupa „Scintei tineretului” la tenis

• CAMPIONII EDIȚIEI A IV-A, 1977

Săptămîna trecută s-au desfășurat în stațiunea tineretului de pe litoralul Mării Negre, Costinești, întrecerile celei de-a IV-a ediții a tradiționalei competiții de masă, cu caracter republican, *Cupa „Scintei tineretului” la tenis*. După patru zile de dispute dirze, pasionante, în care numeroși concurenți au etalat admirabile calități de luptă, cunoștințe tehnico-tactice revelatoare, precum și multă măiestrie în minuirea rachetei, au fost desemnați campionii pe anul 1977.

Iată-i, în ordinea categoriilor, pe fericicii cîștigători ai meciurilor finale, medaliați cu aur, argint și bronz: categoria 10-14 ani, fete: *Kosa Francisca* (județul Maramureș), care a învins-o, în finală, pe *Csulak Cristina* (Cluj) cu 6-2, 5-6, 6-1. Locul trei a revenit reprezentantei Capitalei — *Anca Pruteanu*; băieți: *Slobozianu Mircea* (Iași), învingător, în partida finală, cu 6-3, 6-1 în fața lui *Teodosiu Flavius* (București). Pe locul 3 — *Lepădatu Dănuț* (Bacău); categoria 15-19 ani, fete: *Mindrescu Florentina* (Bacău), cîștigătoare în finală în fața *Mihalei Ciubotaru* (Prahova) cu 6-2, 2-6, 7-5. Pe locul 3 — *Paceagiu Gabriela* (București); băieți: *Morariu Dumitru* (Iași) care l-a învins în finală cu 7-5, 6-3 pe *Ionescu Adrian* (Prahova). Pe locul 3 — *Enache Remus* (Argeș); categoria 20-25 ani, fete: *Iana Marinela* (Vîlcea), învingătoare în meciul final cu 6-1, 6-2 în fața *Crăiței Marinescu* (Brașov). Pe locul 3 — *Kraja Eva* (Maramureș); băieți: *Aghion Virgil* (Iași), învingător în finală cu 7-6, 6-4, în fața lui *Ion Neagoe* (Dolj). Pe locul 3 — *Gheorghe Teodorescu* (Buzău).

Marele trofeu transmisibil Cupa „Scintei tineretului” a revenit echipei reprezentative a județului Iași, care a cucerit trei titluri de campioni și alte poziții fruntașe în clasamentul final, realizînd cel mai bun punctaj.

Au fost acordate numeroase premii — cupe, trofee, materiale, echipament sportiv — primilor trei clasaiți, precum și multor altor sportivi care s-au distins prin tehnică, combativitate, tinerețe.

VASILE CABULEA ■

un șut al lui Bora. Cum spuneam, reșițenii n-au jucat rău la Tg. Mureș, dar neșansa lor a fost aceea că au întîlnit o echipă în mare formă, căreia puține formații din prima divizie l-ar fi putut rezista. A.S.A. se află la ora actuală în cea mai bună formă din ultimii 5-6 ani de zile, echipa (cu excepția lui Fancl și a juniorului Gali) constituind un nucleu de jucători care se află împreună de tot atîția ani. Ei își cunosc foarte bine rolul și locul în echipă, reușind datorită unei pregătiri fizice superioare să imprime pe anumite perioade de joc un ritm cu adevărat infernal partidei, obligînd adversarul să greșească. Ceea ce s-a și întîmplat în cazul apărării reșițene, în cadrul căreia eforturile lui Windt (bun, în ciuda celor 4 goluri primite) au fost insuficiente pentru a stăvili scorul. Spre diferență de ani trecuți, echipa antrenorului Tiberiu Bone (prezent duminică la Atena, la meciul lui A.E.K.) se pare că și-a găsit și mult doritul um de gol, Fancl, autor a trei din cele patru goluri ale gazdelor. Sperăm ca toate acestea să fie de bun augur pentru întîlnirea oficială din Cupa U.E.F.A. cu valoroasa echipă A.E.K. Atena, în rîndul căreia joacă și internaționalul iugoslav Bajević. Medieșeanul Gh. Jucan n-a arbitrat deloc rău (Cornel Ionescu).

Agud la fel de bun ca Dudu?

HUNEDOARA: F.C. Corvinul — Dinamo 1-1 (1-0). Atmosferă de mare meci, adică un stadion arhiplin cu 3 ore înainte de începerea partidei. O galerie veselă, cu momente sportive dar și cu strigături de la marginea orașului, de mahala. Cîteva argumente cu privire la atmosferă: jocul lui Lucescu și al lui Radu Nunweiler împotriva foștilor coechipieri, ca și reintrarea lui Angelescu (Corvinul) și Cheran (Dinamo). Arbitrul Ioan Rus avea să declare înainte de meci: „As fi condus cu plăcere acest meci anul trecut, cînd dinamoviștii au cîștigat la Hunedoara cu 2-0, lucru pe care nu prea cred să-l reușească și astăzi, deoarece Corvinul nu mai este echipa de anul trecut, și nici Dinamo nu mai are valoarea arătată în campionatul precedent”. Și pentru că vorbim de arbitri, să notăm că de-a lungul meciului mureșeanul I. Rus și constănteanul C. Ispas s-au comportat corect și exact, în timp ce celălalt mureșean, C. Szilaghi, a ridicat steagul mai mult cînd nu trebuia, favorizîndu-l pe oaspeții. Meciul propriu-zis a început în nota de dominare a gazdelor, care au pasat în viteză și au trecut nepermis de ușor prin inima defensivei dinamoviștilor. Sătmăreanu II, mai ales, a fost invîrtit ca un tînz de Agud, hunedoreanul manifestînd o deosebită poftă de joc. Din păcate, după numai 25 de minute, elanul Corvinului s-a stîns, iar dinamoviștii au pus stăpînire pe joc. Ion Moldovan și Țălănar aveau însă să rateze incredibil, în urma unor pase foarte bune de la Dudu

Georgescu și Augustin. Același Augustin (care s-a luat parcă la întrecere cu colegul său de linie Mateescu în a faulta mai mult) îl lovește însă grosolan pe Angelescu, care lese iar din joc, după numai 40 de minute, pe care le așteptase de multă vreme. În partea a doua a jocului, cu excepția penalty-ului transformat de Dudu Georgescu, pe teren n-a existat fotbal deloc. Consemnând și păreriile celor doi antrenori — „Hunedoreni au jucat în primele 25 de minute ca o mare echipă” (I. Nunweiller); „Rezultatul nu mă poate satisface întrucât am pierdut un punct pe teren propriu” (St. Coldum) — punem punct acestei cronici, din care am dori să reținem că fotbalul a fost prezent mai cu seamă prin evoluțiile celor două virfuri, Agud și Dudu Georgescu (Victor Niță).

Divizia B

REGHIN: Avântul — Gloria Bistrița 0-4 (0-1). După 21 de ani, Reghinul a revenit în eșalonul secund al fotbalului nostru. Orașul cu cea mai mare întreprindere producătoare de materiale sportive din țară posedă la ora actuală o echipă foarte tânără (medie de vîrstă 19 ani!), plină de ambiție, dar lipsită total de experiența competițională. Puternic susținută de cei peste 1500 de suporteri veniți la Reghin în autobuze speciale sau mașini proprii, Gloria s-a simțit ca acasă. Net superioară pe toate planurile, echipa oaspete a dominat minute în șir, confirmând și cu această ocazie jocul bun de la Cugir, unde a reușit să înscrie trei goluri. Bistrițenii, avînd în Ciocan un regizor inspirat, au creat numeroase ocazii de gol, concretizate toate în prima repriză de Moga, Ciocan, Ghiță și Damian. Dacă scorul nu a luat proporții și mai mari, de vină sînt totuși numai atacanții Gloriei, care au mai ratat în repriza secundă cel puțin șapte ocazii uriașe! În felul acesta, neuitînd să subliniem și curajoasa prestație a tinerilor jucători din Reghin, credem că nu riscăm apreciind că promovarea în prima divizie a țării va trece anul acesta și pe la Bistrița. Partida a fost excelent condusă de I. Barbu, ajutat de un debutant, I. Csonadi, și N. Poka — toți din Deva (Ion Cornea).

BUCUREȘTI: Rapid — Unirea Alexandria 1-1 (2-0). Învinșă la limită la Craiova, Rapidul a strîns rîndurile, reușind duminică pe stadionul Republicii (Giulești) să refacă gazonul un joc și o victorie care au mulțumit pe deplin galeria rapidistă. După trei etape, echipa din Grant pare să se fi obișnuit cu ideea de joc preconizată de antrenorii M. Bărbulescu și Dan Coe. Cu o linie mediană inedită, Cojocaru-Neagu-Petcu și un atac incisiv din care au făcut parte Bartales, Rontea și Manea, Rapidul a controlat jocul în întregime, înscriind de cinci ori și ratînd încă de zece. O remarcă deosebită merită Bartales, realizator a două goluri (al doilea printr-un șut din viteză, cu piciorul stîng, de la 30 de metri, direct în vînt) și creator al multor ocazii. De asemenea, l-am remarcat și pe tînărul jucător Iovănescu, component al echipei naționale de juniori, care îl înlocuiește deocamdată cu succes pe Grigoraș, ale cărui gînduri se îndreaptă, se pare, mai mult spre tentațiile cluburilor provinciale decît spre antrenamente, la care participă tot mai în dorul leilor. Trei goluri a marcat Rontea, care se simte bine în divizia secundă, după cum se vede! A arbitrat corect severineanul S. Drăgulci (Dinu Grecu).

Să-i ridicăm iaurtului statuie!

A ridica iaurtului o statuie e o misiune dificilă care cred eu ar depăși pînă și geniul lui Michelangelo Buonarroti. Cum să dăltuiești în piatra sacră sărmanul, modestul, autodidactul, nutritivul iaurt atît de supus eroziunii și micului dejun? Credeam că între iaurt și veșnicie va domni întotdeauna o distanță astrală.

Uite că nu e chiar așa... și poate că totuși cîndva, într-o bună zi, va răsări un sculptor de geniu capabil să ridice iaurtul pe soclul pe care îl merită. Că de meritat, îl merită.

Și e nedrept ca iaurtul să n-aibă o statuie care să-l reprezinte în toată grandoarea lui ascunsă, solemnă, iefină și nutritivă.

Căci grandoarea iaurtului, ca orice grandoare autentică, este bine ascunsă sub lespedeza puzderiei de calități nutritive.

Iaurtul nu e un borcan cu iaurt. Nu e un aliment indispensabil ficatului, e mai mult, o jertfă, un altar, un crez.

Da. Mulți și-au jertfit cei mai frumoși ani ai vieții la flacăra celestă a iaurtului.

Cine sînt sclavii demonului borcan? Cei care trăiesc numai pentru gloria obiectelor. N-ar cheltui un ban pentru o floare. N-ar risipi un ban pentru o carte. N-ar admite cu nici un chip să-și prăpădească sfinții bănișori pentru a-l vedea pe Caragiale sau a-l asculta pe Mozart. S-ar îmbolnăvi foarte grav dacă și-ar ajuta părinții aflați în impas sau numai în anul bătrîneții. Ar crăpa de ciudă dacă și-ar scoate din pușculiță bănișorii necesari unui concediu pe malul mării.

Iaurtul e atunci numai iaurt? Nu. Iaurtul e cîinele care-și apără stăpînii de orice fericire omenească.

De aceea de cîte ori vîd un borcan de iaurt înghițind o leafă foarte mare mi se face frică și-o iau la fugă.

Iaurtul nu mai e ăla pe care îl știm, s-a solidificat, a ieșit din borcanul inițial, a căpătat cu toate vitaminele lui priviri de cîine lup.

Prin meschinăria unora o statuie făcută din iaurt poate să capete, Doamne, ferește-ne, viața eternă a piramideilor egiptene.

TEODOR MAZILU ■

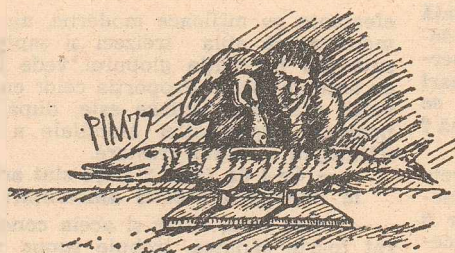
Mihai Pinzaru — Pim —

Cu ani în urmă — mai precis în toamna anului 1967 — cîțiva studenți de la Institutul de construcții București au început să scoată o revistă a lor, care se numea *Amfion*. Printre colaboratorii ei era și Mihai Pinzaru-Pim, pe atunci student în anul IV la Facultatea de hidrotehnică.

Desena de cîțiva ani, publicase caricaturi în cîteva reviste din țară, participase la cîteva expoziții. După ce a terminat facultatea s-a întors de unde a plecat — la Suceava. Lucrează acum ca inginer hidrotehnician. Zilnic își consacră cîteva ore desenului.

Pim a cucerit treaptă cu treaptă tainele desenului, stăpînind acum cu siguranță secretele tușului. Execută, în maniere diferite, caricaturi, afișe, coperte

de carte, traducîndu-și în limbaj plastic, cu meșteșug și aparent fără mare efort, ideile din ce în ce mai profunde. Pim a participat la numeroase expoziții din țară și străinătate și organizează anual „Salonul umorului sucevean”, aflat acum la a IV-a ediție.

8 participări la SALOANELE DE UMOR — București. 1968—1976

PERSONALE

— București 1969; — Suceava — 7 expoziții între 1969—1975.

IN STRAINĂTATE

— Skoplje 1969, 1973, 1974; Ljubljana 1969, Moscova 1969, Vasto 1972, Cracovia 1972, Sarajevo 1973, 1974, Ancona 1973, Tolentino 1973, 1977, Gabrovo 1973 și 1977, unde este invitat să participe personal, Bordighera 1975, 1977, Atena 1975, 1977, Berlin 1975, Montreal 1975, 1976.

PREMII

— București 1968; — Suceava 1972; — Cracovia 1972; Vaslui 1974.

SORIN POSTOLACHE ■

O viață de om și un muzeu

Există în creierul Munților Apuseni, într-o comună risipită printre păduri și văi adînci și sălbatiche, un învățător pe care merită să-l cunoști pur și simplu pentru faptul că trăiește și respiră pe acest pămînt. E un om binevoitor, înalt, zvelt la 70 de ani, agil și de o vitalitate molsitoare, care n-a absentat nici o singură zi în 46 de ani de muncă de la îndatoririle sale de dascăl, de om de cultură și de luminat om de sfat printre cetățenii comunei. Îl cheamă Alb Pamfil și acum, la 70 de ani, este organizatorul unui muzeu unic prin bogăția de elemente de civilizație strînse de-a lungul unei vieți eroice de învățător care a crescut șase copii în bătaura casei și a învățat literele alfabetului zeci de generații de elevi. Învățătorul Alb Pamfil din comuna Lupșa nu e un om obișnuit, nu cunoaște odihna și satisfacția de sine, n-a dormit niciodată mai mult de cinci ore pe noapte și n-a pregetat să străbată zeci de kilometri pînă în cătunele cele mai îndepărtate pentru a-l învăța carte pe oamenii învinși de întuneric din Țara Moșilor de altădată, în marea epopee a alfabetizării. Fapt pentru care i s-a decernat titlul de „învățător emerit”. A trăit parcă dintr-o răsufare, zice, și suride cu dinții albi sănătoși, cu ochii luminați de o mare generozitate și de cer, senin. E un om de munte obișnuit să parcurgă zilnic zeci de kilometri pe jos, să escaladeze panțele cele mai abrupte ca un adevărat alpinist și să scormonească pămîntul în căutarea celor mai îndepărtate mărturii de civilizație de pe aceste meleaguri. Muzeul său, trecut de acum în toate ghidurile turistice din lume, vizitat în

pelerinaj de oameni de pe multe meridiane ale lumii și de oameni de baștină care se înclină cu un sentiment de respect pentru acest patriarh al munților de apus, păstrător pios al obiectelor de muncă, de cult, de desfătare estetică țîșnite din mîinile românilor petrecuți pe aceste locuri sfinte. Muzeul pe care îl îmbogățește mereu cu exponate exală încă răsufarea și căldura strămoșilor noștri. Se află aici strînse cu deosebită grijă și respect pentru adevăr cîteva zeci de mii de elemente de civilizație provenite din paleolitic și din neolitic, din epocile îndepărtate ale descoperirii roșii și uneltelor de vînat și pescuit, zămislite de vechii locuitori din munții de apus, interioare de locuințe patriarhale cu toate obiectele care compun galaxia de îndeletniciri omenești din zodia occidentală a Carpaților, cu unelte meșteșugărești de aurari și cibărari, de crescători de vite și de albine, arme de luptători pentru dreptate socială. Se află aici, în margine de șosea, pe drumul de Cîmpeni, la o răscruce de vînturi, relicve scumpe care au aparținut marilor luptători pentru dreptate socială și națională începînd cu Horia, Cloșca și Crișan și terminînd cu Avram Iancu.

E greu de crezut cum a putut aduna un om într-o viață atîta lumină, cum a putut conserva cu mijloace rudimentare atîtea lucruri minunate de care avem nevoie ca să rămînem noi înșine, ca să ne scriem autobiografia de taină și de suflet. Cum? Răspunde soața sa, o femeie de munte pe nume Ana care s-a născut tot în Lupșa și care a vegheat lîngă tîmpla dascălului de țară zi și noapte, să

crească mari copii, să ajungă oameni de omenie și să adune din cele patru zări minunatele lucruri care compun „muzeul vieții și morții pe pămînt” din Lupșa. Zi și noapte pentru că muzeul său nu s-a născut din donații ci din iscodiri și răscoliri de pridvoare și poduri de casă, din săpături arheologice și din tîrguri de vineri sau de duminică. Auzind că undeva într-o casă dintr-un vîrf de munte se află un colțar sau o icoană de demult, un leagăn de copil moștenit din moși-strămoși, lustruit de vreme sau un răboj rămas după o grindă de acum două secole, învățătorul Alb Pamfil se îmbrăca degrabă, adică se gătea de drum cum se spune în basme și, pe vreme rea sau bună, pe zi ori pe noapte, se ducea la casa omului și tîrguia lucrurile omenești, dar pe bani, lăsîndu-și uneori leafa întreagă pentru o ladă de zestre sau pentru o ie și un cojoc. Lucrurile care fac faima muzeului gîndit și muncit de Alb Pamfil din Lupșa Apusenilor au fost aduse de cele mai multe ori în spinare peste munți și văi, pe cărări pierdute în noapte sau în crînguri dese. Soața sa, Ana, pomenește de o rupe de nori întimplată în anii trecuți care a produs o inundație pe vale și o revărsare de izvoare și de pîrîuri nemaiîntîlnită prin aceste meleaguri scaldate de Arieș. Alb Pamfil venea tocmai de peste munte cu o masă grea de lemn la care, spun bătrîni, ar fi rămas de multe ori să scrie Avram Iancu. Sătul se adunase dincoace de rîu și îi striga să rămîna acolo pînă se va risipi urgia și mai ales să lepede obiectele aduse cu sine ca să nu se înec. Cum să le lepede?! Ele făceau parte din ființa oamenilor de pe aceste pămînturi și nu le putea lăsa pradă stihțiilor cu nici un

preț! Atunci, Alb Pamfil a intrat așa îmbrăcat, în ape cu masa lui Avram Iancu în spinare și a tăiat piepțiș drum vreme de cîteva ore prin revărsările neliniștite și a adus masa în muzeu.

Are 70 de ani, își conduce vizitatorii prin muzeu completînd imaginile obiectelor naturale cu imaginile plastice ale folclorului din satele și cătunele comunei, vorbind expresiv și convingător, într-un limbaj hitru și piperat cu expresii, snoave și proverbe pline de înțelepciune. Oamenii rid, se opresc cu răsufarea întretăiată și admiră emoționată extraordinara desfășurare de istorie trăită și muncită, adăpostită în acest muzeu. Elevii săi vin din cînd în cînd să vadă ce le mai face dascălul, unii dintre ei au ajuns oameni cu funcții importante și se mîndresc cu învățătorul lor peste țări și mări. Uneori soțiile unora îi cer discret, la ureche, să le vîndă o ie, un covor, o icoană pe sticlă și bătrînul dascăl se simte stînjnit pentru că vrea să spună: muzeul nu mai este proprietatea lui ci a întregii comunități, iar lucrurile adunate aici au o valoare inestimabilă care s-ar putea traduce în milioane de lei, dar care depășesc relația mercantilă de tîrg sau de magazin de artizanat! Muzeul său a intrat deja în patrimoniul național. Aceasta a fost lucrarea sa de o viață. Și e mîndru de această lucrare ca de o epopee. Ea s-a născut dintr-un sentiment de dragoste de țară care depășește orice declarație patetică. Cu toate acestea, muzeul său e pus sub înțelepciunea unui îndemn al lui Avram Iancu: „Dragul meu, nu-ți părăsi neamul tău că te bate dumnezeu!”

A. DOHOTARU ■

Un pionierat care ne obligă la realizări de mare răsunset în confruntarea științifică mondială

— Tovarășe profesor, să începem prin a ne mărturisii învățătura cea mai durabilă din anii copilăriei.

— M-am născut și am crescut în Rudarii Doljului, printre țărani, tatăl meu fiind unul dintre ei, cu o judecată la fel de dreaptă ca a tuturor celorlalți și la fel de puțin știutor de carte. Dacă nu ne-ar plăcea să ne ferim de cuvinte, așa zice chiar că era analfabet. Asta nu l-a împiedicat pe el și nu i-a împiedicat nici pe ceilalți să mă învețe devreme ce e munca, răsplătită după cantitatea și calitatea ei, într-un spirit de echitate pentru care, așa spune, milităm în prezent, și în virtutea acestei legi morale a poporului nostru de oameni vrednici și drepti. Cred că copilăria, petrecută printre oameni simpli și muncitori, a avut o înflurire decisivă asupra biografiei mele, o sumedenie de lucruri bune deținându-le din exemplul acelor ani. Respectul față de muncă, echitatea în raporturile cu oamenii și, mai presus de orice, dragostea față de țară, pe care am slujit-o și o slujesc din toate puterile mele.

— V-ați închinat întreaga viață sănătății oamenilor, mai exact vederii lor, ajungând prin muncă și perseverență unul dintre cei mai mari oftalmologi contemporani. Vi se pare lung drumul lăsat în urmă? Vi se pare scurt?

— Mi se pare așa cum a fost. Greu. Presărat cu multe bucurii și satisfacții, dar și cu destule necazuri. Dacă ar fi s-o iau de la capăt, așa lua-o pe acele-și poteci, evitând poate unele dintre capcanele care mi-au fost așezate în cale și în care mi s-a întâmplat să cad. Dar de lucrat, tot pentru sănătatea oamenilor așa lucra.

— De unde începe oftalmologia, care vrea să fie abecedarul ei?

— Firește că de la ochi, despre care, din păcate, puțini știu ce rol extraordinar joacă în echilibrul organismului uman. Dintr-un motiv foarte simplu, de care adesea îmi e rușine, nici mulți dintre absolvenții facultății de medicină, nici unii dintre doctorii cu o oarecare experiență, nu știu destule, tratând ochiul ca pe o biată anexă a omului.

— Care anume e motivul?

— Am umblat prin toată lumea, am participat la congrese și am ținut cursuri, am împărtășit altora din experiența mea și a înaintașilor mei, așa că pot afirma, în deplină cunoștință de cauză, că pretutindeni, în școli de medicină mai vechi sau mai noi, mai tradiționaliste sau mai inovatoare, oftalmologia se predă studenților în 120 de ore de curs și de laborator. La noi, oftalmologiei îi sînt repartizate numai 7 ore mari și late!! Știi ce fac studenții în timpul cursurilor de oftalmologie?

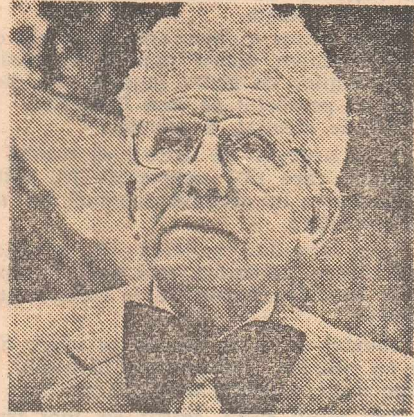
— Probabil că iau notițe.

— Nicidecum. Învață pentru materiile socotite serioase, pentru anatomie sau dermatologie. Toată viața m-am zbatut să schimb ceva, dar se vede că puterile mele au fost prea slabe sau prea puține pentru așa ceva. Când am ieșit la pensie, îți spun cu durere că mulți studenți de-ai mei s-au bucurat, căci la Vancea nu treceau decît cei care știau oftalmologie cu adevărat.

— Nu mi-ați răspuns la întrebarea despre ochi.

— Prin țesuturile sale ochiul sintetizează mai bine decît oricare alt organ întreaga economie a alcătuirii numită om. Fiind un creier exteriorizat, supus foarte mult stresului nervos, el reflectă cel mai fidel dezechilibrul organismului uman. Am să dau un exemplu, amintind că un diabetic cronic poate trăi pînă la adînci bătrîneți cu maladia respectivă, tratată cum se cuvine, dar el riscă de regulă să-și piardă vederea. În toată lumea există astăzi peste optzeci milioane de orbi, problema vederii fiind una de maximă importanță pentru contemporaneitate, căci statistici dintre cele mai ferme,

Petre Vancea s-a născut la 27 iunie 1902 în comuna Rudarii, din județul Dolj. A terminat Facultatea de medicină din Cluj, urcînd pe rînd toate treptele ierarhiei universitare, devenind, în 1942, profesor universitar, prin concurs. Inventator și autor de cărți și manuale, Petre Vancea este membru corespondent al Academiei, făcînd totodată parte, ca membru activ sau onorific, din 17 academii și societăți medicale din întreaga lume. Este vicepreședinte al Societății Internaționale de Ergoftalmologie și unul dintre întemeietorii ei. Membru în Consiliul European al Societății Internaționale de Oftalmologie, distins cu „Medalia de aur a Trahomului”.

efectuate cu mijloace moderne, au demonstrat că abia treizeci și șapte la sută din populația globului vede bine cu amîndoi ochii. Proportia celor cu diverse afecțiuni oculare este, după rapoartele Organizației Mondiale a Sănătății, în continuă creștere.

— Ce-l de făcut? Care sînt armele împotriva acestei amenințări?

— Orice ochi, chiar și acela considerat foarte sănătos, trebuie supus măcar o dată pe an unui examen riguros. Există boli, cum ar fi glaucomul, asimptomatice, care se instalează devreme, declarîndu-se uneori după cincisprezece ani, dar cu leziuni ireversibile, în fața cărora medicul, alertat după declanșarea maladiei, nu mai are altceva de făcut decît să-și exprime regretul și neputința. Un mijloc de a înțîmpina asemenea catastrofe se leagă, teoretic vorbind, de inițierea unor acțiuni, pe scară largă, de depistare precoce. Echipe de oftalmologi se deplasează la locurile de muncă ale cetățenilor și testează tensiunea oculară, parametrul care poate spune cel mai ușor dacă se întâmplă sau nu ceva cu ochiul.

— O clipă, vă rog. De ce numai teoretic?

— Pentru că, din cîte știu, la noi s-a renunțat la asemenea controale periodice. Pe vremea cînd conduceam clinica de la „Colțea”, am bătut o sumedenie de întreprinderi spre a verifica tensiunea oculară a oamenilor. Apoi s-a zis că treaba asta ia prea mult timp și nu rentează, căci există multe alte boli care ar avea dreptul la prioritate. Cancerul, bunăoară. Departate de mine intenția de a compara pericolul ce-l prezintă pentru organismul uman cancerul sau miopia, dar cred că rămîne destul loc și pentru una și pentru alta. Din păcate s-a ales calea cea mai facilă. S-a tratat chestiunea cu o supărătoare superficialitate, așa cum se întâmplă și cu miopia.

— Ce se întâmplă cu miopia?

— Ea nu e doar un viciu de refracție, ci o maladie mult mai serioasă, care nu se poate vindeca numai prin schimbarea la anumite intervale de timp a dioptriilor. E o boală de sistem care conduce adesea la complicații mutilante și irecuperabile, cea mai gravă dintre formele ei ulterioare fiind dezlipirea de retină, afecțiune cu periculoase implicații sociale, ducînd la dureroase și timpurii pensionări. Convingerea mea, împărtășită astăzi de întreaga lume a oftalmologiei avansate, e legată de tratarea miopiei la pat, cu urmărirea de rigoare a celui bolnav, cu administrarea medicației corespunzătoare. În 1970, ca să dau un exemplu, am comunicat la Paris, la un congres al oftalmologilor francezi, o lucrare care a stîrnit, o spun fără falsă modestie, un mare interes. Deschizînd oarecum un drum. Analizînd în pa-

rales un lot de cincizeci de miopi tratați numai prin schimbarea lentilelor și un lot de bolnavi dispensarizați, pentru controale periodice, la un centru special amenajat la Iași, am demonstrat că primii au ajuns, în proporții mai mult decît îngrijorătoare, la dezlipiri de retină sau la alte complicații, în timp ce miopii aflați sub tratament consecvent n-au pățit nimic. Dar eu am spus, eu am auzit. Comunicarea de la Paris a schimbat multe în lumea oftalmologiei.

— Tovarășe profesor, există vreo legătură între alimentația unui om și buna funcționare a ochilor săi?

— Foarte strînsă, în ideea că o alimentație nerațională are un rol covîrșitor în apariția unor degenerațiuni ale ochiului. Ca medic, nu pot decît să salut faptul că alimentația rațională devine o problemă de stat, avînd în vedere importanța pe care i-a acordat-o recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru consacrată propagandei. Problema se pune cu mare seriozitate mai ales în timpul copilăriei, cînd anumite greșeli de alimentație lasă urme dintre cele mai dureroase, conducînd uneori la compromiterea vederii adulte. Lipsa de vitamina A, de pildă, produce cu vremea apariția pe partea externă a ochilor a unor plăci conjunctivale, numite plăcile Bitot, a căror combatere e și dificilă și îndelungată. De aceea trebuie să impunem copiilor noștri o alimentație rațională și, pe cît posibil, naturală, morcovii, de exemplu, puțînd să suplinească foarte bine carențele de vitamina A. După cum s-a încetățenit în medicină expresia „decît trei grame de vitamina C sintetică mai bine o lămîie.” Numai că puțîni părinți știu și aplică asemenea lucruri.

— Chiar riscînd să vă stîrnesc, am să vă întreb din nou, de ce?

— Simplu. Pentru că nu are cine să le-o spună. Medicii fie că n-au timp, fie că nici ei nu cunosc prea bine datele problemei. Cu asta, mă întorc de unde am plecat, la maniera defectuoasă în care este predată oftalmologia în timpul facultății. Am avut ocazia, într-o viață de om, să stau de vorbă cu absolvenți de liceu, constatînd cu surprindere că ei știu despre ochi mai mult decît știu medicii la terminarea facultății. Lucru trist, dar într-un fel firesc, căci primii învață la anatomie ochiul mai multe ore decît o fac ultimii în șase ani de studiu!! Nu mă poate bănuși nimeni că încerc vanități absurde, sînt ani buni de cînd nu mai predau, așa că pot să-mi permit să spun, cu mîhnire și depășit în puterea mea de înțelegere, că oftalmologia a rămas un fel de oale neagră a mediciei. Avînd la dispoziție numai șapte ore, ea atacă repede problemele complicate ale

patologiei, punîndu-l pe student în situația de a sări peste chestiuni esențiale și de a nu mai înțelege nimic. Toată această anomalie se petrece în condițiile în care, la noi, medicina s-a desfășurat în vreo cincizeci de discipline, deși pretutindeni ea continuă să se predea în exact jumătate.

— Să vă pun aceeași întrebare de mai devreme?

— N-o mai pune că am învățat-o! De ce? Pentru că, deși e departe de mine gîndul de a susține că nu avem și astăzi realizări de mare răsunset, cu care putem oricînd să ne confruntăm pe plan științific cu străinătatea, avem obligații și față de pionieratul școlii noastre de medicină, ca și datorita de a recupera anumite hiatus-uri. Această stare se explică și prin faptul că, ani de zile, într-o epocă demult apusă, profesorii sau șefii de catedră, mă rog, oamenii cei mai autorizați să impună o orientare, n-au fost lăsați să-și aleagă colaboratorii. Aceștia au fost numiți adesea fără acordul lor, din considerente străine muncii științifice. A fost nevoie să intervină însuși șeful statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spre a face rînduială, dar un hiatus în continuitate s-a produs. E bine că în prezent se fac eforturi pentru permanenta racordare la progresul științific mondial. Fuga de răspundere a căpătat, pe alocuri, dimensiuni nebănuite, constituind o frînă însemnată. Am să dau un alt exemplu, cules din experiența mea. În urmă cu vreo zece ani, Organizația Mondială a Sănătății oferea mediciei noastre o sută patruzeci de burse. Cum se aflau pe liste și cîțiva dintre colaboratorii mei, atît eu cît și alți colegi ne-am dus la ministrul de atunci, altfel om de știință dintre cei mai aleși, convingîndu-l să dea curs acestei propuneri. Omul s-a convins și bursierii și-au văzut de treabă, învățînd ceva pentru ei și pentru țara aceasta, unde s-au născut, unde se cade să trăiască, nu doar la plăcinte, ci eventual și la greu, făcîndu-și astăzi datoria de buni medici și buni români.

— Din informațiile pe care le-am triat în vederea acestui dialog, am înțeles că operați și astăzi, mai ales la Iași. Ce operați mai mult?

— De toate. Mai ales cataracte, dar cataracte adevărate.

— Mai există, oare, și altele?

— Da. Ne-a năpădit în vremea din urmă moda cataractelor false, diagnosticate din grabă sau din ușurință. S-a întemeiat parcă regula că un om care vede nițel tulbure suferă musai de cataractă. Se face astăzi un mare abuz de această maladie, abuz la care s-a ajuns din puținătatea specialiștilor și a timpului care le rămîne pentru a examina, la spital sau în policlinică, un pacient. Știința spune clar: dacă nu e opac cristalinul, nu e cataractă. Dar cine are atîta răgaz cît să ajungă la un diagnostic după o foarte amănunțită investigație a bolnavului? Asta n-o spuneu, ci o demonstrează practica. Din acest punct de vedere, după părerea mea, cele 18 consultații la cabinetul cu plată, suplimentare activității în spital, nu rezolvă problema. Consultii un bolnav nu ca să-i iei banii, ci ca să-l depistezi boala și să-l faci bine. Treaba asta a devenit din ce în ce mai pretențioasă, pentru că din ce în ce mai pretențioasă a devenit însăși viața noastră tot mai stresată, într-o lume în care tehnica a luat-o cu mult înaintea puterii omului de a se acomoda, de aceea uneori poți s-o închei în zece minute, iar altelei într-un ceas.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef adjuncț (Nicolae Stoian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cîțitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex : 112 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU